JAARVERSLAG

2025

DIEREN BESCHERMING

Hier doen we het voor

De achtjarige Clyde belandde na het overlijden van zijn eigenaar in het asiel. Daarvoor hield hij zijn baas gezelschap en bewaakte hij huis en erf. Zijn verzorgers hadden al snel door dat Clyde een hele lieve hond is, maar geen idee had hoe hij moest omgaan met alle prikkels en veranderingen. Weken van intensieve training volgden. Het duurde vervolgens maar liefst 446 dagen voordat Clyde mocht verhuizen naar zijn nieuwe plek. Via een heuse erehaag verliet hij het asiel en nam hij afscheid van de mensen die hem zo lang hadden verzorgd. Hij heeft nu hele fijne baasjes en een heleboel ruimte. Clyde is eindelijk thuis.

Clyde zat maar liefst 446 dagen in het asiel. Nu heeft hij eindelijk een thuis.

Inhoud

Van de Bestuurder 5

ORGANISATIEPROFIEL

Onze droom 8
Onze missie 9
Onze doelen 10
Impact maken 11
Wat hebben we bereikt tot en met 2025 12
Strategische koers 2026-2030 16

ONZE IMPACT

De zeven veranderpaden

1. Mensen schaffen huis- en hobbydieren bewust aan en handelen diervriendelijk bij het houden van deze dieren 20
2. Dieren in de veehouderij hebben een dierwaardig leven en de veehouderij is integraal duurzaam 24
3. Overheden en stakeholders handelen diervriendelijker op alle diergroepen 34
4. Mensen en in het wild levende dieren leven goed samen 38
5. Er is hoogwaardige, adequate dierenhulp 42
6. We zijn een krachtige organisatie op het gebied van mens en cultuur 54
7. We zijn een krachtige organisatie op het gebied van processen en systemen 54

ORGANISATIE & BESTUUR

Fondsenwerving 64
Governance 74
Verslag van de Ondernemingsraad 80
Verslag van de Raad van Toezicht 84
Verslag van de Ledenraad 90

FINANCIEEL BELEID

Financieel verslag 96
Jaarrekening 110
Overige gegevens 156
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 156

Dit kregen we in 2025 voor elkaar

We beschermen dieren in Nederland in de ruimste zin van het woord. We erkennen hun waarde en behartigen hun belangen. We dromen dat we ooit leven in een wereld waarin de belangen van dieren vanzelfsprekend zijn in het denken en handelen van mensen.

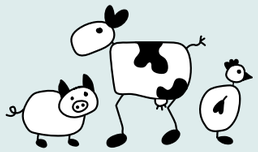

1
Het convenant *Stappen naar een Dierwaardige Veehouderij* is ondertekend.

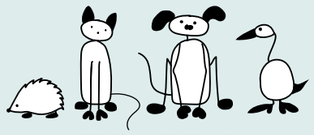

22.439
dieren werden opgevangen in onze asielen en wildopvang.

159 miljoen
dieren kregen een beter leven dankzij ons Beter Leven keurmerk.

306
mensen lieten na aan de Dierenbescherming.

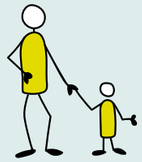

177.625
mensen steunen ons als lid of als donateur.

75.491
keer zijn onze dierenambulances uitgereden.

ruim 15.000
inspecties werden uitgevoerd door de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn.

1.528
dieren werden geholpen dankzij ons team Sociale Dierenhulp.

€1.264.297
werd opgehaald met de jaarlijkse collecte.

195.497
telefonische meldingen ontving onze Meldkamer.

131
gemeenten waarvoor we de opvang van dieren verzorgden.

77
gemeenten boden het project Dierenbuddy succesvol aan.

Van de Bestuurder

Ellen Bien

2025 was een jaar waarin we opnieuw lieten zien wat we kunnen bereiken voor dieren als we samenwerken. Dankzij de onmisbare inzet van onze medewerkers, vrijwilligers, leden, donateurs, erflaters en partners hebben we grote stappen gezet richting een diervriendelijkere samenleving. Dit jaarverslag laat zien wat er met die gezamenlijke inspanning is bereikt.

In 2025 boden we in onze opvangcentra een veilig onderdak aan ruim 22.439 dieren, van katten en honden tot konijnen, knaagdieren, vogels en egels. Onze dierenambulances rukten 75.491 keer uit om gewonde, zieke of achtergelaten dieren te helpen, en de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn voerde ruim 15.000 inspecties uit om dieren te beschermen die mogelijk verwaarloosd worden.

Ook op het gebied van wetgeving en structurele verbeteringen in de veehouderij maakten we belangrijke stappen. De ondertekening van het convenant *Stappen naar een Dierwaardige Veehouderij* markeert een mijlpaal in de transitie naar een landbouwsysteem waarin dierenwelzijn centraal staat. We dienden uitgebreid commentaar in op de nieuwe Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) die onderdeel is van nieuwe wetgeving voor dierenwelzijn. De overgang naar vrijloopkraamhokken voor Beter Leven-varkens werd na jaren van voorbereiding realiteit: een concrete verbetering voor het dagelijks leven van vele zeugen en hun biggen. Ook het plan om het doden van eendagshaantjes uit te faseren werd gepresenteerd, waardoor in 2026 dierenleed bij miljoenen eendagshaantjes kan worden voorkomen.

We openden twee nieuwe opvanglocaties: Dierenopvangcentrum Rotterdam en Dierenbeschermingscentrum Noord-Nederland. Beide zijn gebouwd volgens de nieuwste inzichten op het gebied van dierenwelzijn, zodat dieren tijdens hun verblijf bij ons niet alleen veilig, maar ook prettig kunnen verblijven. We investeerden in een *Welneuzen App* waardoor we steeds beter in staat zijn het welzijn van de honden in onze opvang te volgen. Bij al deze dieren is ons doel om ze zo goed mogelijk, maar ook zo kort mogelijk te huisvesten. Want hoe toegewijd we ook zijn, een dier is toch het liefste in een vertrouwde omgeving of – zoals voor de dieren in onze wildopvang geldt – in de vrije natuur.

2025 liet zien hoe groot het draagvlak is voor verandering. Met 6.000 dierenvrienden sloten we op Werelddierendag aan bij de *Dierendag Demo* in Amsterdam om aandacht te vragen voor het lot van miljoenen dieren in de vee-industrie. En met 68.000 handtekeningen riepen we de politiek op om te stoppen met het transport van piepjonge dieren door Europa. Deze acties maken zichtbaar dat dierenwelzijn een belangrijk maatschappelijk thema is dat veel steun heeft.

Onze Sociale Dierenhulp bereikte opnieuw duizenden mensen die tijdelijk moeite hadden om voor hun huisdier te zorgen. Dankzij extra giften konden we zes nieuwe elektrische dierenambulances aanschaffen en meer dan 4.000 kittens opvangen en verzorgen. Vrijwilligers hielpen meer dan 25.000 padden veilig de weg over – 36% meer dan vorig jaar.

De noodzaak om ons in te zetten voor dieren blijft onverminderd groot. De complexe uitdagingen in natuur, landbouw en maatschappij vragen om een sterke, oplossingsgerichte en betrokken Dierenbescherming. We blijven pleiten voor wetgeving die werkt, voor een landbouwsysteem waarin dierenwelzijn centraal staat, en voor een samenleving waarin het vanzelfsprekend is dat dieren een goed leven verdienen.

De resultaten die u in dit jaarverslag leest, zijn mogelijk gemaakt dankzij uw steun. Of u nu vrijwilliger bent, donateur, lid, nabestaande van een erflater, collega of partner: samen maken we het verschil.

Met diezelfde inzet en overtuiging staan we ook in 2026 klaar voor alle dieren die onze bescherming nodig hebben.

ORGANISATIE-PROFIEL

Samen maken we diervriendelijk vanzelfsprekend:
dat was de titel van onze strategische koers 2020-2025.
In dit jaarverslag blikken we terug op de afronding van
deze periode en leggen we verantwoording af over
de realisatie van de koers.

De wereld om ons heen verandert en na ruim 160 jaar zijn
we als Dierenbescherming nog steeds iedere dag nodig.
We gaan daarom in 2026 van start met een nieuwe
strategische koers waarin we onze ambities voor de komende
jaren hebben vastgelegd. Lees hier meer over op pagina 16.

Onze droom

Ooit leven we in een wereld waarin de belangen van dieren vanzelfsprekend worden meegenomen in het denken en handelen van mensen.

Onze missie

Wij zijn de grootste en oudste dierenwelzijnsorganisatie van Nederland. We staan voor het beschermen van dieren, in de ruimste zin van het woord, we erkennen hun waarde en behartigen hun belangen.

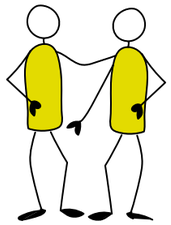

Wij komen voor dieren op

Dieren en mensen zijn onderdeel van dezelfde samenleving. Omdat dieren geen stem hebben, komen wij voor ze op. We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk mensen dat ook gaan doen. Zodat diervriendelijke keuzes de norm worden. En het welzijn van dieren net zo vanzelfsprekend wordt als dat van mensen.

Visie

We gaan voor een vanzelfsprekend diervriendelijk Nederland. Dat is ambitieus. En dat bereiken we alleen gezamenlijk. Daarom doen we er alles aan om het gedrag van mensen – bewust of onbewust – te veranderen. We helpen mensen om zelf dierenleed te voorkomen door diervriendelijke keuzes te maken in hun dagelijks leven. We bieden concrete oplossingen en inspirerende voorbeelden zodat ze verleid worden om mee te doen. Zo'n maatschappelijke verandering kunnen we niet alleen voor elkaar krijgen. Daarom werken we samen met organisaties die helpen bij het behalen van onze doelen.

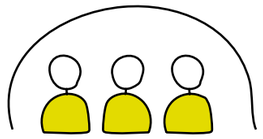

Kernwaarden

Daadkrachtig
Om diervriendelijk vanzelfsprekend te maken stellen we de norm hiervoor en tonen daadkracht om maatschappelijke verandering te versnellen. We lopen niet weg voor weerstand. We handelen vlot en op basis van feiten om resultaat te behalen.

Ondernemend
We zijn gedreven, nieuwsgierig naar nieuwe mogelijkheden, technologieën en media. Vernieuwende initiatieven omarmen we om slimme oplossingen te ontwikkelen. We zijn ondernemend om deze tot bloei te brengen.

Verbindend
Om alle talenten binnen en buiten onze organisatie te verenigen, hebben we een verbindende rol. We gaan actief op zoek naar de samenwerking met andere organisaties. Want diervriendelijk vanzelfsprekend maken, kunnen we alleen samen.

Wendbaar
Om mensen te verleiden tot diervriendelijke keuzes kennen we hun belevingswereld en sluiten daar inspirerend bij aan. We spelen flexibel in op de actualiteit, kansen en veranderingen in de maatschappij. We maken lastige keuzes en durven onderweg te ontdekken wat werkt.

Onze doelen

Consumenten richten hun leven diervriendelijk in. Zonder dierenmishandeling, met goede zorg voor huisdieren en diervriendelijke keuzes in de supermarkt. Bijvoorbeeld door proefdiervrije producten te kopen, minder vlees te eten of vlees te kopen van dieren die een waardiger leven hebben gehad.

Bedrijven willen vooroplopen in een diervriendelijke bedrijfsvoering met de hoogste normen voor dierenwelzijn. Keurmerken zoals het Beter Leven keurmerk zijn gewild, vegetarische alternatieven zijn leidend, er worden geen proefdieren gebruikt en de handel in dieren is open en transparant. Samen met ondernemers ontwikkelen we vernieuwende concepten.

In nationale en Europese wetgeving zijn de belangen van dieren zo goed mogelijk opgenomen. Gemeenten hebben oog voor dierenwelzijn en dragen daaraan bij. De politiek is gemotiveerd om de belangen van dieren volop mee te wegen, omdat de kiezer diervriendelijk stemt.

Nederland is zo ingericht dat dieren genoeg ruimte en rust hebben voor een natuurlijk leven. Dieren die als plaag worden ervaren worden geweerd, niet gedood. Mensen brengen geen schade toe aan in het wild levende dieren, maar leven er in harmonie mee samen.

Impact maken

Met onze strategische koers werken aan maatschappelijke verandering

Veranderpaden

We zien deze droom als verandering in de maatschappij, waar in- en externe ontwikkelingen voortdurend op van invloed zijn. Om die verandering te realiseren en steeds wendbaar te zijn op ontwikkelingen in de wereld om ons heen, werken we samen aan zogenaamde veranderpaden. Binnen ieder veranderpad ligt de focus op een onderdeel van deze maatschappelijke verandering met activiteiten die draaien om impactvolle beïnvloeding en voorlichting. Het bieden van noodhulp en opvangen van dieren is onverminderd hard nodig. Dat doen we zo goed en zo kort mogelijk.

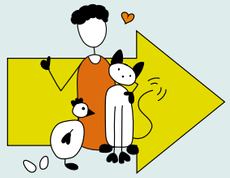

1

Mensen schaffen huis- en hobbydieren bewust aan en handelen diervriendelijk bij het houden van deze dieren

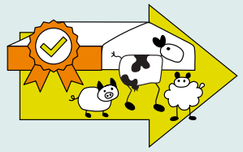

2

Dieren in de veehouderij hebben een dierwaardig leven en de veehouderij is integraal duurzaam

3

Overheden en stakeholders handelen diervriendelijker op alle diergroepen

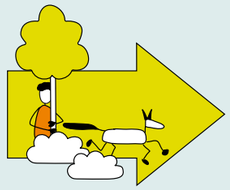

4

Mensen en in het wild levende dieren leven goed samen

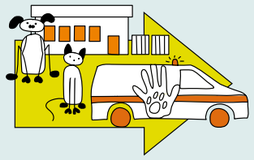

5

Er is hoogwaardige, adequate dierenhulp

Randvoorwaarden

Om dit zo goed mogelijk te kunnen doen is een stevige basis nodig, waarbij we met passie samenwerken aan onze strategische koers. Ook hiervoor hebben we twee (interne) veranderpaden benoemd, waarbij we steeds oog hebben voor het realiseren van een financieel gezonde organisatie door het pakken van nieuwe kansen om onze fondsenwerving te verbreden en kosten te verlagen.

6

We zijn een krachtige organisatie op het gebied van mens en cultuur

7

We zijn een krachtige organisatie op het gebied van processen en systemen

Wat hebben we bereikt tot en met 2025

In 2021 hebben we onze toekomstdroom opnieuw geformuleerd: *Ooit leven we in een wereld waarin de belangen van dieren vanzelfsprekend worden meegenomen in het denken en handelen van mensen*. Deze droom bracht ons tot de strategie voor de Dierenbescherming voor de periode 2021-2025. Inmiddels staan we aan de vooravond van een nieuwe periode met een aangescherpte strategie tot en met 2030 en maken we hieronder de balans op: dit hebben we bereikt tot en met 2025.

Diervriendelijk leven

Vanuit het project *Dier & Mens Wijzer* is de Dierenbescherming op weg om dé plek te worden voor betrouwbare informatie en advies over dierenleed en consumptiegedrag. Ook helpen we mensen met de keuze of een dier bij hen past. We maken impact met onze uitingen op social media, met onze video's en in de pers om diervriendelijk leven te bevorderen. Door samenwerking met verschillende stakeholders is het aandeel Beter Leven keurmerk toegenomen en ook in de toekomst zien we hier kansen.

Tegelijkertijd zetten we in onze communicatie scherper in op *minder, beter (BLk), anders (cell-based)* en stimuleren we, ondanks onze beperkte rol, innovaties op het gebied van alternatieve consumptie van dierlijke eiwitten. Onze betrokkenheid bij het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren (LICG) is voortgezet en samen met Dier & Recht is een succesvolle campagne gevoerd over kortsnuiten en minihondjes. Dit heeft geleid tot wet- en regelgeving.

Diervriendelijk ondernemen

Het aantal voorlopers op het gebied van diervriendelijk ondernemen groeit gestaag. We geven ze graag een podium, bijvoorbeeld met de Deltaplan Veehouderij Awards. De samenwerking met de sector en overheid is bekrachtigd in het convenant *Stappen naar een Dierwaardige Veehouderij*. Met het Beter Leven keurmerk zijn we verder opgeschaald en hebben we resultaten geboekt met verschillende producten in winkels. Van heel andere orde is de foute fokkerij, waar we de afgelopen jaren tegen gestreden hebben. Dit is een proces van lange adem. We voerden campagne rond kortsnuiten en er kwam een verbod op naaktkatten en katten met vouworen. Een intentieovereenkomst met Pets Place via het project *Happy Konijn* maakt de weg vrij voor meer dierenwelzijn door goede fok.

Diervriendelijk besturen

In de afgelopen beleidsperiode waren er twee keer landelijke verkiezingen, organiseerden we twee keer een *Dierendebat* en lanceerden we de *Dierenkieswijzer* die zo'n 25.000 keer werd geraadpleegd. We voerden succesvol lobby op tal van onderwerpen, waaronder het chippen en castreren van katten en de invoering van de Positieflijst. We boekten ook resultaat als gevolg van onze lobby rondom financiering van de wildopvang. Op het gebied van een dierwaardige veehouderij maakten we impact door onder andere het verbod op stroomstootapparatuur. Gemeenten en provincies kunnen hun bevoegdheden (gedeeltelijk) borgen in een *Nota Dierenwelzijn*. Onze regiolobbyisten stimuleren gemeenten om te komen tot een Dierenwelzijnsnota en ondersteunen bij de realisatie hiervan. Door deelname aan de Dierendag Demonstratie en het organiseren van petities, bijvoorbeeld over het transport van piepjonge dieren, trokken we samen met burgers op om aandacht te vragen van de politiek. De Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID) kon door succesvolle lobby rekenen op een verhoogde subsidie en structurele financiering vanaf 2026 én wij blijven de LID ook in de toekomst ondersteunen als belangrijk onafhankelijk onderdeel binnen de Dierenbescherming.

Diervriendelijk omgaan met de openbare ruimte

Met verschillende bijeenkomsten hebben we beleidsmakers, samenwerkingspartners en politiek geïnspireerd om tot verbeteringen te komen als het gaat om de harmonie tussen mensen en in het wild levende dieren. In de periode 2020-2025 hielden wolven de gemoederen flink bezig. In de afgelopen jaren zijn er in samenwerking met de gemeente Utrecht stappen gezet op het gebied van beperken van overlast door ratten en in diverse provincies is vooruitgang geboekt als het gaat om maatregelen om wildaanrijdingen te voorkomen. De komst van het vuurwerkverbod is een mijlpaal. De voorgenomen stelselwijziging jacht en faunabeheer laat zien dat op het gebied van harmonie tussen mensen en in het wild levende dieren uiteenlopende visies en belangen een rol spelen. Op dit onderwerp kon worden gerealiseerd dat plannen tot uitbreiding van de jacht *on hold* werden gezet, en er nu eerst een gedegen, objectieve evaluatie komt van de huidige situatie. We blijven dan ook inzetten op diervriendelijkere plannen.

Impactvolle beïnvloeding en voorlichting

We zijn stap voor stap steeds toegankelijker geworden voor een breed publiek en beantwoorden vragen via een groot aantal on- en offline kanalen. De teams Service & Informatie en de Landelijke Meldkamer zijn intensiever gaan samenwerken. We hebben onze websites gemoderniseerd. Via gastlessen in het basisonderwijs zijn tienduizenden kinderen bereikt. Onze lobby en beleidsbeïnvloeding zijn geoptimaliseerd en interne samenwerking is versterkt. Door de introductie van een Omgevingsmonitor hebben we ieder kwartaal duidelijk in beeld wat onze successen zijn geweest en, belangrijker: wat er in de komende periode op ons afkomt in de buitenwereld. Onze zichtbaarheid is vergroot door de Dierenbescherming als merk te positioneren via vier grote campagnes per jaar en de in 2021 geïntroduceerde merkcampagnes. Denk hierbij aan de Beter Leven week, waarin we extra aandacht vroegen voor meer ruimte en andere welzijnsaspecten voor dieren in de veehouderij. Ook zijn we actief naar buiten getreden met onderwerpen op het gebied van sociale dierenhulp, zoals Dierenbuddy. We waren aanwezig op het Animal Event, waar we jaarlijks tienduizenden (met name) hondenbezitters bereiken en voorlichten én zorgen voor een beter dierenwelzijn tijdens het evenement.

Hoogwaardige dierenhulp

In Groningen en Ede hebben we een opvangcentrum opgeleverd dat voldoet aan het nieuwe Programma van Eisen (PvE) van de Dierenbescherming, gericht op hoogwaardige dierenhulp en goed dierenwelzijn. In Rotterdam ontwikkelden we samen met de gemeente een nieuw opvangcentrum en diverse locaties in het land zijn gemoderniseerd. Om toe te werken naar verdere verbetering van de opvang zijn kwaliteitscriteria vastgesteld en ingevoerd en is het opleidingsaanbod voor medewerkers verdiept. We hebben een welzijnsapp voor honden ontwikkeld, zodat het dierenwelzijn van honden in de opvang wordt verbeterd.

Verbreding fondsenwerving

Om onze inkomstenstromen te versterken, is succesvol gewerkt aan behoud en groei van onze leden en donateurs. Zowel het aantal erflaters als de inkomsten via nalatenschappen zijn de afgelopen vijf jaar flink gestegen. We vinden het heel bijzonder dat zo veel mensen ons steunen. Deze inkomsten zijn onmisbaar om dieren in Nederland de hulp en zorg te kunnen geven die ze nodig hebben. Crowdfunding vormt de laatste jaren een steeds belangrijkere inkomstenbron, met name voor onze opvanglocaties en ambulances. De collecte is geprofessionaliseerd. Zo zetten we meer in op werving en behoud van collectanten en collectecoördinatoren, waardoor we de opbrengst jaarlijks zien stijgen. We hebben met succes vermogensfondsen benaderd die ons voor specifieke projecten steunen en we zijn heel blij met onze zakelijke partners en de jaarlijkse inkomsten die we ontvangen van de Postcode Loterij. Met verschillende online ‘always on’ campagnes, waarmee we continu zichtbaar zijn, werven we prospects voor nalatenschappen, leads, donateurs en leden. Hiermee werken we aan verbreding van onze doelgroepen voor fondsenwerving.

Krachtige organisatie

Met de methodiek *Sturen op Impact* en de implementatie van projectmatig werken zijn we doelgericht aan de slag gegaan met het realiseren van onze strategische koers. Vanuit verschillende invalshoeken heeft de Dierenbescherming ingezet op werkplezier, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers. De ICT-ondersteuning is gedurende de beleidsperiode steeds verder geoptimaliseerd, maar de wensen en ambities van de organisatie zijn groot. Dat vraagt de komende jaren nog tot het zetten van verdere stappen. De Dierenbescherming heeft zich in de afgelopen periode ook gericht op het verbeteren van de besluitvorming, onder andere met de Ledenraad, Bestuurder en Raad van Toezicht. Mede door externe ontwikkelingen en de daarmee gestegen kosten is het voeren van een gezonde bedrijfsvoering uitdagend en continu onderwerp van gesprek.

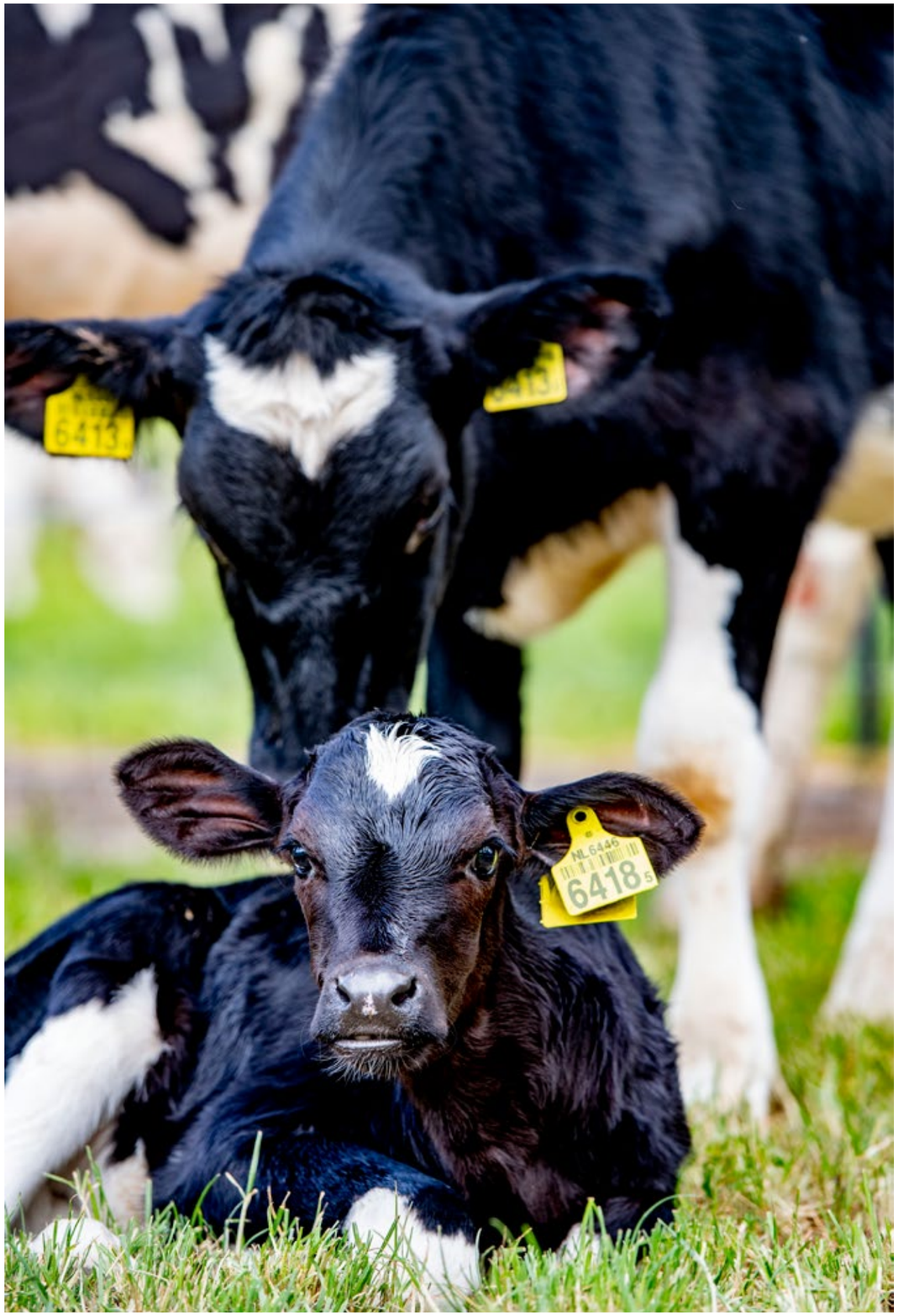

Strategische koers 2026-2030

Voor een Nederland waarin elk dier telt en met respect wordt behandeld.

Lees onze gehele nieuwe strategie op de website

Met onze nieuwe strategische koers *Samen voor een diervriendelijke samenleving* zetten we ons werk de komende jaren voort en stimuleren we maatschappelijke verandering. We zetten stappen om te komen tot een samenleving waarin elk dier telt en met respect wordt behandeld.

We zijn vastbesloten om het welzijn van alle dieren structureel te verbeteren en zetten daarom breed in op dierennoodhulp en sociale dierenhulp, huis- en hobbydieren, dieren in de veehouderij en in het wild levende dieren. Dit doen we door het beschermen van dieren, verbinden van organisaties, voorkomen van dierenleed, verbeteren van dierenwelzijn en verleiden van mensen om diervriendelijke keuzes te maken.

Een samenleving waarin elk dier telt en met respect wordt behandeld vraagt om een maatschappelijke verandering. Met onze strategische koers werken we aan deze verandering door gericht impact te maken op vier strategische pijlers.

Nieuwe kernwaarden

Voor onze strategische koers 2026-2030 hebben we ook onze kernwaarden vernieuwd. Het zijn onze idealen waarop we bouwen, groeien en impact maken: verbindend, inspirerend, deskundig en integer. Zo vormen we in de komende jaren samen de beweging die strijdt voor een diervriendelijke samenleving.

Verbindend
Dierenwelzijn realiseren we samen.

Inspirerend
Met lef en passie stimuleren we anderen om in actie te komen voor dieren.

Deskundig
Onze kennis en expertise maken ons een betrouwbare en toonaangevende partner.

Integer
We zijn betrouwbaar, handelen eerlijk, transparant en verantwoordelijk.

We gaan voor een samenleving waarin elk dier telt en met respect wordt behandeld.

1 WAAR WE VOOR GAAN TOT 2030

De **strategische pijlers** om onze droom te bereiken

Dierennoodhulp en sociale dierenhulp

Huis- en hobbydieren

Dieren in de veehouderij

In het wild levende dieren

2 HOE WE DIT DOEN

Onze aanpak van de strategie

- We beschermen dieren
- We verbinden door samenwerking
- We voorkomen dierenleed
- We verbeteren dierenwelzijn
- We verleiden om mee te doen

3 WAT HIERVOOR NODIG IS

De **randvoorwaarden** om succesvol te werken aan de strategie

- Krachtige en deskundige organisatie
- Fondsenwervende campagneorganisatie

4 WAT WE GAAN DOEN

Strategie in uitvoering: sturen op impact

- Meerjarenplan 2026-2030
- Jaarplan per jaar

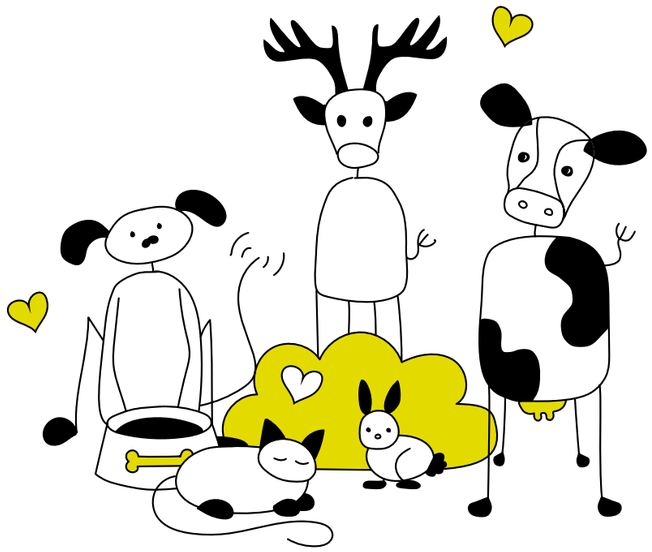

ONZE IMPACT

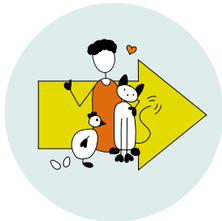

VERANDERPAD#1

Mensen schaffen huis- en hobbydieren bewust aan en handelen diervriendelijk bij het houden van deze dieren

Hier gaan we voor

We werken toe naar een situatie waarin mensen er bij hun besluit om een huis- of hobbydier aan te schaffen rekening mee houden dat het dier diervriendelijk gefokt en verhandeld is én ze er goed voor kunnen zorgen. Daarnaast gaan we ervoor dat in 2030 het welzijn in Nederland is verbeterd als het gaat om de (kwaliteit van) omgang met en zorg voor dieren. Er is sprake van meer kennis en kunde bij de eigenaar, wat zich vertaalt in slimme tijdsbesteding aan het dier. De eigenaar maakt gebruik van goede dierwaardige producten en diensten.

Doelen en werkwijze

Door kennis te vergroten over goed gefokte en verhandelde huis- of hobbydieren zorgen we dat mensen dit in hun aanschafbeslissing meenemen. Hiervoor is het belangrijk dat we beter zicht krijgen op de bedrijfsmatige fokkerij. We vergroten dus ook onze eigen kennis en inzichten. Bij de aanschaf van een dier komt meer kijken dan veel mensen denken en daarom communiceren we hier actief over en bieden we concrete hulpmiddelen. Dat doen we via allerlei kanalen: zowel online als bijvoorbeeld op evenementen. Met duidelijke handelingsperspectieven stellen we (toekomstige) dierenbezitters in staat om goed voor hun dieren te zorgen.

VERANDERPAD#1

Impact in 2025

De toekomst van Nederlandse dierentuinen was in 2025 volop in het nieuws als gevolg van een rapport van de Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA). Het is aangetoond dat niet elk dier het even goed heeft in de dierentuin, maar we beleven ook plezier aan het bezoeken van dierentuinen. De Dierenbescherming heeft als enige dierenwelzijnspartij actief deelgenomen aan de discussie en gelooft in een toekomst waarin dierentuinen in staat zijn om dierenwelzijn én maatschappelijke meerwaarde te bieden. 2025 stond ook in het teken van het ontwikkelen van onze visie op huis- en hobbydieren, die de basis vormde voor de nieuwe strategische koers. We geloven in een samenleving waarin het welzijn van huis- en hobbydieren gewaarborgd is en staan voor een duurzame relatie tussen huis- en hobbydieren en de mens. Daarnaast hebben we met het project *Ik zoek dier* verdere stappen gezet om huisdiereigenaren te helpen met de bewuste keuze voor een huisdier.

Huis- en hobbydierenlijst

Na jarenlange strijd werd in 2024 de Positieflijst voor zoogdieren (Huis- en hobbydierenlijst) aangekondigd. Tegenstanders vinden een negatieflijst een betere oplossing. Hierop staan alle dieren die niet gehouden mogen worden, maar daarmee loop je altijd achter de feiten aan. Voor de huidige Positieflijst zijn ruim driehonderd soorten beoordeeld. Diersoorten die niet beoordeeld zijn, staan niet op de Positieflijst en mogen niet worden gehouden. Als er met een negatieflijst wordt gewerkt, is het omgekeerde het geval. Dieren die níét beoordeeld zijn, staan niet op de lijst en mogen wel worden gehouden. Als de bezwaren gegrond worden verklaard, wordt dierenwelzijn wéér ondergeschikt gemaakt aan de behoeften van de mens. We hebben in 2025 actief gelobbyd om het belang van de Positieflijst aan te tonen. Het is nu aan de rechter. Achter de schermen zijn we de lobby begonnen voor een Positieflijst voor vogels. Het ministerie zet in op een Positieflijst voor reptielen en ook daar zijn we op aangesloten.

Gekooide vogels: weinig vrijheid, veel problemen

Met zo'n 2,8 miljoen vogels vormen vogels een aanzienlijke groep binnen de huis- en hobbydieren. De Dierenbescherming onderzocht hoe vogels als gezelschapsdier worden gehouden, hoe ermee wordt gefokt, hoe ze tentoon worden gesteld en hoe er vliegshows mee worden gehouden. De conclusie is dat er serieuze knelpunten zijn op het gebied van welzijn en gezondheid. De Dierenbescherming zet daarom in op een Positieflijst voor vogels; de soorten die niet geschikt zijn worden dan ook niet als huisdier gehouden. Voor de vogels die overblijven, kan bekeken worden wat de voorwaarden zijn om ze te houden. We maakten daarnaast een serie artikelen en video's over vogelwelzijnsknelpunten in de duivensport, bij roofvogeldemonstraties, vogeltentoonstellingen en over de vogel als gezelschapsdier.

Paardensector

In navolging van de analyse over paardenwelzijn in Nederland uit 2024 is er in 2025 een aanpak voor de komende jaren ontwikkeld. De Dierenbescherming gaat zich inzetten om paardenwelzijn op het gebied van de 3Fs – *forage* (ruwvoer), *freedom* (vrijheid, beweging) & *friends* (vrienden, soortgenoten) – te verbeteren. Dit doen we onder andere in samenwerking met kennisplatform paardenarts.nl. In 2025 is de basis voor een duurzame samenwerking met deze partij gelegd.

Je ziet ze volop in het straatbeeld, op social media worden ze gekoesterd: hondjes die zo klein zijn dat ze in een handtas passen. Veel van deze dieren kampen met chronische hoofdpijn en zenuwklachten.

Met de campagne *Klein maar Pijn* vragen we aandacht voor het leed van deze dieren.

Verbeteringen dierenwelzijn bij Animal Event

De Dierenbescherming was opnieuw aanwezig op het jaarlijkse Animal Event. In aanloop naar het grootste evenement voor dierenliefhebbers in Europa hebben we grote impact gemaakt door in gesprek met de organisatie de regels rond dierenwelzijn sterk te verbeteren. Tijdens het evenement konden bezoekers kennismaken met het werk van de Dierenbescherming en Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID). We gaven ook voorlichting en verwelkomden nieuwe leden en donateurs.

Dierenbescherming levert belangrijke bijdrage aan het LICG

De Dierenbescherming is samen met onder andere het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht één van de financiers van het Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren (LICG). Ook nemen we deel in het bestuur. De belangrijkste functie van het LICG is het geven van advies rond de aanschaf en het verantwoord houden van huisdieren en alles wat daarbij komt kijken, gebaseerd op wetenschappelijke inzichten.

Klein maar Pijn

Dierenartsen en dierenwelzijnsorganisaties, waaronder de Dierenbescherming, startten in november de landelijke campagne *Klein maar Pijn* over het onzichtbare lijden van populaire minihondjes. Elke dag treffen dierenartsen deze hondjes met ernstige pijn- en stressklachten op hun behandeltafel. Het dringende advies luidt: 'Koop geen minihondje. Kies voor een blij en gezond dier, met een normaal formaat!' Ook in de komende jaren zijn gezonde en sociale honden een speerpunt voor de Dierenbescherming.

Symposium DierVizier een succes

Vaak wordt bij veiligheid alleen aan mensen gedacht, maar ook dieren zijn regelmatig slachtoffer van criminaliteit en geweld. Soms zijn dieren zelfs onderdeel van criminele netwerken. Bijvoorbeeld bij gokken in combinatie met paardenhandel, hennepteelt samen met illegale vogelkweek of criminele netwerken die naast mensenhandel ook honden verhandelen. Daarom is het belangrijk dat gemeenten aandacht hebben voor dieren als het gaat om veiligheid en welzijn. Tijdens het eerste DierVizier Symposium spraken we hierover samen met negentig andere professionals en organisaties.

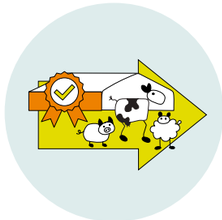

VERANDERPAD#2

Dieren in de veehouderij hebben een dierwaardig leven en de veehouderij is integraal duurzaam

Hier gaan we voor

In ons land worden jaarlijks meer dan 400 miljoen landbouwhuisdieren gehouden. Het grootste deel leeft in de intensieve veehouderij, waar ze tegen zo laag mogelijke kosten zoveel mogelijk moeten produceren. De Dierenbescherming pleit voor een radicale ommezwaai. In het *Deltaplan Veehouderij* schetsen we hoe de veehouderij er in 2050 volgens ons uit moet zien. We zetten het welzijn van dieren centraal en komen met win-winoplossingen met als resultaat een diergerichte, integraal duurzame veehouderij. De afgelopen jaren is deze transitie ingezet en in 2030 zijn enkele belangrijke stappen op weg naar een integraal duurzame veehouderij gerealiseerd. Hierbij hebben we aandacht voor de randvoorwaarden die dit mogelijk maken, zoals een verschuiving van consumptie van dierlijke naar plantaardige producten, en verdienmodellen voor veehouders die deze stappen moeten realiseren.

Doelen en werkwijze

We werken samen met de veehouderijsector, overheid, NGO's en andere relevante partijen aan een dierwaardige veehouderij. De Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) hanteert zes leidende principes, gebaseerd op positief welzijn en erkenning van de intrinsieke waarde van het dier, waarbij de nadruk ligt op goede voeding, een goede omgeving, goede gezondheid, de mogelijkheid tot natuurlijk gedrag en het ervaren van een overwegend positieve emotionele toestand, en vrij zijn van ingrepen. Hierop baseren we ons werk als Dierenbescherming. Ook hebben we aandacht voor de randvoorwaarden die dit mogelijk moeten maken, zoals eerlijke prijzen en betere verdienmodellen voor veehouders, waarbij de sector zich in Nederland richt op de Noordwest-Europese markt. Omdat de veehouderij veel opgaven heeft, waarbij sommige maatregelen risico's vormen voor dierenwelzijn, streven we ernaar om natuur-, milieu- en klimaatbeleid steeds meer te integreren met dierenwelzijnsbeleid. Dit alles kunnen we niet alleen. Daarom maken we gebruik van verschillende instrumenten, zoals het Beter Leven keurmerk, (onderzoeks)projecten met sectorpartijen, politieke lobby en publiekscommunicatie.

VERANDERPAD#2

Impact in 2025

De Dierenbescherming zet zich al jaren in voor een veehouderij die het welzijn van dieren écht centraal stelt. Ons einddoel: een dierwaardige veehouderij. In 2025 werd na jaren van gesprekken voeren het convenant *Stappen naar een Dierwaardige Veehouderij* getekend, waarmee we de komende jaren samen met de overheid en sector aan de slag gaan. We bleven ook strijden voor de misstanden van vandaag de dag.
Zo was hittestress een belangrijk thema waarmee we zichtbaar waren in de media. In een brandbrief aan minister Wiersma riepen we samen met Eyes on Animals en de Dierencoalitie de minister met klem op om nú werk te maken van de invoering van de beleidsregel die veetransport boven de 30 °C verbiedt. Het liefst zelfs boven de 25 °C. Dan gaat het risico op hittestress flink omlaag. Daarnaast brachten twee internationale onderzoeken aan het licht hoe gemotiveerd kippen zijn om naar buiten te gaan en dat levert ons belangrijke argumenten op in de discussie over een dierwaardige houderij, die we onverminderd aangaan.

Convenant ‘Stappen naar een Dierwaardige Veehouderij’

Ruim tweeënhalf jaar heeft de Dierenbescherming, samen met het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en verschillende partijen en vertegenwoordigers van boerenorganisaties en ook markt- en ketenpartijen, gewerkt aan concrete voorstellen voor een meer dierwaardige veehouderij. Deze zijn samengekomen in het convenant *Stappen naar een Dierwaardige Veehouderij* dat in 2025 werd ondertekend. Samen bouwen we aan een beweging, aan draagvlak, aan systemen die boeren perspectief geven. En, nog belangrijker voor de Dierenbescherming én de vele miljoenen landbouwdieren: we bouwen aan een toekomst waarin we dieren uitzicht geven op een dierwaardig leven. Over het tempo verschillen we soms van mening met de sector; daar hebben we de balans proberen te vinden tussen ambitie en realisme. Want als je het sámen doet kom je verder. De komende jaren gaan we deze stappen zetten.

Verbod veeprikkers transport

Elektrische veeprikkers bij transport van dieren vormen een risico voor dierenwelzijn. We pleiten daarom al lang voor een verbod op het gebruik hiervan. Een meerderheid in de Tweede Kamer was voorstander, en een wetsvoorstel lag al een tijd klaar. Toch werd het maar niet ingevoerd. In december 2025 stuurden we een brandbrief, mede naar aanleiding van gepubliceerde beelden waarop duidelijk te zien was hoe problematisch het veeprikkergebruik kan zijn. Eind 2025 kwam dan eindelijk het verlossende woord: per 1 januari 2026 is het wettelijk verboden om elektrische veeprikkers te gebruiken bij nationale transporten. Een belangrijke stap in het verbeteren van dierenwelzijn tijdens transport.

Demonstratie voor dieren

Het ministerie kwam gelijktijdig met het convenant met eigen regels voor de veehouderij: de *Algemene Maatregel van Bestuur dierwaardige veehouderij* (AMvB's). De Dierenbescherming heeft inhoudelijk gereageerd en onze conclusie is duidelijk: de AMvB's gaan niet ver genoeg. Belangrijke uitgangspunten blijven onderbelicht of worden slechts op hoofdlijnen benoemd. Daarom sloten we ons op 4 oktober als ondersteunend deelnemer aan bij de demonstratie van Wakker Dier, World Animal Protection, Varkens in Nood, Vier Voeters, Compassion in World Farming en Dier&Recht. Want ook wij vinden dat dieren in de vee-industrie beter verdienen.

‘Demonstreren is een manier van communiceren waarmee je op een actieve manier zichtbaar maakt waar je voor staat. Ik hoop dat we mensen aan het denken hebben gezet over het welzijn van dieren in de vee-industrie en dat het anders, béter moet.’

Lisa van Leeuwen, Interne communicatieadviseur bij de Dierenbescherming, liep mee met de *Dierendag Demo* op 4 oktober in Amsterdam

VERANDERPAD#2

Impact in 2025

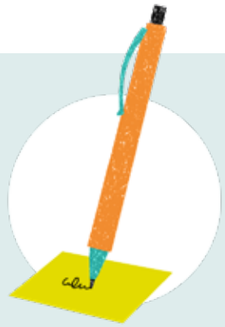

Ruim 68.000 handtekeningen voor piepjonge dieren op transport

In mei overhandigden we een petitie aan de vaste Kamercommissie voor Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur (LVVN). Want jaarlijks worden er miljoenen, vaak veel te jonge dieren, getransporteerd over lange afstanden. Ze lijden onder stress, honger, dorst en ziekte. De huidige Europese transportregels bieden onvoldoende bescherming en worden herzien. Volgens de Dierenbescherming is dit hét moment om politieke druk uit te oefenen, voordat de wet wordt afgezwakt onder invloed van tegenlobby's. Maar liefst 68.304 mensen steunden onze oproep om in de nieuwe transportverordening de wettelijke minimumleeftijd voor diertransporten te verhogen en een maximale transportduur van acht uur in te stellen. Daarnaast moet er gezorgd worden voor betere omstandigheden onderweg, om onnodig lijden van dieren te voorkomen. Naast het voeren van campagne zetten we ons actief in via lobby richting Nederlandse Kamerleden, Europarlementariërs en het ministerie van LVVN. We vragen aandacht voor betere transportregels, niet alleen voor piepjonge dieren, maar voor álle landbouwhuisdieren die worden vervoerd.

'Planeetaardig & dierwaardig'

Op 15 oktober legde een brede coalitie van duizenden artsen, boeren, wetenschappers, bedrijven, NGO's en chefs een voedselvisie op tafel in Den Haag: het manifest *Planeetaardig & Dierwaardig*. Samen vragen we politici en burgers om te kiezen voor een gezonde toekomst. De wetenschap is immers helder: ons huidige voedselsysteem put mens, dier en planeet uit. Het nieuwe EAT-Lancet-rapport, dat een wetenschappelijk onderbouwd pad biedt naar gezonde voeding en een leefbare planeet, laat zien dat we nú moeten handelen om gezondheid, biodiversiteit en klimaat te beschermen. We streven ernaar om in 2035 in Nederland een dieet te hebben dat voor 80% gebaseerd is op plantaardige eiwitten, van gezonde bodem, en voor 20% op dierwaardig geproduceerde dierlijke eiwitten.

Alternatieven doden eendagshaantjes

Een van de grote nadelen van de eierindustrie is dat er ieder jaar alleen al in ons land tientallen miljoenen eendagshaantjes worden vergast omdat ze geen economische waarde hebben voor de pluimveehouderij. Gelukkig zijn er steeds meer alternatieven. Het tv-programma *Focus* besteedde aandacht aan deze alternatieven en vroeg de Dierenbescherming mee te werken aan het programma. Wij spreken ons al lange tijd uit over het doden van eendagshaantjes en vinden het niet meer te verantwoorden nu er alternatieven zijn. Al langere tijd werken we aan een project op dit onderwerp en zijn we samen met de overheid en de sector betrokken in de *Stuurgroep Eendagshaantjes*. Van de beschikbare alternatieven zijn we met name voorstander van de dubbeldoelkip: robuuste rassen met een wat minder hoge productie, waarvan ook de haan kan opgroeien. Wetenschapsprogramma *Focus* filmde bij een boerderij die nu nog haantjes moet doden, maar dit graag wil veranderen. Scan de QR-code om de aflevering te bekijken.

'De Dierenbescherming staat bekend als betrouwbare samenwerkingspartner, ook in de veehouderijsector. Zodoende kunnen we echt impact maken op het welzijn van honderden miljoenen dieren die jaarlijks in de Nederlandse veehouderij worden gehouden.'

Lisanne Stadig werkt als Programmamanager Veehouderij bij de Dierenbescherming

VERANDERPAD#2

Beter Leven keurmerk

Met het Beter Leven keurmerk hebben we opnieuw gezorgd voor een beter leven voor heel veel dieren in de veehouderij. Een impactvolle stap waar we in 2025 naartoe hebben gewerkt, is het overkoepelend maken van de criteria voor veehouderijbedrijven, met als doel transparantie en eenduidigheid binnen het Beter Leven keurmerk. Als basis voor onze voorlichting naar het publiek werd een nieuwe communicatiestrategie ontwikkeld.

Een Beter Leven voor miljoenen dieren

Het Beter Leven keurmerk, gestart in 2007, is uitgegroeid tot het grootste voedselkeurmerk van Nederland. Dankzij het keurmerk kregen in 2025 kregen 159 miljoen dieren in de veehouderij een beter leven.

Beter Leven keurmerk-voorlichtingsactie

Om consumenten vlak voor de feestdagen te attenderen op diervriendelijkere kerstmenu's viel via Spotta, bezorger van brievenbusreclame, bij circa 500.000 huishoudens een flyer over het Beter Leven keurmerk op de mat. De oproep: kies tijdens de feestdagen voor diervriendelijkere kip, kalkoen of varken, veelal populair met kerst. Een QR-code op de flyer verwijst naar verdiepende informatie op de website.

Betere huisvesting voor varkens

Als leidend specialist dierenwelzijn in de veehouderijsector realiseerde het Beter Leven keurmerk in 2025 een belangrijke mijlpaal: alle aangesloten varkenshouders stapten over op groepshuisvesting, waardoor de krappe voerligbox met uitloop voor dragende zeugen verdwijnt. De dieren kregen meer bewegingsruimte, daglicht en andere mogelijkheden voor natuurlijk gedrag. Ook zijn groepsgroottes, eetplaatsen en ligplekken voor gespeende biggen verbeterd. Deze vooruitgang volgt op veertien jaar inzet, ondanks vergunningsproblemen door de stikstofcrisis. Het keurmerk blijft zich inzetten voor verdere verbeteringen en heeft hiervoor nieuwe mijlpalen vastgesteld, waaronder vrijloopkraamhokken en het stoppen met staart couperen, zoals vastgelegd in de in 2025 herziene varkenscriteria.

Verduurzaming Dierlijke Producten

Het *Marktprogramma Verduurzaming Dierlijke Producten* (MVDP) is een samenwerkingsverband van markt- en ketenpartijen, sectoren uit de veehouderij, overheid en de Dierenbescherming. Doel van het MVDP is om het marktaandeel van duurzamere dierlijke producten te vergroten en dierlijke producten te verduurzamen. Het MVDP ondersteunt marktinitiatieven van ketens met kennis, onderzoek en voorlichting. Er is aandacht voor alle afzetkanalen: retail, foodservice, catering, verwerkende industrie en speciaalzaken in Nederland en Europa. De Dierenbescherming neemt via het MVDP deel aan verschillende projecten. Zo zijn er in 2025 bijvoorbeeld belangrijke stappen gezet op het gebied van 'Nieuwe Runderketens' waarmee we gaan voor een beter leven voor kalveren van melkveebedrijven.

'Dierenwelzijn speelt bij ons een voorname rol. De melk die we gebruiken in de kaas komt van koeien die zoveel mogelijk hun natuurlijke gedrag kunnen vertonen. Ze gaan minstens 180 dagen per jaar naar buiten en er is voldoende ruimte, licht en lucht in de Beter Leven-stallen. En omdat wij niet bij willen dragen aan ontbossing, is het gebruik van soja en palmolie taboe.'

Catharinus Wierda is oprichter van De Fryske kaas, met drie sterren van het Beter Leven keurmerk

Media-aandacht Telegraaf en Vrouw

Maandelijkse zichtbaarheid in *De Telegraaf*, *Vrouw Magazine* en online werd mede mogelijk gemaakt door onze samenwerking met Mediahuis. We realiseerden acht verdiepende portretten, met veelal boeren, verwerkers en consumenten in de hoofdrol. Verhalen die informeren én raken om inhoudelijke verdieping te creëren met een kijkje achter de schermen. De artikelen werden ondersteund met online notifiers (aankondigingen) op onder andere Metronieuws, Instagram, Facebook en platforms als Culy, Manners en NSMBL. In totaal bereikten de artikelen 254.008 online lezers en 5.566.000 mensen via de printversie van *De Telegraaf*. De resultaten overtroffen de verwachtingen, waardoor we het keurmerk onder de aandacht van een breed publiek brachten en bijdroegen aan het stimuleren van diervriendelijkere keuzes in de supermarkt.

Samenwerking Stichting Milieukeur

In lijn met de meerjarenvisie Beter Leven keurmerk – waarin staat dat we meer willen optrekken met andere keurmerken – werkte het Beter Leven keurmerk in 2025 actief samen met Stichting Milieukeur (SMK). Een concreet resultaat is een pilot met een *on-top checklist* voor melkveebedrijven, uitgevoerd op *On the Way to PlanetProof*-bedrijven. Deze checklist geeft veehouders inzicht in hun afstand tot 1 ster Beter Leven. De checklist is ontwikkeld met SMK, twee zuivelketenpartijen en een retailpartij, en biedt inzicht per bedrijf met een plan van aanpak. Dit bevordert opschaling naar meer bedrijven op Beter Leven keurmerk-niveau, draagt bij aan de verduurzaming van de melkveehouderij en het inzicht helpt om boeren te laten werken aan verbetering van dierenwelzijn.

159 miljoen
dieren hadden in 2025 onder het Beter Leven keurmerk een betekenisvol beter welzijn dan de regulier gehouden dieren (excl. biologisch).

-4,2%
was de daling van het aantal dieren met een beter leven ten opzichte van 2024.

1.879
veehouderijen werkten onder het Beter Leven keurmerk.

99
varkensbedrijven zijn gestopt met het Beter Leven keurmerk. Dit komt deels door landelijke stoppersregelingen en deels door het in 2025 aflopen van overgangstermijnen voor bepaalde dierenwelzijnscriteria.

668
vleeskuikenbedrijven produceerden onder het Beter Leven keurmerk.

614
secundaire bedrijven (verwerkende bedrijven, zoals slachterijen, eierpakstations, verwerkers en retail) hebben het Beter Leven keurmerk.

€4,2 miljard
was de omzet in 2025 in producten met het Beter Leven keurmerk in supermarkten (excl. Aldi en Lidl en excl. biologisch).

6,18%
was de stijging van de omzet van Beter Leven-producten in de supermarkten in 2025 ten opzichte van het jaar ervoor.

VERANDERPAD#3

Overheden en stakeholders handelen diervriendelijk op alle diergroepen

Hier gaan we voor

Door diervriendelijker handelen van overheden en stakeholders op alle diergroepen (huis- en hobbydieren, veehouderij, in het wild levende dieren) is er een beter dierenwelzijn. We lobbyen met als doel dat overheden in 2030 beleid en wetgeving hebben gecreëerd om burgers, stakeholders, bedrijven en industrie diervriendelijker te laten handelen. Stakeholders hebben dat ook geborgd in hun beleid.

Doelen en werkwijze

De Dierenbescherming wil een diervriendelijkere wereld. Betere overheidsregels kunnen daarbij helpen. Wetten en regels leggen het minimum vast waar mensen en bedrijven zich aan moeten houden. Veel van die regels komen uit Europa. Op Europees niveau vormen we daarom met circa honderd andere organisaties Eurogroup for Animals. Zo wordt de stem van dieren in Brussel gehoord.
De Dierenbescherming heeft een goed netwerk in de Tweede Kamer en op de ministeries. Daardoor worden we betrokken bij het maken van voorstellen van de overheid. Parlementsleden ervaren onze analyses en standpunten als betrouwbaar. Om dierenwelzijn in beeld te houden, nemen we deel aan het regieorgaan dat werkt aan nieuwe oplossingen. DierVizier is een breed samenwerkingsverband van gemeenten, het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), dierenwelzijnsorganisaties en kennisinstellingen. Het is bedoeld om gemeenten handvatten te geven om effectiever en zorgvuldiger te reageren op vragen over het welzijn van dieren. We proberen zo overheden op alle niveaus betere regels te laten opstellen. We zetten stappen in het borgen van de rechtspositie van het dier, zoals dieren in de Grondwet.
In samenwerking met andere NGO's werken we aan een vergroot bewustzijn rondom proefdiergebruik.

VERANDERPAD#3

Impact in 2025

Het opzoeken van de samenwerking met stakeholders is voor de Dierenbescherming cruciaal om dierenwelzijn te verbeteren. Tegelijkertijd zetten we in op wet- en regelgeving om dierenwelzijn beter te borgen. Dat vergt veel tijd, maar bij succes voorkomen nieuwe wetten dierenleed voor grote groepen dieren. We hebben opnieuw stappen gezet in de versterking van de rechtspositie van dieren. Het verankeren van dieren in de Grondwet is voor ons een reële stip op de horizon. Ondanks dat 2025 een politiek roerig jaar was, zijn we op verschillende gebieden succesvol geweest met onze lobby. Zo kwam er onder andere een landelijk meldpunt voor bijtincidenten en er werd een Algemene Maatregel van Bestuur ingesteld die dieronvriendelijke trainings- en dwangmiddelen verbiedt bij bijvoorbeeld honden en paarden. Ook verzochten we de regering zich in Europa in te zetten om dierproeven voor middelen die alleen in cosmetica gebruikt worden te voorkomen.

Houdverbod katten met vouworen en naaktkatten

De Dierenbescherming is blij met het verbod op het houden van katten met vouworen en naaktkatten. Met ingang van 1 januari 2026 is dit verbod een feit en daar hebben we hard voor gestreden. Het leidt ertoe dat deze dieren niet meer gehouden mogen worden. Uit langdurig onderzoek bleek dat dieren die lijden onder uiterlijke kenmerken ondanks een fokverbod niet per se inboeten aan populariteit. Een daadwerkelijk houdverbod is daarom een nodige aanvulling om ervoor te zorgen dat we echt afstand nemen van dieren die chronisch gebukt gaan onder hun uiterlijk: fokkers selecteren namelijk op schadelijke mutaties voor esthetiek, en de dieren zijn en blijven daar de rest van hun leven de dupe van. Bovendien is een fokverbod makkelijk te omzeilen.

Rechtspositie van het dier

We hebben dit jaar het onderwerp ‘dieren in de Grondwet’ onder de aandacht gebracht en geagendeerd. Op dierendag stond er een ingezonden brief van onze Bestuurder over het onderwerp in *De Volkskrant*. Bij het *Dierendebat* was er een stelling over voor de aanwezige politici, inclusief een uitlegvideo. In onze brief aan de informateur naar aanleiding van de kabinetsformatie was het een van de onderwerpen. Ook verschenen er meerdere blogs over het onderwerp voor het ‘grote publiek’ en zijn de mogelijkheden verder verkend om aandacht voor het dierenrecht in het hoger onderwijs te vergroten.

Vuurwerkverbod

De Dierenbescherming is dolblij met de Kamermeerderheid die ontstond voor het wetsvoorstel *Veilige Jaarwisseling*. Het *Vuurwerkmanifest,* waarbij we als een van de initiatiefnemers zijn aangesloten, had opgeroepen tot een debat over een vuurwerkverbod, na opnieuw een jaarwisseling met slachtoffers onder mens en dier. Na een jarenlange lobby komt dit verbod er met ingang van de jaarwisseling 2027. Daar zullen miljoenen dieren blij mee zijn, want voor veel honden, katten en in het wild levende dieren betekent het een periode van angst en stress. Ook voor de dierenambulances en onze Landelijke Meldkamer zullen de jaarwisseling en de dagen eromheen een stuk rustiger verlopen.

We organiseerden in oktober 2025 samen met de Dierencoalitie het *Dierendebat* en lanceerden daaraan voorafgaand de *Dierenkieswijzer*. De verkiezingsuitslag laat zien dat er in de Tweede Kamer een meerderheid is voor belangrijke dierenwelzijnsonderwerpen. We blijven ons inzetten de komende tijd om deze onderwerpen ook onderdeel van het regeerakkoord te laten zijn.

Gemeenteraadsverkiezingen en VNG-congres

In aanloop naar de Gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026 is door politieke partijen gewerkt aan gemeentelijke verkiezingsprogramma’s en voorbereidingen voor de campagnes. Wij hebben hierop ingespeeld door het voeren van gesprekken en het onderhouden van contacten met raadsleden, wethouders en ambtenaren. Een belangrijk handvat hierbij is de opgestelde aanbevelingennota voor gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid met inspirerende voorbeelden. In juni waren we met een stand aanwezig op de beursvloer van het tweedaagse congres van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) in Eindhoven. Vertegenwoordigers van de Dierenbescherming gingen hier in gesprek met de bezoekende wethouders, raadsleden en gemeenteambtenaren over gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid.

Dierenwelzijn op Europees niveau

In samenwerking met Eurogroup for Animals en andere dierenwelzijnsorganisaties lobbyen we in Europa actief voor beter dierenwelzijn, met name rond het uitfaseren van kooien, importnormen en hogere EU-standaarden. Dat zorgde in 2025 voor enkele mooie successen. Zo bracht de Europese Commissie een vernieuwde visie uit waarin ze zich inzet voor modernisering van de EU-regels rond landbouw en dierenwelzijn, met expliciete toezeggingen om verouderde wetgeving te herzien. En het Europees Parlement nam in juni een belangrijke tekstwijziging aan over de voorgenomen verordening rond welzijn en traceerbaarheid van honden en katten; een signaal dat parlement en fracties willen dat die dieren EU-breed betere bescherming en traceerbaarheid krijgen.

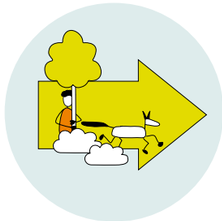

VERANDERPAD#4

Mensen en in het wild levende dieren leven goed samen

Hier gaan we voor

Ons streven voor 2030 is dat mensen in het wild levende dieren de ruimte geven en er in ons land meer acceptatie is van dieren in het wild. Mensen en dieren leven in harmonie samen, overheden en stakeholders scheppen hiertoe de randvoorwaarden. Naast bewustwording willen we handelingsperspectief bieden om op een positieve manier bij te dragen aan ontwikkeling, herstel en behoud van de natuur. Daar waar mens-dierconflicten kunnen ontstaan, dragen we proactief bij om de belangen van in het wild levende dieren in wetgeving, beleid en uitvoerings-plannen te waarborgen.

Doelen en werkwijze

Om stappen te zetten naar een samenleving waarin mensen en in het wild levende dieren in harmonie samenleven, is het van belang dat burgers zich bewust zijn van de invloed van hun huis- en hobbydieren op in het wild levende dieren. Om dit voor elkaar te krijgen, zetten we in op impactvolle communicatie en beïnvloeding. Ook weten burgers, overheden en stakeholders hoe zij overlast van in het wild levende dieren kunnen verminderen door hun eigen handelen aan te passen. We werken tot 2030 toe naar een vermindering van conflicten tussen mensen en in het wild levende dieren door afname van verstoring en verbetering van acceptatie en harmonisatie. Denk hierbij aan de wolf, vos en marter. De overheid draagt zorg voor goede randvoorwaarden.

VERANDERPAD#4

Impact in 2025

De Dierenbescherming zet zich in voor het welzijn van alle dieren, inclusief in het wild levende dieren zoals weidevogels en hun predatoren. We gaan voor beheer dat niet alleen nuttig is, maar ook rekening houdt met het welzijn van álle dieren. Net als vorig jaar zorgde de aanwezigheid van wolven voor opschudding in Nederland. De Dierenbescherming zet in op vreedzaam samenleven van wolven en mensen. Door de *Stelselwijziging jacht en faunabeheer* dreigt er een andere omgang met tientallen soorten, zoals wild zwijn, edelhert en patrijs. De Dierenbescherming vindt dit een ondoordacht plan.

Stelselwijziging jacht en faunabeheer

Het demissionaire kabinet werkte aan eenzijdige en onvoldoende doordachte plannen om middels een *Stelselwijziging jacht en faunabeheer* de hobbyjacht fors uit te breiden. We vroegen hiervoor zowel publicitair (o.a. item in het radioprogramma *Vroege Vogels* en artikel in *Trouw*) als politiek de nodige aandacht. Op het onderwerp werkten we samen met andere groene organisaties, waaronder Vogelbescherming, Natuurmonumenten en de Dierencoalitie. Dat leidde tot een aangenomen motie in de Tweede Kamer, waarbij werd bepaald dat er eerst een brede en objectieve beleidsevaluatie moet komen van de huidige situatie. Deze evaluatie zou kansen kunnen bieden voor voorstellen die juist 'bescherming' meer centraal stellen.

Bescherming weidevogels en predatoren

Weidevogels zijn onlosmakelijk verbonden met het Nederlandse landschap, maar hun voortbestaan staat onder druk. Soorten zoals de grutto, kievit, scholekster en tureluur verdwijnen in rap tempo uit onze weilanden. Oorzaken zijn onder meer intensieve landbouw, verlies van leefgebied en predatie door roofdieren zoals vossen en kraaien. Predatiebeheer is daarom nodig, maar moet wél diervriendelijk zijn.
Op 6 februari 2025 organiseerden we een bijeenkomst over weidevogelbeheer voor Statenleden, beheerders en organisaties die met dit onderwerp te maken hebben.

'Wolves Across Borders'-congres

Om wolven en mensen zo vreedzaam mogelijk te laten samenleven, pleit de Dierenbescherming voor een landelijke aanpak met duidelijke regels. Daarom werd in juni in Lunteren het tweede internationale *Wolves Across Borders*-congres gehouden, georganiseerd door de Zoogdierenvereniging in samenwerking met onder andere de Dierenbescherming. Meer dan 450 mensen kwamen bijeen om van elkaar te leren, elkaar te inspireren en samen te zoeken naar manieren om mensen weer te leren samenleven met wolven. Onderzoekers en wetenschappers, beleidsmakers, beheerders en beschermers, maar ook bestuurders, bezorgde burgers, journalisten en andere geïnteresseerden waren aanwezig.

'Deze dieren hebben altijd dezelfde weg afgelegd om bij het water te komen. Mensen werpen op hun route allerhande obstakels op, waardoor ze het nu moeilijk hebben. Het minste wat we kunnen doen is ze helpen om hun tocht veilig te volbrengen.'

Rob Koning is coördinator van de jaarlijkse paddentrek in Den Haag en omgeving

Egelvriendelijke tuin

Egels hebben het in Nederland steeds moeilijker door verstedelijking, klimaatverandering en het verdwijnen van groen. Waar ze ooit volop voedsel en schuilplekken vonden, raken tuinen steeds meer versteend. Sinds 2017 is onze egelopvang in Papendrecht gegroeid van de opvang van 400 egels naar 1.244 egels in 2025. Ook in onze wildopvang in Krommenie vangen we steeds meer egels op. We kwamen daarom met tips voor een egelvriendelijke tuin. Egels scharrelen er graag op zoek naar voedsel. Omdat ze slakken, rupsen en andere insecten eten, zorgen ze voor een natuurlijk evenwicht.

Wildaanrijdingen voorkomen

Steeds vaker worden diervriendelijke maatregelen, zoals AIM (Adaptive Impact Management), toegepast om aanrijdingen met wilde dieren te voorkomen en zo een duurzame balans te vinden tussen het behoud van dierpopulaties, het minimaliseren van conflicten met menselijke activiteiten en het bevorderen van biodiversiteit. Deze aanpak vraagt om samenwerking tussen de belanghebbenden. Met onder meer vertegenwoordigers namens de drie wildbeheereenheden, LTO, wegbeheerders, terreinbeherende organisaties, provincie Flevoland en een jurist hebben we een werkplan opgesteld op basis van het *Faunabeheerplan Ree*. Denk aan het plaatsen van rasters, verlaging van verkeersnelheid in de Noordoostpolder, het plaatsen van silhouetten van grote hoefdieren en/of *crash signing*.

Ganzenbeheerplan Noord-Holland

De afgelopen jaren is in Noord-Holland gewerkt aan een ganzenbeheerplan. Als Dierenbescherming hebben we hiervoor belangrijke input geleverd. Ook hebben we – naast het vrij negatieve beeld dat van ganzen gecreëerd wordt – de positieve kanten van deze dieren ingebracht; voor bepaalde soorten natuur/natuurdoelstellingen is de aanwezigheid van ganzen immers juist een voordeel. Verder hebben we ons hardgemaakt voor preventieve, niet-dodende maatregelen en geprobeerd deze op de juiste manier in het plan te krijgen. We hebben inzicht gegeven in waarom het intensief afschieten en anderszins doden van ganzen niet afdoende werkt en niet de enige oplossing is voor het reduceren van ganzenschade. Ook hebben we duidelijk gemaakt dat de beoogde massale reductie van ganzenaantallen gepaard gaat met veel leed. We zijn dan ook teleurgesteld over het resultaat: *Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2025-2031*. In onze ogen is dit plan naar het massaal doden van ganzen toegeschreven en wordt er onvoldoende naar andere mogelijkheden gezocht. We blijven ons inzetten voor diervriendelijkere alternatieven.

JAARVERSLAG 2025

VERANDERPAD#5

Er is hoogwaardige, adequate dierenhulp

Hier gaan we voor

We hopen dat in de toekomst het redden van dieren niet meer nodig is en leggen daarom de focus op voorlichting en preventie. En als redden toch moet? Dan doen we dat zo goed en kort mogelijk. Nog altijd raken duizenden dieren per jaar hun thuis kwijt, omdat ze verdwalen, worden gedumpt of omdat er door omstandigheden niet meer voor ze kan worden gezorgd. Deze dieren worden opgevangen in een van onze opvanglocaties of bij gastgezinnen. We bieden onderdak en medische zorg, waarbij dierenwelzijns-principes voor gehouden dieren en de *circle of life* voor in het wild levende dieren uitgangspunt zijn. Voor deze laatste groep zetten we in op het informeren van burgers en het bieden van handelingsperspectief, zodat iedereen weet wat een dier in nood is en wanneer en waarvoor er een beroep op ons moet worden gedaan.

Doelen en werkwijze

We streven er voortdurend naar om onszelf te verbeteren op het gebied van goede, adequate dierenhulp. Dit is nodig omdat we merken dat de problemen waar dieren in onze asielen mee kampen steeds complexer worden. Dit vraagt om gespecialiseerde opvang op maat, waarvoor we samen-werken met de gehele sector. Het doel bij alle dieren is dat de tijd die ze in de opvang doorbrengen minimaal is en ze zo snel mogelijk naar een nieuwe eigenaar gaan. We zijn in staat om professionele, deskundige hulp te bieden, die laagdrempelig en financieel toegankelijk blijft voor de consument. Voor in het wild levende dieren geldt dat we streven naar terugkeer in de vrije natuur.

VERANDERPAD#5

Impact in 2025

Dat het redden van dieren onverminderd nodig is, bleek opnieuw in 2025. Er was onnoemlijk veel dierenleed, waar medewerkers en vrijwilligers zich vol voor hebben ingezet. Onze nieuw geopende locaties in Rotterdam en Groningen stellen ons in staat om deze dieren met oog voor dierenwelzijn op te vangen in deze regio's. Na ruim vijftien jaar werd de opvang van konijnen en knaagdieren in het Knaaghof voortgezet op een nieuwe locatie bij Dierenopvangcentrum Vlaardingen. Normaliter zijn onze asielen alleen te bezoeken op afspraak, om dieren zo stressvrij mogelijk op te vangen. Maar in het eerste weekend van april waren dierenliefhebbers meer dan welkom. De jaarlijkse open dag was een groot succes en voor de Dierenbescherming een kans om mensen mee te nemen in ons werk en ze handelingsperspectief te bieden voor hun eigen hulp aan dieren in nood.

Campagne voor 4.000 kittens

Je kunt de klok erop gelijkzetten: naarmate het weer buiten beter wordt, stromen de meldingen over hulpbehoevende kittens binnen. Jaarlijks vangen we circa 4.000 kittens op. Het zwaartepunt ligt in de zomermaanden. Al deze dieren opvangen, verzorgen en een liefdevol nieuw thuis voor ze vinden, kost tijd, geld en mankracht. Daarom startten we in 2025 een campagne waarmee we aandacht vroegen voor de opvang en verzorging van kittens. Maar liefst een derde van alle kittens die bij ons binnenkomen, heeft extra zorg nodig. En dat terwijl de basiszorg voor een kitten al € 171 kost. Met nieuwe donateurs en extra donaties die de campagne heeft opgeleverd kunnen we kittens de zorg blijven bieden die ze nodig hebben.

DBC Noord-Nederland officieel geopend

Op 20 juni 2025 is het gloednieuwe Dierenbeschermingscentrum Noord-Nederland in Groningen geopend door wethouder Kirsten de Wrede van de gemeente Groningen en Ellen Bien, directeur van de Dierenbescherming. Ze kregen daarbij hulp van hond Truus. De opvang is gebouwd volgens de meest recente inzichten op het gebied van dierenwelzijn. Er is ruimte voor 36 honden, 64 katten en 36 konijnen en knaagdieren. Ook aan hobbydieren zoals kippen en geiten is gedacht. Daarvoor zijn buitenverblijven en nachthokken gerealiseerd. Directeur Ellen Bien: "De honden- en kattenverblijven konden worden ingericht dankzij nalatenschappen en particuliere giften, waaronder een crowdfundingactie. De dierenartsruimte dankzij het Gelzer Fonds. Ook ontvingen we tijdens de opening een fantastische donatie van de aannemer Redon Bouw. We zijn alle donateurs erg dankbaar, want zonder hen was dit niet mogelijk geweest."

Dierenbescherming springt bij in Almere

De Dierenbescherming ving in 2025 met verschillende locaties honden, katten, konijnen en knaagdieren op uit Almere, sinds het lokale (niet Dierenbescherming) asiel daar gestopt is. Dierenambulance Almere verzorgt voor dieren uit de omgeving maximaal 12-uurs vooropvang, waarna de dieren vervoerd worden naar één van onze dierenbeschermingscentra in de regio.

'De drukste periode loopt van april tot en met september. Vanaf mei zijn alle trekvogels terug uit hun overwinterings-gebied en worden overal dieren geboren. Als die bij ons terechtkomen, omdat ze gewond zijn of uit het nest gevallen, moeten we alle zeilen bijzetten.'

Nina Schouten is Beheerder van de wildopvang in Krommenie

Financiering wildopvang

Naar aanleiding van een amendement in de Tweede Kamer zal de Rijksoverheid gedurende vijf jaar € 900.000 per jaar voor de wildopvang in Nederland betalen. Het bedrag wordt verdeeld via de Spreekbuis Wildopvang, waar de Dierenbescherming deel van uitmaakt. Uitgaande van 65 wildopvangcentra is een totale financiering vanuit de verschillende overheidslagen van € 3 miljoen per jaar nodig. Met lobby willen we provincies en gemeenten stimuleren om daar de komende tijd aanvullende financiële middelen voor vrij te maken.

Wildopvang in cijfers

- Opgevangen dieren Wildopvang Krommenie (WOK): 4.761*
- Aantal soorten bij de Wildopvang: 132
- Aantal egels opgevangen bij de Wildopvang en de Egelopvang: 1.244
- Aantal vogels opgevangen: 1.319

* *Vanwege omstandigheden is de wildopvang in het hoogseizoen 6 weken dicht geweest.*

Dierenhulp bij rampen en crises in Nederland

Stichting Dieren in Rampen werd in 2024 opgericht en is een samenwerkingsverband van de Dierenbescherming, Dierenlot en Federatie Dierenambulances Nederland (FDN). De belangrijkste opdracht vanuit de ministeries Justitie & Veiligheid (J&V) en Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) is het opzetten en coördineren van een permanent systeem voor dierenhulp bij rampen en crises in samenwerking met de overheid. Het doel is ambitieus én haalbaar: in alle 25 veiligheidsregio's komt een goedgeorganiseerde structuur voor dierenhulp bij rampen. Inmiddels zijn al meerdere ambulances van de Dierenbescherming aangewezen als CDHO (Coördinerende Dierenhulporganisatie) in veiligheidsregio's. In navolging op de oproep van de overheid aan burgers om zich voor te bereiden op een noodsituatie, heeft de Dierenbescherming ingezet op een noodpakket voor huisdieren. Op de website van Stichting Dieren in Rampen is onder andere een handig overzicht te vinden met essentiële items.

VERANDERPAD#5

Impact in 2025

Sociale Dierenhulp in beweging

De afdeling Sociale Dierenhulp biedt met de dienst Maatschappelijke Dierenhulp ondersteuning aan mensen die tijdelijk niet meer in staat zijn om goed voor hun huisdier te zorgen, maar wél gemotiveerd zijn om dit te verbeteren. Het gaat om dierenbezitters die door uiteenlopende oorzaken vastlopen en zelf geen uitweg meer zien, maar openstaan voor begeleiding, praktische hulp en herstel van hun situatie. Het doel is om mens én dier samen een betere, stabiele toekomst te geven. In 2025 is ingezet op het vergroten van de bekendheid van dit deel van ons belangrijke werk in Groningen, Friesland en Drenthe. Over het gehele land kwamen 487 hulpvragen binnen, waarna we 1528 dieren hebben geholpen. In de praktijk krijgen veel huisdiereigenaren die wij helpen ook hulp op een ander vlak. Denk aan een maatschappelijk werker, begeleider vanuit de GGZ of bewindvoerder. Deze sociale hulpverleners hebben niet altijd voldoende kennis en/of tijd om ook problemen met huisdieren op te lossen. In dat geval kunnen zij, samen met hun cliënt (de huisdiereigenaar), onze hulp inroepen. In 2025 zochten 262 hulpverleners contact met onze Helpdesk Hulpverleners.

Nieuw Dierenopvangcentrum in Rotterdam

Begin januari werd het gloednieuwe, duurzame pand van Dierenopvangcentrum Rotterdam officieel geopend. De wethouder sprak een volle zaal toe: “Wat een feest dat we vandaag deze prachtige dierenopvang officieel kunnen openen!” Gemeente Rotterdam is eigenaar van het pand en stelde hoge eisen aan de nieuwbouw: “We vinden dat belangrijk, want onze stad telt heel veel dierenvrienden. Dit asiel laat zien hoeveel huisdieren voor mensen betekenen.” Bij de nieuwbouw zijn allerlei maatregelen genomen om een duurzaam én dierinclusief pand te realiseren. Een crowdfundingactie en een grote gift van een donateur die anoniem wenst te blijven maakten dit mede mogelijk. Naast het opvangen van zwerf- en afstandsdieren wordt het pand ook ingezet als standplaats voor onze Dierenambulance Zuid-Holland Zuid.

Zes nieuwe elektrische ambulances

Omdat we zo’n 75.000 ritten per jaar maken om dieren in nood te helpen, zijn onze ambulances onmisbaar. Dierenambulance Rotterdam, Almelo en Oost-Groningen hadden in november 2025 een primeur. Zij rijden voortaan in volledig uitgeruste elektrische ambulances. De zes nieuwe auto’s hadden we hard nodig, omdat diverse ambulances dringend aan vervanging toe waren. De aanschaf van deze wagens was mogelijk dankzij de steun van veel dierenvrienden die een financiële bijdrage leverden, waaronder een gulle gift van een anonieme donateur.

‘Als we kinderen kunnen laten inzien hoe belangrijk het is om goed voor dieren te zorgen, dan gaan ze daar later naar handelen; daar ben ik van overtuigd’

Susanne werkt naast haar studie als vrijwillig scholenvoorlichter voor de Dierenbescherming

Scholenvoorlichting

Hoe redden we dieren in het hele land? En wat kun je zelf doen als je een dier in nood ziet of als je huisdier hulp nodig heeft? De dierenbeschermers van de toekomst ontdekken de wereld van de Dierenbescherming tijdens onze gastlessen in het basisonderwijs. In 2025 waren onze scholenvoorlichters 292 keer op pad en rukte onze educatieambulance 95 keer uit. We bieden ook lespakketten aan die scholen zelf kunnen gebruiken, bijvoorbeeld over actuele dierenthema’s. In het afgelopen jaar bereikten we 12.210 kinderen met onze scholenvoorlichting.

Veilige oversteek voor ruim 25.000 padden

Al bijna drie decennia helpen vrijwillige ‘paddenrapers’ van de Dierenbescherming jaarlijks duizenden padden veilig oversteken. In 2025 kwamen 25.414 padden aan bij het water waar ze naar op weg waren; maar liefst 36% meer dan het jaar ervoor. De meeste padden worden met de hand overgezet door de bijna 500 vrijwilligers. Op locaties waar dit niet mogelijk is, worden slagbomen gesloten zodat de dieren zelf kunnen oversteken of worden rioolputten gecontroleerd op de aanwezigheid van padden.

Vogelgriepuitbraken eisen zware tol

Het besmettelijke en voor vogels dodelijke vogelgriepvirus grijpt om zich heen. Onze dierenambulances worden 24/7 geconfronteerd met het ongekende leed dat het virus veroorzaakt, maar voelen zich onvoldoende gesteund door de overheid. Bij onze dierenambulances, en met name die in Noord-Nederland, kwamen de afgelopen maanden dagelijks vele meldingen binnen van zieke en dode vogels. De Dierenbescherming vindt dat er meer gedaan moet worden ter voorkoming van vogelgriep. En uitbraken dienen diervriendelijker te worden bestreden. Denk hierbij aan het preventief vaccineren van vogels en het weren van pluimveebedrijven uit risicogebieden, zoals waterrijke gebieden en gebieden waar de concentratie pluimveebedrijven zeer hoog is.

Hulp aan dieren door het hele land

De Dierenbescherming zet zich elke dag met toewijding in voor dieren. Vorig jaar deden we dat met 395 medewerkers en 3.681 vrijwilligers.

LOCATIES

19
locaties dierenopvang

2
locaties wildopvang

131
gemeenten waar we de opvang voor verzorgen

DIERENAMBULANCES

49
locaties dierenambulances

84
ambulances en diervervoervoertuigen

PADDENTREK

35
locaties paddentrek (in 9 gemeenten verspreid over 3 provincies)

25.414
padden en amfibieën overgezet

DIERENBUDDY

77
gemeenten waar Dierenbuddy wordt aangeboden

257
dieren geholpen

MAATSCHAPPELIJKE DIERENHULP

487
hulpvragen door het hele land

1.528
dieren geholpen

SCHOLEN-VOORLICHTING

292
gastlessen

‘Het mooie van dit werk vind ik dat geen dag hetzelfde is en je altijd blijft leren. We zijn met een vast team, wat voelt als een warme deken. Natuurlijk zijn er verhalen die je bijblijven. Dieren die zijn gedumpt raken me diep. Kittens in een doos naast een afvalcontainer, honden vastgebonden aan een boom. Dat is toch intens triest?’

Liesbeth Hendrix rijdt al jaren als vrijwilliger op de dierenambulance. Ook werkt ze op de kattenafdeling bij Dierenbeschermingcentrum Limburg en vangt ze thuis kittens op.

Opvang en vervoer in cijfers

Jaarlijks vervoeren de dierenambulances van de Dierenbescherming duizenden dieren naar de opvang en/of dierenarts. In het wild levende dieren mogen aansterken in de wildopvang en worden daarna teruggeplaatst in de natuur. Van huisdieren proberen we de eigenaar te vinden. Lukt dat niet? Dan zoekt het asiel een nieuw thuis voor ze.

2.067
honden werden opgevangen, tegenover 2.628 in 2024, opnieuw een daling ten opzichte van het jaar hiervoor. De ingevoerde chipplicht lijkt succes af te werpen.

9.992
katten kwamen in het asiel terecht, circa 200 minder dan vorig jaar.

2.314
konijnen vingen we op, een kleine stijging ten opzichte van voorgaande jaren.

195.497
keer werd de Landelijke Meldkamer gebeld.

75.491
ritten maakten onze dierenambulances.

VERANDERPAD#5

Stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn

De Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID) is een onafhankelijke stichting die gesteund en gefaciliteerd wordt door de Dierenbescherming. De dienst handhaaft en houdt toezicht op de wet- en regelgeving op het gebied van dierenwelzijn en helpt hiermee dieren die het slachtoffer zijn van verwaarlozing. De LID werkt samen met ketenpartners als de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), politie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

TERUGBLIK 2025

Minder dossiers, wél zwaardere zaken

In 2025 is het aantal aangemaakte dossiers bij de LID afgenomen. Dat komt onder andere doordat er nieuwe werkafspraken gemaakt zijn met de ketenpartners, waardoor de LID strikter kan selecteren welke meldingen bij de Inspectiedienst horen of bij een ketenpartner. Daarnaast heeft de LID de keuze gemaakt geen dossiers meer aan te maken van meldingen die te weinig bewijs bevatten voor een strafbaar feit.

Wel is er de afgelopen drie jaar een stijging te zien in het aantal inspecties per dossier. Dit impliceert dat de behandelde zaken steeds zwaarder worden. De inspecteurs bevestigen dit: de aard van de overtredingen wordt ingrijpender en beklaagden zijn steeds moeilijker aanspreekbaar. Hierdoor duren handhavingstrajecten langer en kosten meer inzet van de inspecteurs.

LID in cijfers	
Aantal nieuwe dossiers	6.198
Aantal inspecties in 2025	14.930

Aantal routinecontroles en maatregelen stabiel

In opdracht van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) voert de Inspectiedienst sinds enkele jaren routinecontroles uit bij bedrijven die zich bezighouden met gezelschaps- en hobbydieren: dierenwinkels, tuincentra, fokkers, handelaars, pensions en opvangcentra. Deze worden gecontroleerd op verplichte papieren, deugdelijkheid van de inrichting en het welzijn van de aanwezige dieren. Afgesproken is dat de LID jaarlijks 700 van deze onaangekondigde controles uitvoert.

Opvallende stijging meldingen over weidedieren

In lijn met het gedaalde aantal meldingen is het aantal keren dat een diersoort gemeld werd ook licht afgenomen. Opvallend is de stijging in het aantal meldingen over weidedieren (zoals geiten, schapen, ezels, damherten en alpaca's). Deze meldingen hebben vaak betrekking op dieren in dierenweitjes, kinderboerderijen, hertenkampen en zorgboerderijen. Deze dieren zijn heel zichtbaar voor publiek en de meldingsbereidheid over dierenwelzijn wordt steeds groter. Ook worden steeds vaker zorgen geuit over weidedieren zonder schuilstal. Inspecteurs horen geregeld dat gemeenten vergunningen voor dergelijke schuilgelegenheid weigeren.

3x gered

De Inspectiedienst telt 25 inspecteurs die verdeeld over het gehele land dagelijks inspecties uitvoeren en toezicht houden. In 2025 nam de LID 6.198 zaken in behandeling. We lichten er drie uit.

Vermagerde hond in kooi

De LID en de politie hebben in oktober een veertien maanden oude, vermagerde en zeer angstige dobermann in beslag genomen in een schuur in Hendrik-Ido-Ambacht. De eigenaar sloot de hond daar vermoedelijk vrijwel permanent op in een te krappe bench, waarin het dier geen droge sta- of ligplek had en daardoor enkel in zijn eigen uitwerpselen kon blijven staan. De viervoeter stond in de kooi te trillen op zijn poten van angst. Ook beschikte hij niet over drinkwater. Ondanks dat de hond last had van ernstige diarree, was de eigenaar nog nooit met hem naar de dierenarts geweest. De eigenaar heeft een proces-verbaal gekregen.

Paardenhoudster verwaarloost dieren

Begin 2025 heeft de LID voor de vijfde keer in één kwartaal paarden meegenomen die in een blubberweiland stonden zonder droge sta- en ligplek. Eerder gebeurde dit twee keer in de gemeente Oldambt en in Veendam en Ermelo. Deze keer nam een inspecteur in overleg met de officier van justitie opnieuw drie paarden in beslag op een stuk land in de gemeente Noordenveld. De dieren stonden diep in de met uitwerpselen vervuilde modder. In de stal lag bovendien een dikke laag mest en de omheining was ondeugdelijk waardoor de paarden konden ontsnappen naar de aangrenzende weg. De eigenares heeft een proces-verbaal gekregen.

Honderden cavia's weggehaald

De LID heeft in juli in overleg met het Openbaar Ministerie meer dan vierhonderd cavia's in beslag genomen bij een 80-jarige fokster in de gemeente Westerveld. De dieren verbleven in vervuilde, vochtige hokken, waren veel te krap gehuisvest en hadden geen geschikt voer of schoon drinkwater. Veel knaagdieren waren ziek en hadden huidproblemen. Sommige hadden vecht- en bijtwonden en enkele waren gedeeltelijk verlamd. De fokster heeft van de officier van justitie een houdverbod opgelegd gekregen van een jaar en na de inbeslagname afstand gedaan, zodat de knagertjes snel herplaatst konden worden.

VERANDERPAD#6 & 7

Krachtige organisatie

We zijn een krachtige organisatie op het gebied van mens en cultuur

We zijn een krachtige organisatie op het gebied van processen en systemen

Hier gaan we voor

Samen werken we met passie aan onze strategische koers. Ons doel is dat de Dierenbescherming in 2030 een prettige werkgever is waar deskundige en vitale medewerkers en vrijwilligers met plezier samenwerken aan duidelijke doelen. We werken er hard aan om de organisatie toekomstbestendig te maken. Onze ambitie is dat processen en systemen zodanig zijn ingericht dat ze een stevig fundament vormen waar alle dierenbeschermers hun activiteiten op kunnen bouwen. De inrichting verstevigt de activiteiten van de verschillende teams en afdelingen, en verhoogt hun effectiviteit. Om onze doelen te bereiken, zijn we ondernemend, daadkrachtig, verbindend en wendbaar.

Doelen en werkwijze

Om het verschil te kunnen maken voor dieren is het belangrijk dat onze medewerkers en vrijwilligers professioneel en competent zijn en kansen krijgen om zich te blijven ontwikkelen. De Dierenbescherming biedt daarom een veilige, open cultuur en gezonde werkomgeving en stimuleert de vitaliteit van medewerkers en vrijwilligers. Als werkgever zijn we aantrekkelijk en we gaan ervoor om de juiste mensen aan ons te binden en te behouden. We zorgen ervoor dat de randvoorwaarden om ons werk te kunnen doen, staan als een huis. We werken aan een IT-architectuur waar iedereen goed mee kan werken en zijn steeds meer in staat om onze activiteiten datagedreven aan te pakken. Als organisatie zijn we financieel *in control* en we hebben een stevige interne risicobeheersing.

VERANDERPAD#6 & 7

Impact in 2025

Een krachtige organisatie is van belang om onze ambities op het gebied van dierenwelzijn te verwezenlijken. Onze positionering als werkgever hebben we daarom versterkt door het implementeren van onze 'employer branding' en voor al onze vrijwilligers is het eerder ontwikkelde vrijwilligersbeleid verder uitgerold. De complexe juridische structuur met vele verschillende stichtingen en onze vereniging die samen de Dierenbescherming vormen is onder de loep genomen en er ligt een plan klaar om hier volgend jaar een grote vereenvoudiging in door te kunnen voeren. Als onderdeel van de krachtige organisatie is er verder gewerkt aan het in kaart brengen en efficiënter maken van onze processen en het verbeteren van de datakwaliteit, als basis om de komende jaren op door te bouwen.

Vrijwilligersbeleid

Twee jaar geleden is gestart met het ontwikkelen van een nieuw vrijwilligersbeleid. In de veranderende maatschappij is het moeilijker om vrijwilligers te vinden en vast te houden. Met het vernieuwde vrijwilligersbeleid geven we als organisatie antwoord op deze ontwikkelingen, al blijft dit een uitdagend vraagstuk. In 2025 hebben in het kader van de implementatie van het beleid alle coördinatoren van onze dierenbeschermingscentra trainingsbijeenkomsten gevolgd zodat zij beter uitgerust zijn om goede omstandigheden voor onze vrijwilligers te creëren, ze te binden, te boeien en te waarderen.

Ontwikkeling registratiesysteem Dierenhulp

Binnen de afdeling Dierenhulp is er sprake van een groot aantal processen en systemen die gebruikt worden rondom de opvang en registraties met betrekking tot hulp aan dieren. In 2024 en 2025 is gewerkt aan een groot project waarbij alle verschillende toepassingen van en wensen omtrent applicaties in kaart zijn gebracht. Er is een keuze gemaakt voor de toekomstige oplossing en inrichting van het systeem, dat in 2026 verder opgepakt zal worden.

Optimalisatie ICT Meldkamer

Om de werkzaamheden op de drukbezette Meldkamer verder te optimaliseren zijn er diverse ICT-verbeteringen doorgevoerd op het gebied van telefonie- en internetverbindingen. De systemen en processen zijn geoptimaliseerd. Een dashboard biedt inzicht in de meldingen en bereikbaarheid, en helpt om te sturen op kwaliteit.

'Het werken aan een krachtige organisatie, te zorgen dat we aan wetgeving blijven voldoen, is mijn dagelijkse verantwoordelijkheid. Deze baan geeft me de voldoening waar ik naar zocht, omdat het werk van de Dierenbescherming ertoe doet, écht een verschil maakt. En dat voelt totaal anders, omdat ik nu een bijdrage lever aan de maatschappelijke doelstellingen die ik zelf onderschrijf.'

Wendy van Herk werkt als Teamleider Financiën bij de Dierenbescherming

VERANDERPAD#6 & 7

Impact in 2025

Vastgoed in ontwikkeling

Om toekomstige nieuw- en verbouwprojecten binnen de kaders van goede en adequate dierenhulp uit te voeren, heeft er een evaluatie plaatsgevonden van het *Programma van Eisen*. Op basis hiervan wordt het programma herzien. De evaluatie is tevens een vertrekpunt voor het strategisch vastgoedplan waar in 2026 aan wordt gewerkt. Naast de officiële opening van de nieuwe locaties in Rotterdam en Groningen zijn er op andere locaties van de Dierenbescherming verbeteringen doorgevoerd. In Krommenie is bijvoorbeeld een tijdelijke oplossing gecreëerd voor de wildopvang en zijn de uitdagingen met de netcongestie opgelost door het plaatsen van zonnepanelen en een *batterypack*. In Spijkenisse en Enschede is de veiligheid van medewerkers vergroot door een balieverbouwing en implementatie van een nieuw toegangscontrolesysteem. Bij het Knaagspoor in Ridderkerk werd een modulaire unit geplaatst om een quarantaineruimte te creëren voor konijnen. In Papendrecht zijn bij de egelopvang diverse ruimtes verbouwd; er is een aanpassing gedaan aan de onderzoeksruimte, er zijn verbeteringen doorgevoerd in de luchtventilatie en er zijn nieuwe egelhokken en rvs meubilair geplaatst. Tot slot hebben we in Vlaardingen aanpassingen gedaan aan een hondengebouw en -velden zodat deze gebruikt kunnen worden als konijnen- en knaagdierenopvang. Hiermee kon de verhuizing van het Knaaghof in Rijswijk naar Vlaardingen worden gerealiseerd.

Interne communicatie

De Dierenbescherming zet diverse communicatiemiddelen in om medewerkers betrokken en geïnformeerd te houden, waaronder intranet (*MijnDB*) en de interne nieuwsbrief *Kattebelletje*. In 2025 werd deze nieuwsbrief goed gelezen (door 54% van de ontvangers). We zien opnieuw dat dit percentage onder vrijwilligers hoger ligt dan onder betaalde krachten. Daarnaast organiseerden we zeven online *lunchtalks* om medewerkers op alle locaties in het land bij te praten over relevante ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie. Voorbeelden waren een lunchtalk over de nieuwe strategische koers 2026-2030 en de castratieplicht voor katten. In november werd het vierde *DB Festival* georganiseerd om onze waardering uit te spreken naar alle medewerkers en vrijwilligers, en binding met elkaar en de organisatie te vergroten.

DB Academy

De Dierenbescherming wil ervoor zorgen dat medewerkers en vrijwilligers competent zijn om hun werk zo goed mogelijk te doen én dat zij zich blijven ontwikkelen. Daarvoor is er de DB Academy. Met verschillende opleidingsprogramma's en trainingen op het gebied van *onboarding* (introductiedagen en beoordelingssystematiek) en verzuimpreventie (grip op werkdruk en compassie: kracht en valkuil). Ook is er Bedrijfshulpverlening (BHV) voor de hele organisatie, projectmatig werken voor medewerkers en leidinggevenden, en bieden we leiderschapsprogramma's voor managers en teamleiders. Intern hebben we een webinar over zoönosen verzorgd. Voor de afdeling Dierenhulp zijn inhoudelijke trainingen en verdiepingsdagen georganiseerd, waaronder een programma voor alle coördinatoren over vrijwilligersmanagement en verdiepingsdagen over fondsenwerving, katten en vervoer, en trainingen voor o.a. gastgezinnen over (fles)kittens en socialiseren van zwerfkatten. Ruim 650 collega's volgden verschillende groepstrainingen en 114 collega's hebben gebruikgemaakt van het individuele opleidingsbudget.

Service & Informatie

De afdeling Service & Informatie heeft contact met het publiek via duizenden telefoongesprekken en e-mails per jaar. Daarnaast reageren medewerkers dagelijks op tientallen posts en reacties op social media. De onderwerpen zijn gevarieerd: van praktische vragen tot indringende, emotionele gesprekken met huisdiereigenaren met flinke zorgen. In 2025 werden er bijna 19.000 cases beantwoord en verwerkt. Deze gingen veelal over zwerfkatten, vragen over vacatures, stages en/of schoolopdrachten en dierinhoudelijke kwesties. Maar er zaten ook reacties over post en onze nieuwsbrief tussen. Daarnaast zijn er zo'n 9.500 telefoongesprekken afgehandeld. De redenen om te bellen met de Dierenbescherming zijn uiteenlopend: vragen over onze acties, hulpvragen en uiteraard seizoensgebonden onderwerpen zoals hittestress en vogelgriep.

9.461
telefoontjes.

18.689
cases afgehandeld via e-mail of webformulieren.

1.044
afgehandelde poststukken.

115
klachten, waarvan 28 gegrond, 67 ongegrond en 20 niet-ontvankelijk.*

**Een klacht is gegrond als de klager in het gelijk is gesteld. Als (het onderdeel van) de Dierenbescherming correct heeft gehandeld, is de klacht ongegrond. Zodra een klacht niet voldoet aan het klachtenreglement, bijvoorbeeld als een derde de klacht indient of als de situatie langer dan een jaar geleden plaatsvond, is de klacht niet-ontvankelijk.*

275
aanvragen fonds Yvonne Uitenbosch afgehandeld voor minima.

51.225
interacties afgehandeld via social media.

Medewerkers

exclusief LID & sBLk

Aantal medewerkers

395

317 fte
excl. externen

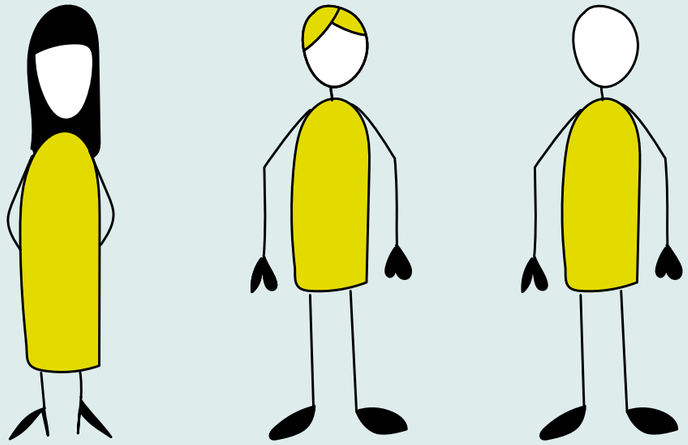

341
vrouwen

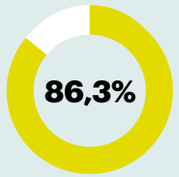

53
mannen

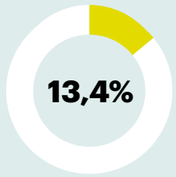

1
non-binair

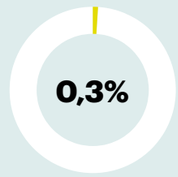

Arbeidscontract

93
Contract voor bepaalde tijd

302
Contract voor onbepaalde tijd

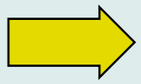

In dienst
101

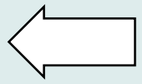

Uit dienst
92

Gemiddeld aantal dienstjaren
6

Gemiddelde leeftijd
41

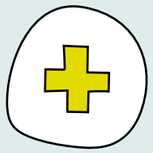

Gemiddeld verzuimpercentage
8%

Vrijwilligers

Aantal vrijwilligers

3.681

excl. collectanten
en collectecoördinatoren

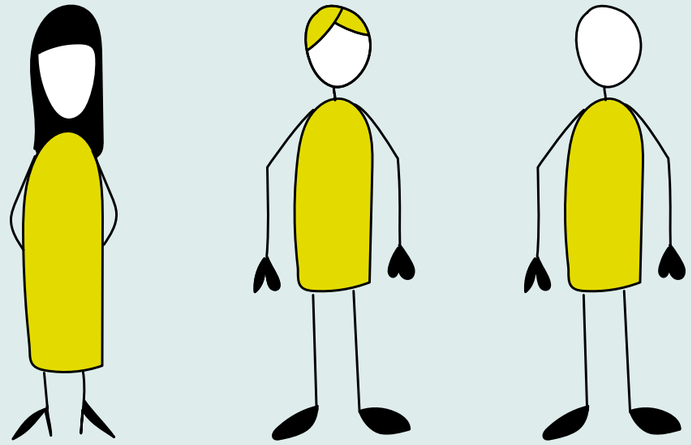

2.828
vrouwen

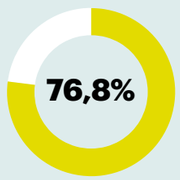

843
mannen

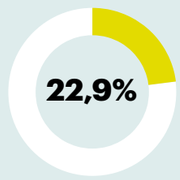

10
non-binair

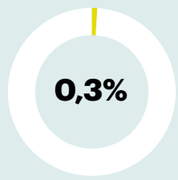

12.382
(online) collectanten

936
collectecoördinatoren

27
vrijwilligers scholenvoorlichting

17
leden in de Ledenraad

6
leden van de Raad van Toezicht

1.518
vrijwilligers dierenopvangcentra

770
vrijwilligers dierenambulance

716
vrijwilligers Dierenbuddy

114
vrijwilligers sociale dierenhulp

461
vrijwilligers pleegopvang

494
vrijwilligers paddentrek

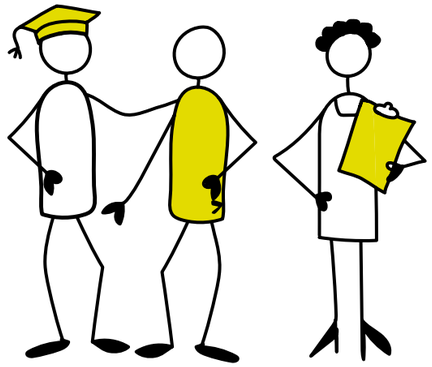

ORGANISATIE & BESTUUR

Fondsenwerving

Een diervriendelijke wereld ontstaat niet vanzelf. Daar werken we elke dag aan. Samen met iedereen die het welzijn van dieren een warm hart toedraagt. De Dierenbescherming kan haar missie alleen waarmaken dankzij de betrokkenheid en steun van leden, donateurs, erflaters, zakelijke partners vermogensfondsen en de Postcode Loterij. We geloven dat iedereen op zijn of haar eigen manier een bijdrage kan leveren aan betere levensomstandigheden voor dieren. Daarom nodigen we mensen en organisaties uit om zich met ons te verbinden op een manier die bij hen past – groot of klein, eenmalig of voor de lange termijn. Elke bijdrage telt. Met die steun zetten wij onze kennis, middelen en energie zo doelgericht en zorgvuldig mogelijk in. Altijd met één doel voor ogen: maximale impact realiseren voor dieren.

177.625
mensen steunden het werk van de Dierenbescherming als lid of donateur. Dat is nog exclusief mensen die ons financieel steunen via crowdfundings en collecte. Dankzij deze leden en donateurs krijgen dieren de hulp die ze nodig hebben.

12.382
collectanten liepen langs de deuren in de week rondom dierendag of collecteerden online.

936
collectecoördinatoren maakten van de collecte een groot succes.

€1.264.297
werd er, voor de dieren, ingezameld tijdens de collecteweek. Steeds meer mensen geven via online collectebussen en QR-codes, maar het grootste gedeelte van de collecteopbrengst komt dus nog altijd binnen via huis-aan-huis-collecte.

€297.000
waren de inkomsten uit de zakelijke markt.

€ 25.851.747
werd door erflaters aan ons nagelaten.

Postcode Loterij

Sinds 1996 ontvangt de Dierenbescherming jaarlijks een significant bedrag van de Postcode Loterij. In 2025 is de bijdrage van € 1,8 miljoen verhoogd naar € 2,5 miljoen per jaar. Dankzij alle deelnemers van de Postcode Loterij kunnen wij dit bedrag ‘ongeoormerkt’ besteden om dieren te redden en dierenleed te voorkomen. Ook ontvingen wij in 2025 een extra bijdrage van € 2,5 miljoen voor de bouw van ons nieuwe Dierenbeschermingscentrum in Tuitjenhorn, Noord-Holland.

Zakelijke markt

De Dierenbescherming is blij te kunnen rekenen op haar vaste zakelijke partners. Enkele voorbeelden:

- Samenwerkingspartner Greenchoice organiseerde met haar klanten een succesvolle donatieactie. Punten die klanten in de loop der jaren hadden gespaard konden worden gedoneerd aan diverse goede doelen, waaronder de Dierenbescherming. De donaties kwamen ten goede aan de opvang en verzorging van dieren in onze asielen en de egelopvang.
- Er vonden verschillende acties plaats voor de Dierenbescherming, onder andere door Goliath en Singing Friend. Per verkocht artikel werd een bedrag aan de Dierenbescherming en dierenambulances gedoneerd.
- We ontvingen donaties via onder andere Yourgift Cards, Tintelingen, Bissell, Feyen, More than Gifts en Bright Funds.

Onmisbare steun Postcode Loterij

Vanaf 2025 ontvangen wij jaarlijks het bedrag van € 2,5 miljoen van de Postcode Loterij. Een enorme steun voor ons, en daarmee voor veel dieren. Dit is alleen mogelijk dankzij de deelnemers van de loterij. Door mee te spelen steunen ze met minimaal 40% van de lotprijs ruim 150 goededoelen-organisaties. Ontzettend bedankt aan iedereen die op deze manier een steentje bijdraagt.

Fondsenwerving

Collecte levert €1.264.297 op

De collectecampagne draaide dit jaar om hondje Bo. Zijn vacht was zwaar vervilt en doordrenkt met ontlasting, zijn oogjes vuil, nagels te lang en het gebit in slechte staat. Helaas is Bo geen uitzondering. Gemiddeld vangt de Dierenbescherming elke drie dagen een achtergelaten of verwaarloosde hond op. Al deze dieren hebben onze aandacht en intensieve, liefdevolle en medische zorg hard nodig. Daarom hebben we tijdens onze collecte-week gevraagd om de steun van iedereen in Nederland. Met 6.061 collectanten gingen we op pad in minstens zoveel buurten en wijken. En wat een prestatie: samen met de online collecte haalden zij in 2025 zelfs meer op dan in het voorgaande jaar.

Grote giften

Dankzij grote giften van donateurs hebben wij het welzijn van veel dieren nog meer kunnen verbeteren. Zo zijn er speciale, op maat gemaakte hondenbedden geschonken aan ons Dieren-opvangcentrum Noord-Nederland en hebben wij dankzij een donateur die anoniem wenst te blijven laserapparatuur kunnen bestellen voor onze dierenkliniek in Dierenopvangcentrum Rotterdam. Dankzij dit apparaat genezen wonden van dieren vele malen beter en daardoor herstel-len zij ook veel sneller. Deze grote donaties stellen ons in staat bijzondere projecten te realiseren.

Vermogensfondsen

In 2025 hebben we van 21 verschillende vermogensfondsen een totaalbedrag van €525.034 mogen ontvangen voor 25 projecten. Zo konden we dankzij een bijdrage van het Gelzer Fonds de dierenkliniek inrichten van Dierenbeschermingscentrum Noord-Nederland, ontvingen we van Fred Foundation en het Barth-Misset Fonds een bijdrage voor het doen van onderzoek naar de voerbehoefte van dubbel-doelkippen, kregen we van Stichting Wetering-schans een donatie om medische materialen aan te schaffen voor de Wildopvang in Krommenie en waren er meerdere giften van Stichting Het Waardige Dier voor de aanschaf van medische materialen en het aanpassen van hondenspeelvelden. Ook konden we dankzij giften van stichtingen die anoniem wensen te blijven vier elektrische dierenambulances voor een jaar leasen, een behandelruimte voor egels inrichten in onze Egelopvang in Papendrecht en in meerdere asielen een camerasysteem installeren bij de hondenkennels en honden-speelvelden. We zijn alle vermogensfondsen enorm dankbaar voor hun onmisbare bijdrage waarmee we onze doelen kunnen bereiken.

Succesvolle online campagnes

In 2025 waren we het hele jaar zichtbaar met online campagnes voor dierenliefhebbers, in het bijzonder honden- en katteneigenaren, die zich ook willen inzetten voor andere dieren. *De Natte Snuitengids* en het *Kattenkompas* bleven belangrijke middelen om nieuwe leden te werven en mensen te helpen om hun dier beter te verzorgen. Daarnaast voerden we succesvolle campagnes voor zwerfkatten, kittens en andere asieldieren, waaronder een kerstcampagne in december met veel betrokken reacties. Ook startten we een nieuwe ledenwervingscampagne met de boodschap ‘Ieder dier in nood is er één te veel’, waarin onze missie centraal staat.

‘De meeste mensen reageren positief als we met de collectebus voor de deur staan. Dat heeft vast te maken met het doel waar we voor komen. Mijn dochter en ik hebben er een sport van gemaakt om elk jaar meer op te halen dan de keer ervoor. En dat is tot nu toe altijd gelukt.’

Bas Bultink is vrijwillig collectant en coördi-nator van de collecte in zijn woonplaats Westervoort. Zijn dochter Kim loopt al sinds haar vierde met hem mee.

Succesvolle crowdfundings

Crowdfunding vormt de laatste jaren een steeds belangrijkere inkomstenbron, met name voor onze opvanglocaties en ambulances. We kregen onder meer financiële steun voor de noodzakelijke zorg voor geredde dieren, hulp na vandalisme of een nieuwe chipreader voor een ambulance. De opbrengst via ons actieplatform bereikte in 2025 een hoogte van € 375.690,72. Een geweldig bedrag waarmee we veel dieren konden helpen en waarvoor we alle actiestarters en donateurs heel dankbaar zijn.

Vermagerde pups

2.369 donaties
€ 44.018 opgehaald

In mei werden acht verwaarloosde pups opgevangen door asiel Kennemerland. Ze waren uitgehongerd, dorstig en vermagerd. Toen we Zizi zagen, waren we vol ongeloof. Ze was zó klein en zó kwetsbaar. De pups werden direct door een dierenarts nagekeken. Ondertussen startten wij een crowdfunding, zodat we de kleintjes konden helpen. Daarbij werden we totaal overdonderd; ruim € 40.000 werd er opgehaald. Het geld dat overbleef nadat we de pups hadden geholpen, kwam geheel ten goede aan onze andere asieldieren die ook medische zorg nodig hebben. De pups hebben inmiddels allemaal een fijn, nieuw thuis gevonden.

Dierenambulance uitgebrand

1.083 donaties
€ 18.622 opgehaald

De Landelijke Meldkamer van de dierenambulance kreeg in de vroege morgen van zaterdag 11 januari een melding binnen over een brandende ambulance, waarschijnlijk aangestoken. Ook brandweer en politie werden verwittigd. De brand werd geblust, maar de wagen was volledig verwoest. Er waren ook veel spullen en materialen gesneuveld die nodig waren voor ons werk. De uitgebrande dierenambulance was gelukkig verzekerd, maar omdat we het tijdelijk met een wagen minder moesten doen, was er ook financiële schade. Gelukkig waren er een heleboel lieve dierenvrienden die te hulp schoten.

Gedumpte kittens

275 donaties
€ 3.337 opgehaald

Muffin en Marley werden door een vrouw op straat in een doosje bij een meisje van tien jaar in haar handen gedrukt, waarna de vrouw er snel vandoor ging. De kleintjes bleken besmet met een schimmelinfectie. Die was gelukkig te behandelen. Maar het was een lang traject. Na weken van behandelen, wassen, scheren, honderden wegwerpoveralls, schorten en handschoenen, vele ontsmettingsmiddelen, zweetdruppels en nog meer uren werk waren Muffin en Marley eindelijk schimmelvrij en konden we voor ze op zoek gaan naar een nieuw thuis.

Nalaten aan de Dierenbescherming

Het aantal mensen dat nalaat aan de Dierenbescherming blijft stijgen. In 2025 is er €25.851.747 nagelaten. Een enorm bedrag waarmee onze erflaters een grote impact op dierenwelzijn maken, waar we hen heel dankbaar voor zijn. Mede dankzij alle mensen die de Dierenbescherming in hun testament hebben benoemd, zijn er het afgelopen jaar verschillende projecten gerealiseerd die het dierenwelzijn hebben verbeterd. Deze vorm van steun aan de Dierenbescherming wordt steeds belangrijker, onder andere door de alsmaar stijgende kosten die het realiseren van een blijvende verbetering van dierenwelzijn met zich meebrengt. Van dierenartskosten die we dankzij onze erflaters kunnen blijven betalen tot en met het kopje koffie voor de vrijwilliger, die zo onvermoeibaar voor de dieren zorgt.

Lees hier twee bijzondere verhalen. Els en Ria laten na aan de Dierenbescherming en Bert de Wit was executeur van zijn goede vriend Lex, die aan de Dierenbescherming heeft nagelaten.

‘Wij hebben een lieve familie die we onze nalatenschap van harte gunnen, maar ze hebben het niet nodig. Een goed doel als de Dierenbescherming is een prachtig alternatief.’

Ria Vrolijk en Els Wippo zijn veertig jaar samen. Ze hebben een latrelatie en delen de zorg voor hun drie bordercollies en 25 schapen. Hoewel ze heel gelukkig zijn met hun relatievorm hadden ze tot enige tijd geleden formeel niets laten vastleggen. Ze besloten dat het tijd was om hun nalatenschap te regelen. De Dierenbescherming wordt hierin benoemd als erfgenaam én vangt bij overlijden de dieren van Ria en Els op. *Scan de QR-code om het SBS6-programma ‘De Nalatenschap’ met Ria en Els terug te kijken.*

‘Ik beschouw het als een eervolle taak om de nalatenschap van Lex goed te regelen, met respect voor zijn ideeën en wensen’

Na het overlijden van zijn goede vriend Lex Cramer nam Bert de Wit desgevraagd de taak op zich van testamentair executeur. Het huis van Lex moest worden verkocht en de nalatenschap worden verdeeld onder een aantal dierendoelen. De Dierenbescherming was er een van. Lex had een voorwaarde gesteld: het geld diende te worden gebruikt voor de directe hulp aan dieren. Bert besloot een bezoek te brengen aan de Meldkamer van de dierenambulance in Almere en daarna was het voor hem glashelder: de nalatenschap van Lex zou naar uitbreiding van de Meldkamer gaan.

Lex Cramer op zijn favoriete bankje op de Hilversumse Heide

Communicatie

Om onze droom te verwezenlijken en veel mensen in beweging te krijgen richting een diervriendelijke samenleving gebruiken we lokaal en landelijk een breed scala aan online en offline communicatiemiddelen. Van ons ledenmagazine DIER tot campagnes op tv en van onze website en sociale media tot nieuwssites en actualiteitenprogramma's. Afhankelijk van de boodschap en de doelgroep zetten we de juiste middelen in.

DIER

Magazine voor al onze leden, donateurs en giftgevers. Ook ligt het blad bij dierenartspraktijken, bibliotheken en theaters.
Frequentie: 4 keer per jaar
Gemiddelde oplage: 120.000

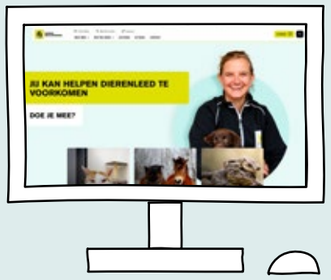

dierenbescherming.nl

Ons online platform met nieuws, informatieve dossiers en de mogelijkheid om de Dierenbescherming te steunen.
Paginaweergaven: 7,5 miljoen
Aantal geplaatste berichten: 234

Social media

Nieuwe en vertrouwde social media-kanalen om verschillende doelgroepen gericht te bereiken.
Totaal aantal volgers: 286.390

Campagnes

In mei vroegen we de overheid een einde te maken aan het gesleep met piepjonge dieren. Rond dierendag vroegen we steun om dieren die het slecht getroffen hebben een toekomst te geven.
Aantal handtekeningen petitie jongedierentransport: 189.975
Nominatie Gouden Loekie: 1

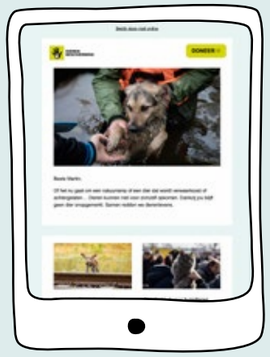

Dierenmail

E-mailnieuwsbrief met informatie over ons werk, nieuws, acties en handige dierentips.
Aantal abonnees: 189.975
Leespercentage: 42,8%

Aanwezigheid in de media

De Dierenbescherming is vrijwel elke dag actief in de media, online en offline, lokaal en landelijk, van Nieuwe Oogst en NRC tot Hart van Nederland en Nieuwsuur.
Aantal gepubliceerde artikelen en items: 70.328
PR-waarde: € 204.930.712
Potentieel bereikte Nederlanders: 11.652.471.878

'De ene dag organiseer ik een evenement, de volgende schrijf ik een plan om de naamsbekendheid van de dierenambulances te vergroten. De spontaniteit en afwisseling maken het zo leuk. Ik ben ontzettend trots op de honderden collega's die dagelijks in de praktijk écht iets voor dieren betekenen. Ik hoop hen te kunnen ontlasten, zodat zij zich volledig op de zorg voor de dieren kunnen richten.'

Saskia Thijssen is Communicatieadviseur Dierenhulp bij de Dierenbescherming

Governance

Statuten

De Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (NVBD) is statutair gevestigd in Den Haag en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 40407319. De vereniging is opgericht op 25 augustus 1864. De statuten zijn voor het laatst gedeeltelijk gewijzigd op 19 februari 2025. De Dierenbescherming heeft geen winstoogmerk.

De statutaire doelstelling is als volgt:
De vereniging heeft ten doel dieren te beschermen in de ruimste zin van het woord en hun belangen te behartigen. De Dierenbescherming gaat hierbij uit van de eigenwaarde van het dier, los van de nutswaarde die het dier voor de mensen mag bezitten. Dieren behoren met respect behandeld te worden als zelfstandige wezens met gevoelens, bewustzijn en integriteit. De gezondheid en het welzijn van het individuele dier staan hierbij centraal.

De Dierenbescherming kent formeel drie organen:
- De Ledenraad
- De Raad van Toezicht
- De Bestuurder

De Bestuurder wordt in de besluitvorming ondersteund door het Managementteam (MT). De bevoegdheden van de Bestuurder, Ledenraad en Raad van Toezicht zijn in de statuten en reglementen vastgelegd en zijn in zekere mate overlappend, waardoor goede samenwerking tussen de organen van belang is. In 2025 hebben er vier driehoeks-overleggen plaatsgevonden tussen de Bestuurder en de Voorzitters van de Raad van Toezicht en de Ledenraad.

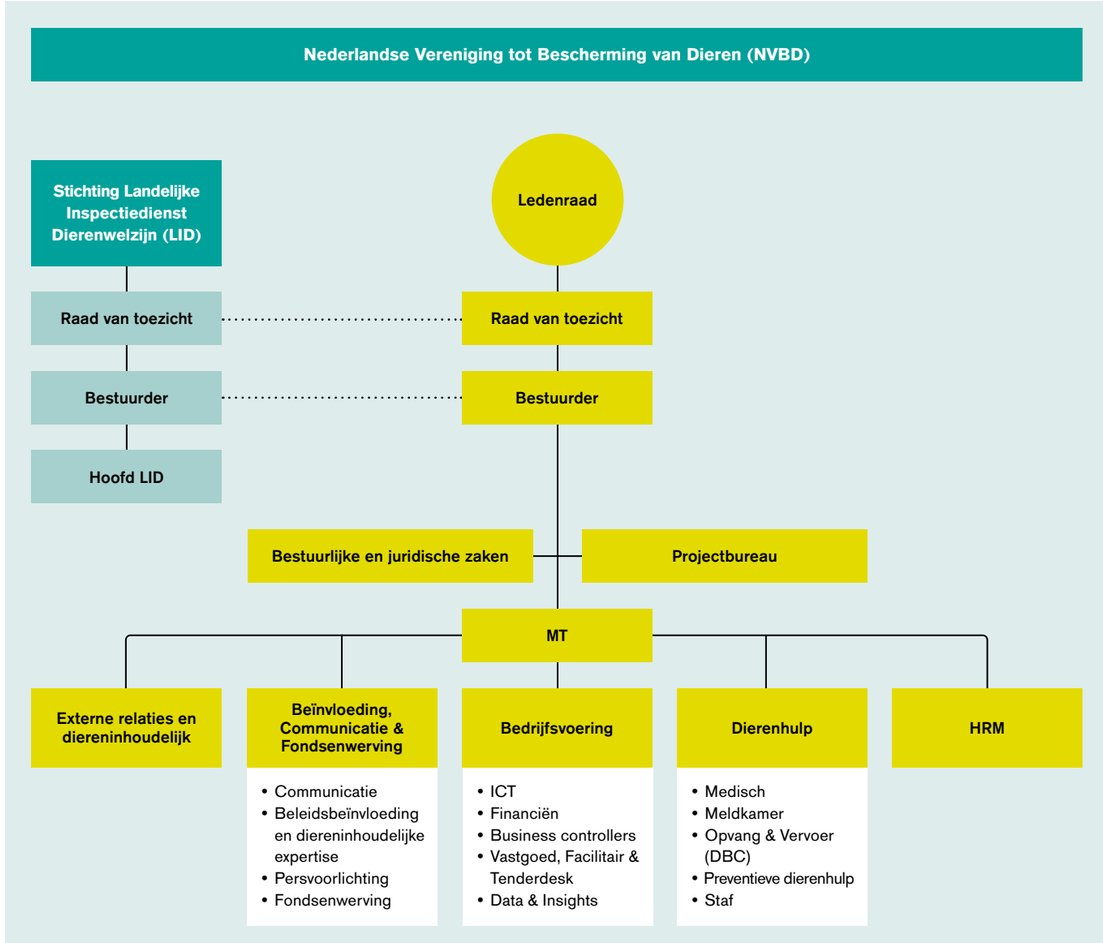

Leden
De Dierenbescherming heeft gewone leden, ereleden en leden voor het leven. Toelating van leden vindt plaats volgens de bepalingen zoals opgenomen in het huishoudelijk reglement.

Toezichtmodel
Binnen de Dierenbescherming wordt voldaan aan het principe van scheiding van bestuur en toezicht. De vereniging kent een Ledenraad, Raad van Toezicht, Bestuur en Ondernemingsraad (OR).

Erkende instelling
De Dierenbescherming is door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) aangemerkt als erkende instelling. Daarnaast onderschrijft de Dierenbescherming als lid van Goede Doelen Nederland de SBF-Code Goed Bestuur en de daarin opgenomen kernwaarden, principes en normen. De vereniging kwalificeert zich als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI; nummer RSIN 002709399), waardoor schenkingen en nalatenschappen zijn vrijgesteld van erf- en schenkbelasting en een gever onder bepaalde voorwaarden belastingvoordeel heeft bij het doen van de schenkingen.

Consolidatiekring
Naast de landelijke vereniging bestaat de structuur van de Dierenbescherming uit ruim dertig verbonden en/of gelieerde instellingen. Dit zijn stichtingen waarin onder andere opvangen, dierenambulanceactiviteiten en in een aantal gevallen vermogensbeheer zijn ondergebracht. De gelieerde organisaties behoren tot de Consolidatiekring van de Dierenbescherming; op grond van de statuten van deze organisaties is in meer of mindere mate sprake van zeggenschap van de Dierenbescherming. Voor nagenoeg alle stichtingen geldt dat de door de Dierenbescherming voorgeschreven modelstatuten en -reglementen zijn ingevoerd en dat de NVBD het Bestuur vormt. De activiteiten van deze stichtingen worden uitgevoerd in overeenstemming met de doelstellingen, de visie en het beleid van de Dierenbescherming. Voor de gelieerde stichtingen zijn de modelstatuten per 1 juli 2017 opnieuw vastgesteld. Bij een enkele stichting geldt een (schriftelijk) samenwerkingsverband met afwijkende statuten. De Consolidatiekring van de Dierenbescherming bestaat uit rechtspersonen die door middel van consolidatie organisatorisch direct of indirect zijn verbonden met de organisatie en samen één economische eenheid vormen. De stichtingen die tot de Consolidatiekring van de Dierenbescherming behoren, zijn in de geconsolideerde jaarrekening weergegeven.

Vereenvoudiging juridische structuur
De Dierenbescherming bestaat, zoals hierboven beschreven, uit een vereniging (NVBD) en ruim dertig stichtingen. Deze complexe structuur heeft een negatieve impact op bedrijfsvoering, kosten, bestuurbaarheid en omvang en overzichtelijkheid van de administratie. In afgelopen jaren zijn diverse opties voor mogelijke (gedeeltelijke) vereenvoudiging van de juridische structuur uitgedacht, onderzocht en besproken binnen de organisatie. In 2025 is diverse eerder uitgebrachte advisering (opnieuw) bekeken en zijn uitgebreide gesprekken gevoerd met interne en externe *stakeholders* over de voor- en nadelen van een mogelijke vereenvoudiging van de organisatorische en juridische structuur. Hieruit is gebleken dat verdergaande ‘functionele’ vereenvoudiging van de ‘groepsstructuur’ – in zijn algemeenheid – zeer breed wordt gedragen. De Bestuurder heeft – na goedkeuring van de Raad van Toezicht en een positief advies van de OR – in december 2025 besloten om de juridische structuur te vereenvoudigen en de gekozen structuur in 2026 tot uitvoer te brengen.

Cultuur & gedrag

Integriteit
Integriteit is voor ons een belangrijke waarde en we willen onze missie altijd op ethische wijze uitvoeren: met openheid naar de samenleving, vanuit onze deskundigheid en met respect voor alle betrokken partijen. Zo behouden we het vertrouwen. Integer zijn betekent voor ons ook dat we een goede en eerlijke werkgever willen zijn. In de gedragscode hebben we met elkaar afgesproken om ons integer, ethisch en collegiaal te gedragen en ons bewust te zijn van onze rol als dierenbeschermer tijdens en buiten ons werk voor de organisatie. De gedragscode wordt structureel onder de aandacht gebracht, onder andere bij de *onboarding* voor nieuwe medewerkers en de gesprekscyclus tussen leidinggevende en medewerkers.

Hoewel we ons uiterste best doen om een veilige werkomgeving te creëren, kan het voorkomen dat medewerkers niet-integer gedrag ondervinden, ervaren of signaleren. Binnen de Dierenbescherming hebben we integriteitsbeleid waarin is uitgewerkt hoe we hiermee omgaan. Sinds december 2024 vormen de *Meldprocedure Integriteit NVBD* en het *Onderzoeksprotocol Integriteit NVBD* het integriteitsbeleid van de NVBD. De meldprocedure beschrijft de mogelijkheden om een vermoeden van ongewenst gedrag, een integriteitsschending of een misstand te melden. Ook wordt beschreven hoe een melding wordt beoordeeld, behandeld en, voor zover van toepassing, wordt opgevolgd. Het onderzoeksprotocol beschrijft de procedure van het feitenonderzoek dat de NVBD kan (laten) verrichten naar aanleiding van een ontvankelijke en onderzoekswaardige melding.

Het belangrijkste doel van het integriteitsbeleid is een veilig werkklimaat voor de medewerkers, stagiairs en vrijwilligers van de NVBD en voor degenen met wie zij werken, en het bieden van duidelijkheid over waar zij terechtkunnen met een melding over (een vermoeden van) ongewenst gedrag, een integriteitsschending of een misstand. In het kader rechtsboven worden de mogelijkheden opgesomd.

2025 was het eerste volledige jaar waarin is gewerkt met het herziene integriteitsbeleid. Onderdeel van de implementatie van het integriteitsbeleid was het instellen van een meldpunt.

Proces voor het bespreekbaar maken of melden van ongewenst gedrag

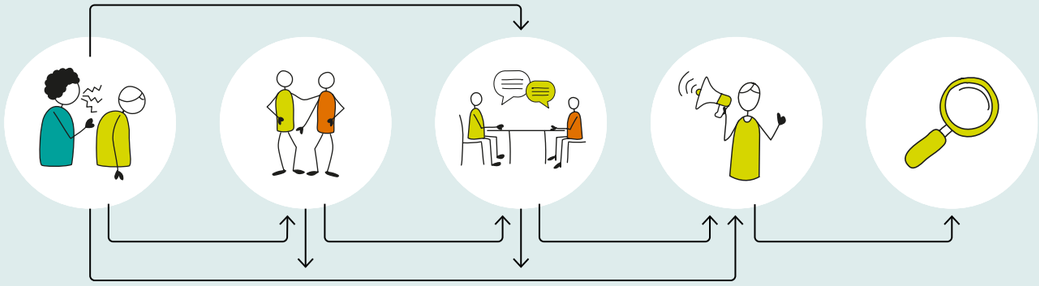

Merk je ongewenst gedrag, integriteitsschending of een misstand?
We willen bij de Dierenbescherming geen ongewenst gedrag. Denk aan pesten, agressie, diefstal of seksuele intimidatie.

Praat erover met je leidinggevende
Je leidinggevende is je eerste aanspreekpunt.

Praat erover met de vertrouwenspersoon
Als een Dierenbeschermingsmedewerker of -vrijwilliger zoiets doet, kun je hierover (vertrouwelijk) praten. Je vindt meer informatie op MijnDB.

Maak melding
Maak een melding bij het meldpunt via integriteit@dierenbescherming.nl. Het meldpunt beoordeelt welke vervolgactie er wordt ingezet op basis van de meldprocedure.

Soms komt er een onderzoek
Eerst is er een gesprek. Als dat nodig is, start er een onafhankelijk onderzoek.

Dit is de plek waar een vermoeden van ongewenst gedrag, een integriteitsschending of een misstand kan worden gemeld. Het meldpunt beoordeelt of een melding ontvankelijk (binnen de reikwijdte van de meldprocedure valt) en onderzoekswaardig is. Dit doet het meldpunt op grond van de meldprocedure en het onderzoeksprotocol. Het meldpunt bestaat uit drie medewerkers van de NVBD. Sinds juni 2025 is er ook een nieuwe integriteitsfunctionaris die op beleidsniveau advies uitbrengt aan de Bestuurder over de bevordering van integriteit, sociale veiligheid en sociaal verantwoordelijk en ethisch handelen binnen de NVBD.

In 2025 waren er in totaal acht meldingen:
- Vier meldingen waren niet-ontvankelijk.
- Eén melding was gedeeltelijk ontvankelijk, maar niet onderzoekswaardig. Aan deze melding is in de reguliere lijn opvolging gegeven.
- Drie meldingen hebben geen classificatie gekregen, omdat er op een andere wijze passende opvolging heeft plaatsgevonden.

Vertrouwenspersoon
De Dierenbescherming maakt gebruik van een externe vertrouwenspersoon via Gimd. In 2025 waren er in totaal 25 meldingen. Er kunnen dubbelingen zitten in meldingen bij de vertrouwenspersoon en het integriteitsmeldpunt.

Om sociale en psychologische veiligheid verder te versterken, adviseert de vertrouwenspersoon om voor 2026:
- Management/leidinggevenden en HRM handvatten te geven/trainen in het herkennen en bespreken van signalen van sociale onveiligheid of integriteitskwesties;
- Bij management/leidinggevenden, HRM en locatie-/regioteams (medewerkers en vrijwilligers) periodiek dialoogsessies of teamoverleggen te organiseren over gewenst gedrag en veilige omgangsvormen;
- Beleid, gedragscode en procedures regelmatig te evalueren en waar nodig aan te scherpen;
- Te monitoren of interventies of nazorg hebben geleid tot verbeteringen in cultuur, samenwerking of werkklimaat.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen
Aandacht voor dieren is voor ons vanzelfsprekend. In ons doen en laten houden we echter ook graag rekening met mens, milieu en maatschappij. Dit komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in ons beleggingsbeleid, waarin we duurzaamheidscriteria hebben opgenomen. Bij inkopen wordt duurzaamheid meegenomen, door waar mogelijk of van toepassing producten met fair trade, FSC en ecolabels in te kopen, en/of leveranciers te selecteren die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan. Zakelijke maaltijden bekostigd door de Dierenbescherming zijn veganistisch of vegetarisch.

Op onze locaties en met ons vervoer kunnen we een grote impact maken als het gaat om onze CO_2-voetafdruk. Bij de (ver)bouw van onze locaties wordt de impact op het milieu en de directe omgeving meegenomen in de keuze van oplossingen en materialen, zoals gebruik van groene daken en schanskorven voor huisvesting van lokale flora en fauna. Ook plaatsen we zonnepanelen en maken we gebruik van warmtepompen voor het verwarmen van locaties. De energie die we inkopen is groen.
In het wagenpark hebben we in 2025 verdere stappen gezet

naar elektrificering met de bestelling van zes elektrische Renault Masters als dierenambulances (voor diervervoer hadden we reeds veertien elektrische wagens rijden).

Belangenverstrengeling

Er zijn in 2025 geen meldingen geweest van mogelijke belangenverstrengeling bij de Bestuurder, noch van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van Bestuurder, toezichthouders en/of externe accountants speelden of spelen die van materiële betekenis zijn voor de Dierenbescherming en/of de desbetreffende Bestuurder, toezichthouders en/of externe accountants.

Bestuur

In deze verslagperiode is Ellen Bien Bestuurder van de NVBD en LID.

Taak

Het Bestuur is belast met het besturen van de NVBD en met de algemene gang van zaken binnen de Dierenbescherming en de daarmee verbonden organisaties. Het Bestuur bepaalt het strategisch beleid, stelt financiële richtlijnen vast, voert management, heeft eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding en vertegenwoordigt de Dierenbescherming. Een nadere uitwerking van de taken van het Bestuur is onder andere opgenomen in het Bestuurs- en Managementreglement en het reglement Governance Gelieerde Stichtingen.

Samenstelling

Het aantal Bestuurders wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht, na schriftelijke goedkeuring door de Ledenraad, en is momenteel vastgesteld op één.

Benoeming

De benoeming van een Bestuurslid geschiedt met inachtneming van een door de Raad van Toezicht, na advies van de Remuneratiecommissie, vast te stellen functieprofiel waarin de noodzakelijke competenties van een Bestuurder worden omschreven. Het functieprofiel is voor de leden openbaar. Het Bestuur wordt benoemd door de Raad van Toezicht na advies van de Remuneratiecommissie en na goedkeuring door de Ledenraad. De Ondernemingsraad (OR) heeft adviesrecht. Een Bestuurder wordt benoemd voor onbepaalde tijd of voor een periode zoals overeengekomen in de arbeidsovereenkomst.

Aanvaarden van nevenfuncties

Een Bestuurder dient elke nevenfunctie te melden aan de Raad van Toezicht. Voor het aanvaarden of continueren van een betaalde of onbetaalde nevenfunctie die een zodanige werkbelasting met zich meebrengt dat het afbreuk kan doen aan het functioneren voor de Dierenbescherming of die anderszins strijdig kan zijn met de belangen van (de Consolidatiekring van) de Dierenbescherming, behoeft een Bestuurder schriftelijke goedkeuring door de Raad van Toezicht.

Nevenfuncties van Bestuurder Ellen Bien in 2025:
- Lid Raad van Toezicht van Amare (sinds 1 januari 2021), onbezoldigd.

Beloning

De beloning en overige arbeidsvoorwaarden van het Bestuur worden vastgesteld door de Raad van Toezicht na advies van de Remuneratiecommissie. Hierbij wordt de puntentelling op basis van de beloningsregeling Bestuurder goededoelenorganisaties (Goede Doelen Nederland/CBF) in acht genomen. De beloning en overige arbeidsvoorwaarden vallen ruim binnen het toegestane bedrag. Een nadere toelichting is opgenomen onder hoofdstuk 4: Financieel beleid.

Beoordeling

De Bestuurder wordt jaarlijks beoordeeld door de Raad van Toezicht na advies van de Remuneratiecommissie volgens een door de Raad van Toezicht, na advies van de Remuneratiecommissie, opgesteld beoordelingskader.

Bestuurssecretaris

Er is een Bestuurssecretaris die zich onder andere richt op good governance en het organiseren van de verbinding tussen de organisatie van de Dierenbescherming, Raad van Toezicht en Ledenraad, alsmede het adequaat communiceren met en ondersteunen van de Ledenraad in algemene zin.

Centrale Ondernemingsraad

De Dierenbescherming kent een Ondernemingsraad (OR). Deze heeft negen zetels volgens art. 3 lid 1 van het reglement OR. De OR wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

‘Voor mijn eerste project, in de coronatijd, moesten er desinfectiezuilen worden geplaatst op al onze locaties. Dat kwam mooi uit, want zo leerde ik de organisatie snel kennen. Ik begon alleen, maar inmiddels zijn we met een heel team. Moet ook wel, want met zo’n veertig locaties in het land heb je voldoende mankracht nodig.’

Linda de Lange is Adviseur Vastgoed & Facilitair bij de Dierenbescherming

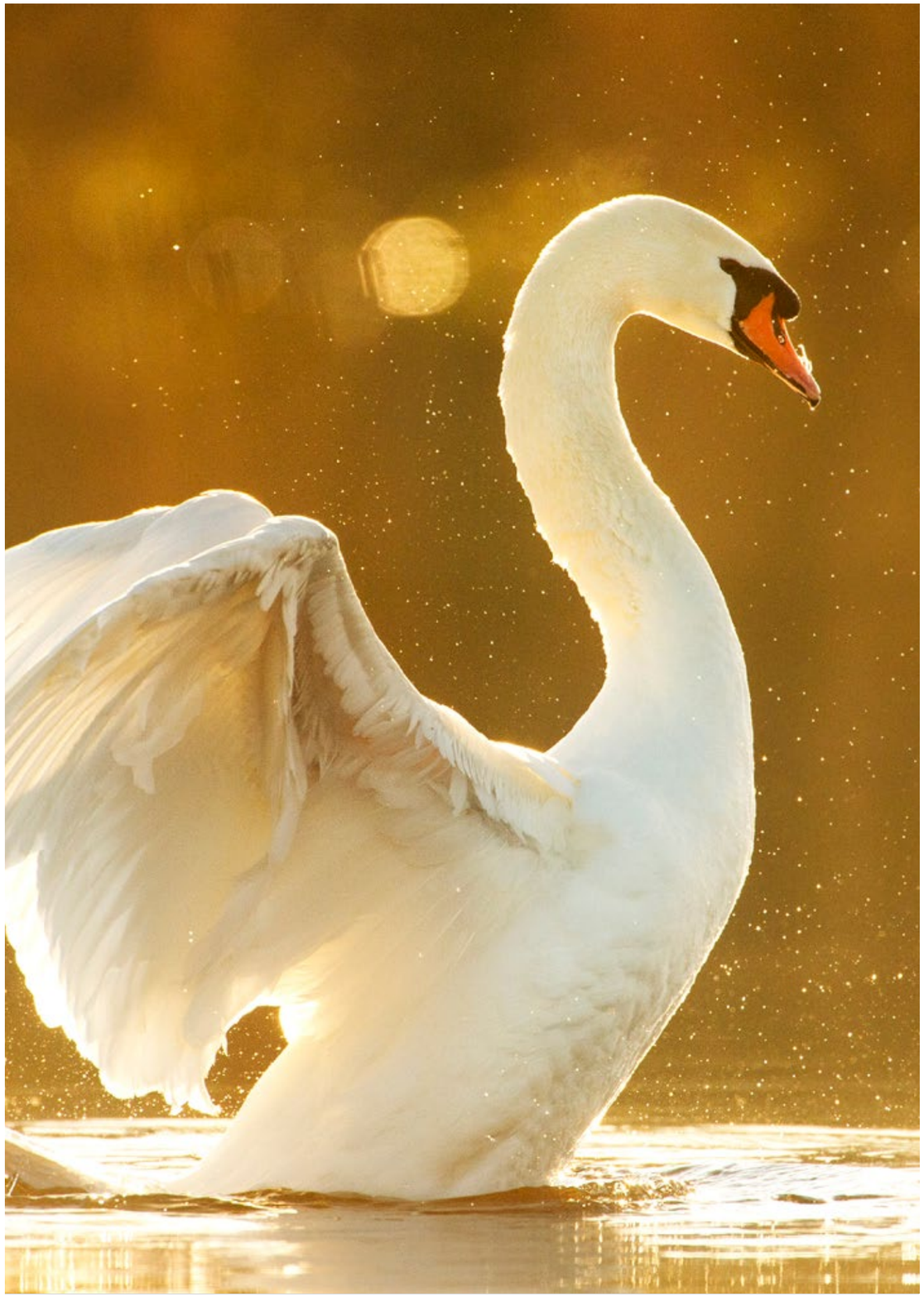

Verslag Ondernemingsraad

Voor de Ondernemingsraad (OR) was 2025 een druk en bewogen jaar. Er waren verschillende wisselingen in de samenstelling van de OR en het Managementteam van de Dierenbescherming. Naast de reguliere overlegvergaderingen met de Bestuurder was er ruimte om te bouwen aan de samenwerking. In het afgelopen jaar werden er verschillende instemmingsverzoeken en adviesaanvragen voorgelegd door de Bestuurder. Tegelijkertijd was de organisatie in beweging en was de OR betrokken bij het tot stand komen van de nieuwe strategische koers 2026-2030. De OR ziet dat ze gevonden wordt door onze collega's in de organisatie. Voor praktische vraagstukken, maar ook voor ingewikkelde kwesties – bijvoorbeeld naar aanleiding van het samengaan van locaties.

Samenstelling Ondernemingsraad

De OR heeft negen zetels, waarvan acht zetels voor de Dierenbescherming (NVBD) en één zetel is toebedeeld aan de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID).
De huidige, zittende leden zijn:
- Jacqueline Eweg (Voorzitter, dagelijks bestuur)
- Jort Dijkstra (Vicevoorzitter, dagelijks bestuur)
- Linda de Lange (dagelijks bestuur)
- Lars Vermeij (dagelijks bestuur)
- Manja op den Camp
- Jolise Volp
- Jytte Kipp (zetel LID)

In 2025 hebben Janneke Aelen en Dick Duyzer afscheid genomen van de OR. Fake Groeneveld heeft tijdelijk zorg gedragen voor ziektevervanging. De hiermee ontstane vacante posities worden opnieuw ingevuld met de geplande verkiezingen in het voorjaar van 2026. De OR wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris. De ambtelijk secretaris maakt geen deel uit van de OR.

Met ingang van 1 januari 2025 is er binnen het Arbeidsvoorwaardereglement 1 DB (AVR1DB) vastgelegd dat er voor OR-leden twee uur per week (binnen de bestaande contracturen) aan tijd ter beschikking wordt gesteld voor OR-werkzaamheden. De evaluatie laat zien dat dit aantal uren niet toereikend is voor wat zitting in de OR aan tijd vraagt. Met het oog op de komende verkiezingen is het zaak deze afspraak met de Bestuurder te herzien.

Vergaderingen in 2025

De OR vergaderde iedere maand (zowel fysiek als online). In 2025 vonden er acht overlegvergaderingen met de OR en Bestuurder plaats in Den Haag en Amersfoort. Voorafgaand aan deze overlegvergaderingen is er een agendaoverleg met een afvaardiging van de OR en rond de overlegvergadering heeft de OR een eigen voor- en nabespreking.

Daarnaast vonden er twee Artikel 24-overleggen plaats met een afvaardiging van de Raad van Toezicht (RvT). Tot slot is de OR door de RvT gevraagd input te geven voor het jaargesprek tussen RvT en Bestuurder. De notulen van de overlegvergaderingen worden na vaststelling gepubliceerd op het intranet voor medewerkers, *MijnDB*.

Op basis van een globale jaarplanning zijn de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:
- Uitkomsten PwC-onderzoek
- Evaluatie mobiliteitsbeleid
- Analyse exitproces
- Variabele uitkering
- Evaluatie vrijwilligersbeleid
- Contractaanpassing arbodienst LID
- Addendum LID bij AVR1DB
- Uitkomsten medewerkersonderzoek
- Nieuwe strategische koers 2026-2030
- Rapportage vertrouwenspersoon 2024
- Risicomanagement
- Periodieke wijzigingen AVR1DB
- Jaarverslag en jaarrekening 2024
- Jaarplan en begroting 2026
- Preventiemedewerker
- Verhoging minimumloon

De volgende onderwerpen stonden niet op de jaarplanning, maar zijn wél aan de orde gekomen:
- Overgang pensioenen van Scildon naar PFZW
- Sluiting Knaaghof Rijswijk en verhuizing
- Communicatie tussen Bestuurder en OR
- Vereenvoudiging juridische structuur
- Benoeming integriteitscommissie
- Onrust locatie Klarenbeek
- Onrust locatie Groningen
- Zorgen over situatie Meldkamer
- Duurzaam inzetbaarheidsbeleid (afwijzingen declaraties)
- Kwartaalrapportages (financieel en Sturen op Impact, per september tevens kwartaalrapportage LID)
- AFAS-problemen rond loonstroken, vakantieverlof en feestdagenverlof
- Zorgen over klimaat kantoor Den Haag
- Beloningsonderzoek Goede Doelen Nederland (benchmark)
- Ziekteverzuim
- Onrust sluiting asiel Almere
- Camerabeleid en reglement cameratoezicht
- Samenwerking STOFF (LID)
- Werving en aanstelling nieuw hoofd LID
- Medewerkersonderzoek LID

Verzoeken tot instemming, advies of overeenstemming in 2025

De OR ontving in 2025 twee instemmingsverzoeken:
1. Pensioenharmonisatie – overgang van Scildon naar PFZW
De OR heeft hiermee ingestemd, op voorwaarde dat de overgangsregeling (compensatie) voor de betrokken medewerkers apart ter instemming zou worden voorgelegd, zodra deze regeling was uitgewerkt.

2. Compensatieregeling overgang van Scildon naar PFZW
De OR heeft géén instemming verleend voor deze regeling, omdat er met het voorstel van de Bestuurder geen recht wordt gedaan aan de financiële gevolgen op het besteedbaar inkomen van de betrokken medewerkers op korte termijn, ondanks dat de OR voorstander is van een betere pensioenregeling voor alle medewerkers. Als gevolg van de niet-verleende instemming is het project uitgesteld tot 2026 en dient de Bestuurder met een herzien voorstel te komen.

De OR ontving in 2025 twee overeenstemmingsverzoeken:
1. Wijziging AVR1DB aangaande de opzegtermijn en internetvergoeding
De OR heeft over de aanpassingen m.b.t. de opzegtermijn en internetvergoeding overeenstemming bereikt met de Bestuurder; de wijzigingen worden per 1-1-2026 doorgevoerd.

2. Wijziging AVR1DB aangaande grondslag Variabele Uitkering
De OR heeft hierover géén overeenstemming bereikt met de Bestuurder. De gesprekken over de Variabele Uitkering zijn terugkerend van aard. Zowel Bestuurder als OR heeft aangegeven tot een oplossing te willen komen. Er is afgesproken in 2026 te werken aan een bredere herziening van de arbeidsvoorwaarden en beloningen.

De OR ontving in 2025 drie adviesaanvragen:

1. Voorgenomen besluit tot het sluiten en beëindigen van alle activiteiten van de locatie Knaaghof te Rijswijk en het voortzetten van deze activiteiten op de locatie van Dierenopvangcentrum Vlaardingen
De OR heeft hier een kritisch, maar uiteindelijk positief advies over uitgebracht. De Bestuurder is door de OR geadviseerd het voorgenomen besluit uit te voeren.

2. Vereenvoudiging juridische structuur
De OR heeft hier positief advies over uitgebracht. De Bestuurder is door de OR geadviseerd het voorgenomen besluit uit te voeren.

3. Voorgenomen besluit tot het wijzigen van de structuur van de groep Dierenhulp, specifiek gericht op de onderdelen opvang en vervoer
De OR heeft hier positief advies over uitgebracht. De Bestuurder is door de OR geadviseerd het voorgenomen besluit uit te voeren.

Initiatiefvoorstel

De OR heeft in 2025 één initiatiefvoorstel gedaan. Dit betreft de aanstelling van een (wettelijk verplichte) Preventiemedewerker. De werkgever is sinds 2005 verplicht één of meer Preventiemedewerkers aan te wijzen of aan te stellen. Dat staat in artikel 13 Arbeidsomstandighedenwet. Een Preventiemedewerker helpt de werkgever bij de dagelijkse veiligheid, gezondheid en arbeidsomstandigheden binnen het bedrijf. Tot op heden heeft de Dierenbescherming geen Preventiemedewerker. De OR wilde met dit initiatiefvoorstel de Bestuurder aanmoedigen om snel te voldoen aan de wet. De Bestuurder heeft hierop een toezegging gedaan om deze functie in te vullen met ingang van 2026.

Vooruitblik 2026

Het jaar 2026 zal voor de OR in het teken staan van de OR-verkiezingen. Samen met de Bestuurder, Manager HRM, Ambtelijk Secretaris en Bestuurssecretaris werkt de OR verder aan het opbouwen van de structuur in haar werk, planningen en de jaarkalender. De OR spreekt tot slot uit in 2026 wederom een constructieve gesprekspartner te willen zijn voor alle betrokkenen.

‘Het doel van Dierenbuddy is dat mens en dier zolang mogelijk van elkaars gezelschap kunnen genieten. Ik ben blij dat ik de kans heb om me in te zetten op een manier die bij me past. Ik heb een groot hart voor dieren, maar help hiermee ook mensen. Dat geeft voldoening.’

Joyce Hobé is Dierenbuddy voor de Dierenbescherming. Ook werkt ze wekelijks als vrijwilliger op de hondenafdeling van het asiel.

Verslag van de Raad van Toezicht

Over de Raad van Toezicht

Samenstelling
De Dierenbescherming kent een Raad van Toezicht, bestaande uit een aantal van ten minste vijf en ten hoogste zeven personen. De Raad van Toezicht bestaat momenteel uit zes personen.

Benoeming
De benoeming van de leden van de Raad van Toezicht geschiedt – op bindende voordracht van de Raad van Toezicht – door de Ledenraad. Toetsingskader voor de benoeming is een door de Raad van Toezicht, na overleg met het Bestuur, vastgesteld functieprofiel waarin de expertise en competenties zijn opgenomen. Ook wordt per benoeming een selectie-procedure bepaald. De leden van de Raad van Toezicht mogen niet in enig dienstverband staan tot de Dieren-bescherming, of aan de Dierenbescherming gelieerde organisaties. De Raad van Toezicht benoemt uit zijn midden een Voorzitter en Vicevoorzitter en kan eventuele taken onderling verdelen bij reglement. Aftredende leden kunnen ten hoogste eenmaal worden herbenoemd voor een periode van ten hoogste vier jaar. Er gelden dan dezelfde regels als bij de initiële benoeming.

Rollen en verantwoordelijkheden
De Raad van Toezicht vervult de volgende rollen: toezicht-houder, werkgever en klankbord/adviseur van het Bestuur. De strategische koers *Samen maken we diervriendelijk vanzelf-sprekend* vormt het uitgangspunt voor het toezicht dat de Raad uitoefent. De Raad van Toezicht volgt de gang van zaken van de Dierenbescherming (vereniging (NVBD) en geconsolideerde stichtingen) kritisch om toezicht te kunnen houden op de algemene gang van zaken binnen de Dierenbe-scherming en het beleid van zowel Bestuurder van de NVBD als Bestuur door de NVBD van de geconsolideerde stichtingen. Voor sommige plannen en besluiten van het Bestuur is in de statuten geregeld dat goedkeuring door de Raad van Toezicht nodig is. Daartoe toetst de Raad van Toezicht de te realiseren resultaten aan het voorgenomen beleid en beleidsvoornemens op haalbaarheid en realiteitsgehalte.

De Raad van Toezicht handelt op basis van de bevoegdheden zoals die in de statuten en reglementen zijn omschreven. De reglementen van de Raad van Toezicht en de commissies zijn te vinden op de website van de Dierenbescherming. Daar-naast is een Visie op Toezicht opgesteld dat de onderlegger vormt voor de wijze waarop de leden van de Raad van Toezicht invulling geven aan hun rol en daarmee aan de wijze waarop (onderlinge) samenwerking tot stand komt.

Conform CBF Keurmerk sluit de Raad van Toezicht aan bij de normen ten aanzien van goed bestuur en toezicht zoals die in de Erkenningsregeling zijn opgenomen.

Besluiten
De volgende besluiten van het Bestuur zijn onder andere onderworpen aan de schriftelijke goedkeuring door de Raad van Toezicht:
- Vaststelling of wijziging van meerjarenbeleidsplan en meerjarenraming.
- Vaststelling of wijziging van begroting en jaarplan.
- Vaststelling of wijziging van jaarverslag en jaarrekening.
- Aanvragen van faillissement of surseance van de Dieren-bescherming.
- Vaststelling of wijziging van de contributies van de leden.

Vergaderingen
De Raad van Toezicht vergadert ten minste viermaal per jaar. Doorgaans komt de Raad van Toezicht vaker bijeen omdat tussentijdse besluitvorming soms gewenst is. De Voorzitter van de Raad van Toezicht neemt deel aan het regulier driehoeksoverleg met het Bestuur en de Voorzitter van de Ledenraad. Ten minste één lid van de Raad van Toezicht neemt deel aan de vergaderingen van de Ledenraad.

Commissies
De Raad van Toezicht werkt met twee commissies:
- De Auditcommissie is een vast onderdeel van de Raad van Toezicht. De auditcommissie adviseert de Raad van Toezicht over financiële en vastgoedgerelateerde vraagstukken, alsmede rapportages en effectiviteit van interne controles. Deze commissie bestaat uit drie leden van de Raad van Toezicht met financiële en juridische expertise en een achtergrond met betrekking tot vastgoed.

- De Remuneratiecommissie adviseert de Raad van Toezicht over profielschetsen voor de selectie en voordracht van het Bestuur en leden van de Raad van Toezicht. Daarnaast adviseert zij over algemene arbeidsrechtelijke en arbeidsvoorwaardelijke zaken betreffende het Bestuur. Tevens behoren evaluatie en beoordeling van het functioneren van de Bestuurder tot het takenpakket.

De commissies adviseren over onderwerpen die binnen hun taakgebied vallen en bereiden besluitvorming van de Raad van Toezicht voor. Dit laat onverlet dat de verantwoordelijkheid voor de besluitvorming bij de Raad van Toezicht als geheel ligt.

Geen bezoldiging
Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht is onbezoldigd.

Functioneren Raad van Toezicht in 2025

Invulling toezichthoudende rol

Vergaderingen
Er hebben in 2025 vier reguliere vergaderingen van de Raad van Toezicht plaatsgevonden.

De belangrijkste thema's waarover de Raad van Toezicht in 2025 besluiten heeft genomen zijn:
- Goedkeuring jaarverslag en jaarrekening 2024
- Goedkeuring jaarplan en begroting 2026
- Goedkeuring procuratiereglement
- Goedkeuring strategische koers 2026-2030
- Goedkeuring vereenvoudiging juridische structuur

Invulling werkgeversrol

Bezoldiging
De Raad van Toezicht kent een bezoldiging toe aan de Bestuurder die valt binnen de richtlijnen van Goede Doelen Nederland (brancheverenigingen van goede doelen). De beloning van de Bestuurder is vastgesteld conform de Regeling Beloning Goede Doelen en is in lijn met de daarbij behorende BSD-puntentellingsregeling. Nadere toelichting op de beloning van de Bestuurder is te vinden in de jaarrekening.

Beoordeling
De Bestuurder heeft een bestuursopdracht van de Raad van Toezicht gekregen. Het functioneren van de Bestuurder wordt jaarlijks beoordeeld door de Raad van Toezicht. Hiertoe voert de Remuneratiecommissie een jaargesprek met de Bestuurder. In de voorbereiding op het jaargesprek haalt de Remuneratiecommissie feedback op bij (een afvaardiging van) het MT, de OR en de Ledenraad.

Invulling klankbordrol
Eén van de rollen van de Raad van Toezicht is het vervullen van een klankbordfunctie voor de Bestuurder. Daarin kan de Raad van Toezicht de Bestuurder gevraagd en ongevraagd van advies voorzien en als klankbord terzijde staan. De Raad van Toezicht vormt zich een oordeel over vraagstukken en wisselt hierover van gedachten met de Bestuurder, waarbij de juiste balans moet worden gevonden tussen betrokkenheid en afstand. De Raad van Toezicht treedt in deze rol op als sparringpartner van de Bestuurder. Het sparren gebeurt vooral in de reguliere vergaderingen en daarnaast bijvoorbeeld in het werkoverleg van de Bestuurder met de Voorzitter van de Raad van Toezicht en met individuele leden op basis van hun specifieke expertise. In 2025 zijn voor deze klankbordrol één 'Benen Op Tafel'-sessie over de strategische koers en twee inhoudelijke sessies georganiseerd. De eerste (digitale) sessie ging over de toekomstige bezetting en samenstelling van de Raad van Toezicht in verband met het vertrek en de komst van twee leden in 2025 en de opvolging van twee leden in 2026. De tweede sessie ging over de vereenvoudiging van de juridische structuur en de 'always on' campagnes.

Zelfevaluatie
Conform het reglement van de Raad van Toezicht wordt jaarlijks het functioneren van de Raad van Toezicht geëvalueerd. De Raad van Toezicht heeft in 2025 de evaluatie onder eigen regie uitgevoerd. Daarbij is gereflecteerd op het eigen functioneren – zowel op het individueel functioneren van de leden als op het collectief functioneren van de Raad van Toezicht als geheel – en op de onderlinge samenwerking met het Bestuur en de Ledenraad.

Functioneren commissies in 2025

Auditcommissie
In 2025 is de Auditcommissie vier keer in vergadering bijeengekomen. De Bestuurder, Manager Bedrijfsvoering en Bestuurssecretaris nemen vanuit de organisatie deel aan deze vergaderingen. Jaarlijks wordt de externe accountant uitgenodigd bij bespreking van de jaarstukken. Voor verantwoording van de financiële gang van zaken binnen de Dierenbescherming steunen de Raad van Toezicht en de Auditcommissie met name op de kwartaalrapportages van het Bestuur. Daarnaast zijn jaarverslag en jaarrekening (volgens richtlijn RJ 650 voor fondsenwervende instellingen) en jaarplan en begroting (van de NVBD en geconsolideerde stichtingen onder bestuur van de Dierenbescherming) vaste onderdelen op de agenda. Ook worden standaard alle vastgoedprojecten voorbesproken in de Auditcommissie.

Remuneratiecommissie
In 2025 heeft de Remuneratiecommissie zich gericht op de werving en selectie van de twee nieuw te benoemen leden. Hiervoor zijn voorstellen in de Raad van Toezicht ingediend ten aanzien van de te volgen procedure en adviezen voor de voordracht van nieuwe leden. TwynstraGudde Interim Management & Executive Search heeft de Raad van Toezicht begeleid bij de werving van deze twee nieuwe leden. Daarnaast heeft de Remuneratiecommissie de voorbereiding op het jaargesprek met de Bestuurder gedaan ter afstemming met de voltallige Raad van Toezicht.

Samenstelling Raad van Toezicht

Profielschets
Voor de leden zijn profielen opgesteld, zodat de noodzakelijke expertises worden vertegenwoordigd in de Raad van Toezicht. Daarin zijn de volgende aandachtsgebieden benoemd:
- Dierinhoudelijke kennis
- Financiële expertise
- Juridische expertise
- Vastgoedexpertise
- Commerciële en marketingexpertise
- Kennis van organisatie-inrichting/-ontwikkeling

Samenstelling in 2025
In 2025 zijn er wegens aflopen van de benoemingstermijnen twee wisselingen in de samenstelling van de Raad van Toezicht geweest. Eind 2025 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende personen:

Voorzitter
Karin Broekhuizen***
Benoemd per: 1 januari 2019
Einde termijn: 1 januari 2027
Opnieuw benoembaar: Nee

Vicevoorzitter
Franck Meijboom*
Benoemd per: 23 juni 2018
Einde termijn: 23 juni 2026
Opnieuw benoembaar: Nee

Diederik van Rappard**
Benoemd per: 4 december 2025
Einde termijn: 4 december 2029
Opnieuw benoembaar: Ja

Menno Braakenburg****
Benoemd per: 13 december 2025
Einde termijn: 13 december 2029
Opnieuw benoembaar: Ja

Nicolien van den Biggelaar*****
Benoemd per: 24 november 2022
Einde termijn: 24 november 2026
Opnieuw benoembaar: Ja

Ralph van Disseldorp***
Benoemd per: 18 juni 2023
Einde termijn: 18 juni 2027
Opnieuw benoembaar: Ja

* *Voorzitter Remuneratiecommissie*
** *Voorzitter Auditcommissie*
*** *Tevens lid van de Remuneratiecommissie*
**** *Tevens lid van de Auditcommissie*

In 2025 afgetreden leden
Marije Eleveld
Benoemd per 4 december 2017,
afgetreden per 4 december 2025

Johan van Hoof
Benoemd per 4 december 2021,
afgetreden per 4 december 2025

Curriculum vitae
Karin Broekhuizen
Aandachtsgebied: Bestuur & Organisatie
- Eigenaar L&B CC
- Manager volkshuisvesting & vastgoed bij Woningstichting Putten
- Partner Het Geweten van Toezicht (december 2024)

Franck Meijboom
Aandachtsgebied: Dierinhoudelijk
- Hoogleraar faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht/hoofd van CenSAS.
- Hoofd departement Population Health Sciences, faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht.
- Voorzitter Europese Vereniging voor Landbouw- en Voedselethiek (EurSafe).
- Voorzitter bestuur SON Response (Stichting Olievogelopvang Nederland).
- Bestuurslid Stichting Animales.
- Bestuurslid Faunabeheereenheid Noord-Holland
- Lid Wetenschappelijke Adviesraad Messerli Research Institute, VetMedUni Wenen.
- Lid onderzoekscommissie *Afbouw proeven met niet-humane primaten* (ministerie OC&W) (tot 03-2025)
- Lid tijdelijke commissie Veehouderij en gezondheid, Gezondheidsraad (tot 12-2025)

Nicolien van den Biggelaar
Aandachtsgebied: Juridisch
- Staatsraad in de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
- Lid van de Commissie van Toelating en Integriteit van de Vereniging van Institutionele Vastgoedbeleggers Nederland (IVBN)

Ralph van Disseldorp
Aandachtsgebied: Commercieel/Marketing
- Directeur Fontys Economie en Communicatie

Diederik van Rappard
Aandachtsgebied: Financieel, Vastgoed
- Partner investeringsmaatschappij True Value Partners
- Corporate Finance-adviseur Capitalize
- Bestuurslid en lid van financiële commissie RDO
- Vicevoorzitter en penningmeester Landgoed Kolland
- Lid Commissie Studentenhuisvesting

Menno Braakenburg
Aandachtsgebied: Financieel, Strategisch
- Partner PwC

Johan van Hoof
Aandachtsgebieden: Financieel, Vastgoed
- Zelfstandig bestuursadviseur, DGA Hoofzaken BV
- Bestuurslid Stichting Leefkringhuizen Nieuwendammerham
- Voorzitter Raad van Commissarissen Huisartsen Eemland BV

Marije Eleveld
Aandachtsgebieden: Vastgoed, Bestuur & Organisatie
- Wethouder gemeente Montferland
- Mede-eigenaar camping De Hartjens in Azewijn
- Eigenaar LevelM (geen activiteiten/slapend)

Nevenfuncties vanuit wethoudersrol:
- Lid algemeen bestuur huisvesting Voortgezet Onderwijs De Liemers
- Lid algemeen bestuur Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland
- Lid algemeen bestuur en bestuurscommissie Erfgoedcentrum Achterhoek en De Liemers
- Lid algemene vergadering van Aandeelhouders van N.V. Cultureel Centrum Amphion

Lidmaatschappen
De leden van de Raad van Toezicht zijn via de Dierenbescherming lid van de Stichting Intern Toezicht Goede Doelen.

Contact stakeholders
Ten behoeve van een goede invulling van zijn rol heeft de Raad van Toezicht ook periodiek contact met relevante stakeholders. De Ondernemingsraad en de Ledenraad vormen daarin belangrijke gesprekspartners. Een afvaardiging van de Raad van Toezicht heeft daartoe tweemaal per jaar overleg gevoerd met de Ondernemingsraad om zich een beeld te vormen van de belangrijkste interne ontwikkelingen binnen de organisatie. Bij iedere vergadering van de Ledenraad sloot een lid van de Raad van Toezicht aan. Daarnaast vindt tussen de Voorzitter Ledenraad, Voorzitter Raad van Toezicht en Bestuurder periodiek informeel driehoeksoverleg plaats. In 2025 is dat viermaal gebeurd. Mede door dit intensieve driehoeksoverleg is aan zeggenschap en toezicht, beide zowel bij Raad van Toezicht als Ledenraad belegd, op goede wijze invulling gegeven.

Dankwoord
De Raad van Toezicht bedankt alle medewerkers, vrijwilligers en de Ledenraad van harte voor hun inzet. De Raad van Toezicht heeft waardering voor de behaalde resultaten van Bestuur en organisatie. Met al hun inzet is ook in 2025 weer een belangrijke bijdrage geleverd aan het verbeteren van dierenwelzijn.

Karin Broekhuizen (Voorzitter), Nicolien van den Biggelaar, Ralph van Disseldorp, Diederik van Rappard, Menno Braakenburg en Franck Meijboom.

‘We maken veel hartverwarmende momenten mee. Laatst kwam een man binnen, jaar of dertig, die zei: ‘Geef mij maar de moeilijkste kat die je hebt’. Hij hoefde geen knuffelkat, wilde onbaatzuchtig een dier een thuis bieden. We hadden een zwarte zitten, met knalgele ogen, die zich niet liet aanhalen. Een paar maanden later kregen we een foto van hem; de kat lag vredig op zijn borst te spinnen. Dat zijn de succesverhalen die het de moeite waard maken.’

Ingrid Seuskens werkt als vrijwillig Gastvrouw en Receptioniste in het asiel. Eens per week staat ze op de kattenafdeling.

Verslag van de Ledenraad

Over de Ledenraad

Samenstelling
De Ledenraad van de Dierenbescherming bestaat uit minimaal tien en maximaal 25 leden. Zij vertegenwoordigen in principe alle leden en handelen zonder last of ruggenspraak. Leden mogen maximaal drie termijnen van elk drie jaar deel uitmaken van de Ledenraad. In elk derde jaar vinden verkiezingen plaats voor de nieuwe termijn. De huidige leden zijn actief van 2024 tot en met 2026. In 2026 wordt een nieuwe Ledenraad gekozen voor de periode 2027-2029.

Benoeming
De leden van de Ledenraad worden door de leden van de Dierenbescherming gekozen. Alleen een meerderjarige natuurlijke persoon die in beginsel voldoet aan de profielschets kan tot lid worden gekozen. Leden van de Ledenraad mogen niet in enig dienstverband staan tot de Dierenbescherming of aan de Dierenbescherming gelieerde organisaties. Ook mogen de leden van de Ledenraad geen commerciële banden hebben met deze gelieerde organisaties. Voor alle benoemingen geldt dat kandidaten dienen te voldoen aan de in de algemene profielschets beschreven expertises. De leden kiezen op basis van kwaliteiten die zijn beschreven in een algemene profielschets, gezamenlijk een dagelijkse Voorzitter die eveneens lid van de Ledenraad is.

Taken
De Ledenraad fungeert als klankbordgroep voor de Bestuurder, kan input leveren over strategische dierinhoudelijke onderwerpen en heeft bepaalde taken en bevoegdheden. Denk bijvoorbeeld aan het goedkeuren van de strategische koers, het jaarplan en de jaarstukken. Dat de achterban van de Dierenbescherming zich gehoord en vertegenwoordigd voelt, is een belangrijk uitgangspunt voor dit statutaire orgaan.

De Ledenraad besteedt in het bijzonder aandacht aan:
- het bewaken en bevorderen van de doelstellingen van de Dierenbescherming en dierenwelzijn in het bijzonder waar en wanneer dit mogelijk is;
- het besluit tot verlenen van decharge van het Bestuur over het gevoerde beleid (inclusief het gevoerde financiële beleid);
- het met informatie en gevraagd en ongevraagd advies terzijde staan van het Bestuur en de Raad van Toezicht;
- het bespreken van actuele onderwerpen over dierenwelzijn.

Besluiten
De volgende besluiten van het Bestuur zijn onder andere onderworpen aan de schriftelijke goedkeuring door de Ledenraad:
- vaststelling of wijziging van meerjarenbeleidsplan en meerjarenraming;
- vaststelling of wijziging van begroting en jaarplan;
- vaststelling of wijziging van jaarverslag en jaarrekening;
- aanvragen van faillissement of surseance van de Dierenbescherming;
- vaststelling of wijziging van de contributies van de leden.

Vergaderingen
Statutair worden ieder verenigingsjaar ten minste twee vergaderingen van de Ledenraad gehouden. In 2025 is er vier keer vergaderd: in maart, juni, oktober en december. Dit is de reguliere afspraak, omdat eenmaal per kwartaal wenselijk is voor het bespreken van diverse ontwikkelingen. Naast de in de statuten opgenomen onderwerpen zijn ook dierinhoudelijke thema's aan bod gekomen, zoals de castratieplicht katten en het convenant *Stappen naar een dierwaardige veehouderij*. Ook vond in 2025 een dialoogsessie plaats. De dialoogsessie is voor de organisatie een belangrijk en waardevol moment, waarbij de Ledenraad onderwerpen kan aandragen voor het jaarplan en de organisatie inhoudelijk kan voeden met onderwerpen die onder de leden spelen. De organisatie neemt de onderwerpen in beraad en kan besluiten deze mee te nemen in het jaarplan. In het najaar ontvangt de Ledenraad een terugkoppeling over dit beraad. Tijdens de dialoogsessie in mei zijn drie onderwerpen gepitcht voor het jaarplan 2026 (zie *Functioneren Ledenraad in 2025*).

De voorjaarsvergadering wordt volgens wet- en regelgeving gehouden vóór 1 juli en de najaarsvergadering na 1 juli, maar vóór het einde van het kalenderjaar, zo ook in 2025.

In de voorjaarsvergadering komen onder meer aan de orde:
- jaarverslag en jaarrekening, inclusief de controleverklaring van de accountant;
- voorzien in eventuele vacatures van het Bestuur of de Raad van Toezicht;
- voorstellen van het Bestuur, mits deze zijn opgenomen in de oproeping ter vergadering en besproken in de commissie Voorbereiding;
- besluit tot verlenen van decharge van het Bestuur over het gevoerde beleid en van de Raad van Toezicht over het gehouden toezicht.

In de najaarsvergadering komen onder meer aan de orde:
- jaarplan en begroting voor het volgende verenigingsjaar en de jaarplanning;
- terugkoppeling vanuit de organisatie over de gepresenteerde onderwerpen tijdens de dialoogsessie;
- voorzien in eventuele vacatures van het Bestuur of de Raad van Toezicht;
- voorstellen van het Bestuur, mits deze zijn opgenomen in de oproeping ter vergadering en besproken in de commissie Voorbereiding.

De Voorzitter van de Ledenraad is door en uit de leden van de Ledenraad gekozen. De Voorzitter is onder andere verantwoordelijk voor het voorbereiden en voorzitten van de vergaderingen van de Ledenraad. Naast andere taken heeft de Voorzitter de verantwoordelijkheid om samenwerking binnen de Ledenraad goed te laten verlopen en processen te sturen en te monitoren. Ook is de instandhouding van een goede samenwerking binnen de governancedriehoek van Bestuur, Raad van Toezicht en Ledenraad wezenlijk vanuit deze rol.

Commissies
Een aantal commissies heeft een statutaire basis en een aantal is door de Ledenraad zelf ingesteld omdat dat nuttig of noodzakelijk werd geacht. De Ledenraad werkt met zes commissies: commissie Voorbereiding/het dagelijks bestuur, commissie Communicatie, Strategie en Beleid (CSB), commissie Governance, commissie Jaarstukken, commissie van Beroep en de Kiescommissie. De commissies adviseren over onderwerpen die binnen hun taakgebied vallen en bereiden de besluitvorming van de Ledenraad voor. Dit laat onverlet dat de verantwoordelijkheid voor de besluitvorming bij de Ledenraad als geheel ligt. De Ledenraad handelt op basis van bevoegdheden zoals die in de statuten en reglementen zijn omschreven. Het huishoudelijk reglement van de Ledenraad is te vinden op de website van de Dierenbescherming.

Naast de hierboven genoemde commissies is er ook een Commissie van Beroep. Dit is een vaste commissie van de Ledenraad. De leden worden benoemd door de Ledenraad op voordracht van de Bestuurder, bestaande uit onpartijdige en onafhankelijke leden. Voordrachten van de Bestuurder behoeven schriftelijke goedkeuring door de Raad van Toezicht.

Onder *Functioneren commissies in 2025* is verder uitgewerkt wat deze commissies doen en wat ze in 2025 hebben gedaan.

Community
Binnen de digitale omgeving van de Dierenbescherming is een eigen community ingericht waar leden van de Ledenraad relevante informatie en documenten kunnen vinden.

Geen bezoldiging
Het lidmaatschap van de Ledenraad is onbezoldigd.

Accountant
De Ledenraad benoemt, in beginsel op bindende voordracht van de Raad van Toezicht, de accountant.

Functioneren Ledenraad in 2025
In 2025 waren er naast de hieronder vermelde dialoogsessie en de jaarlijkse excursie vier reguliere Ledenraadvergaderingen. De belangrijkste thema's waarover de Ledenraad in 2025 besluiten heeft genomen zijn:
- goedkeuring jaarverslag en jaarrekening 2024;
- goedkeuring nieuwe strategische koers 2026-2030;
- goedkeuring begroting en jaarplan 2026;
- benoeming twee nieuwe RvT-leden;
- besluit tot statutenwijziging;
- besluit tot wijziging van het huishoudelijk reglement.

Dialoogsessie
Op 27 mei 2025 vond de jaarlijkse dialoogsessie met de Ledenraad plaats, waarin drie onderwerpen zijn gepitcht. Hieronder volgt een beknopte weergave van deze pitches en de opvolging die hieraan is gegeven.

Gebruik van dieren in traditionele medicijnen
Tijdens de dialoogsessie hield Rogier van Rossem een betoog over het gebruik van dieren in traditionele medicijnen, de schaal en oorzaken van het probleem, en gevolgen op lange termijn. Hoewel het gebruik van dieren in traditionele medicijnen zorgwekkend is, valt het actief tegengaan hiervan niet binnen de missie van de Dierenbescherming. Onze organisatie richt zich op de bescherming van dieren in Nederland, terwijl deze problematiek zich voornamelijk voordoet in Aziatische landen. Dat neemt niet weg dat we met enkele gerichte inspanningen wel degelijk kunnen bijdragen aan bewustwording. Daarom hebben we de pagina *Diervriendelijk toerisme* op onze website uitgebreid met informatie over het gebruik van dieren in traditionele medicijnen. Daarbij verwijzen we ook naar World Animal Protection, die wereldwijd actief is op dit gebied (zie: *Wilde dieren – Geen medicijnen*).

Educatie voor jongeren (13-25 jaar)
Tijdens de dialoogsessie nam Corrie van Schaik ons mee in het onderwerp jongeren (13-25 jaar) als ontbrekende doelgroep binnen het programma *Dieren op school* van de Dierenbescherming. Deze pitch sloot aan op de strategische ambitie om jongere generaties aan ons te binden. Hoewel we primair inzetten op basisschoolkinderen, willen we ook jongeren bereiken. Plannen hiertoe hebben we opgenomen in het jaarplan 2026.

Stijgende dierenartskosten en minima
Tijdens de dialoogsessie hield Arina de Waal een pleidooi voor meer aandacht voor lagere dierenartskosten voor minima. Ook deze pitch sloot aan bij de strategische ambitie om, in samenwerking met gemeenten en zorgverleners, ondersteuning te bieden aan mensen met een laag inkomen, ouderen en mensen met een beperking, zodat hun huisdieren de zorg krijgen die zij verdienen. Dat is hard nodig, omdat de betaalbaarheid van huis- en hobbydieren onder druk staat, onder andere door sterk stijgende dierenartskosten. In 2025 zijn we daarom gestart met het project 'Huisdieren & Betaalbaarheid', dat in 2026 een vervolg krijgt.

Excursie
Jaarlijks organiseert de Dierenbescherming voor de Ledenraad een excursie. In 2024 ging de Ledenraad op bezoek bij de 'eigen' Landelijke Meldkamer in Almere en bij Stichting AAP. 2025 stond in het teken van landbouwdieren. Op 26 september 2025 bracht de Ledenraad een bezoek aan Nieske's Erf, een biologische varkenshouderij. Boerin Nieske is de drijvende kracht achter dit bedrijf. Samen met haar man Jeroen nam ze het traditionele boerenbedrijf over van haar schoonouders, dat zij transformeerden tot een biologische varkenshouderij. In de middag vertelde Linda Verriet van de Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV) over de uitdagingen binnen de varkenssector en haar ambities met het convenant. Marjolein van Huik, varkensexpert binnen de Dierenbescherming, nam de aanwezigen vervolgens mee in de inhoud van het convenant.

Functioneren commissies in 2025

Commissie Voorbereiding
De commissie Voorbereiding Ledenraad/het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door de Voorzitter van de Ledenraad, de Vicevoorzitter en de Secretaris. Deze commissie bereidt in overleg met de Bestuurder en Bestuurssecretaris de agenda voor de Ledenraadvergadering voor.

Commissie Communicatie, Strategie en Beleid
De commissie Communicatie, Strategie en Beleid richt zich onder andere op het proces om de communicatie door de Ledenraad met de achterban (leden van de Dierenbescherming) te verbeteren. Daarnaast houdt deze commissie zich vanuit de Ledenraad bezig met verschillende ontwikkelingen, zoals in 2025 het proces van de totstandkoming van de nieuwe strategische koers.

Commissie Governance
De commissie Governance richt zich vooral op de vorm van samenwerking tussen de Bestuurder, Raad van Toezicht en Ledenraad binnen de complexe organisatie en de organisatiestructuur zoals vastgelegd in statuten en reglementen. De commissie is in 2025 betrokken geweest bij de voorbereidingsfase van de vereenvoudiging van de juridische structuur.

Commissie Jaarstukken
De commissie Jaarstukken is vroegtijdig aangesloten op het proces van de jaarstukken (waaronder jaarrekening, begroting en jaarplan) en heeft gelegenheid tot het stellen van vragen. Zij doet een eerste beoordeling van de jaarstukken en geeft een advies aan de Ledenraad met betrekking tot de besluitvorming hierover.

Kiescommissie
De Kiescommissie heeft een statutaire basis en is belast met het organiseren van de verkiezingen van de Ledenraad. De commissie wordt actief zodra de verkiezingen aan de orde zijn of wanneer tussentijds in vacatures moet worden voorzien. De Kiescommissie heeft haar statutaire taken uitgevoerd voor de verkiezing van de Ledenraad 2024-2026.

Commissie van Beroep
De Commissie van Beroep heeft onder meer als taak het behandelen van en besluiten over klachten en adviseren over en bemiddelen in geschillen. Er zijn in 2025 geen klachten en/of geschillen gemeld.

Samenstelling van de Ledenraad

Profielschets
Voor de leden van de Ledenraad is een profielschets opgesteld. Deze profielschets is als bijlage 1 opgenomen in het huishoudelijk reglement.

Samenstelling in 2025
In 2025 bestond de Ledenraad tot en met november uit negentien leden. Eind november zijn twee leden uit de Ledenraad vertrokken. Op dit moment bestaat de Ledenraad uit zeventien leden. Op de website van de Dierenbescherming staat een overzicht van de leden van de Ledenraad.

Contact stakeholders
Voor een goede invulling van zijn rol heeft de Ledenraad ook periodiek contact met relevante stakeholders. Zo vindt tussen de Voorzitter Ledenraad, Voorzitter Raad van Toezicht en Bestuurder periodiek een informeel driehoeksoverleg plaats. In 2025 is dat viermaal gebeurd. Mede door dit intensieve driehoeksoverleg is aan zeggenschap en toezicht, beide zowel bij de Raad van Toezicht als Ledenraad belegd, op goede wijze invulling gegeven.

Dankwoord
De Ledenraad bedankt alle medewerkers, vrijwilligers en de Raad van Toezicht van de Dierenbescherming van harte voor hun inzet. De Ledenraad heeft waardering voor de behaalde resultaten van Bestuur en organisatie. Met al hun inzet is ook in 2025 weer een belangrijke bijdrage geleverd aan het verbeteren van dierenwelzijn.

Wendy van Vliet (Voorzitter), Colette Hoogeveen (Vicevoorzitter), Elles de Jong (Secretaris), Ariane Kamerman, Armelle van Helden, Bianca Mooi, Cor Gabriëls, Corrie van Schaik, Joke de Brieder, Liesbeth Bakker, Mark Habibuw, Norien Kuiper, Peter van der Voort, Rob Ramsteijn, Rogier van Rossem, Sabine Swierstra en Simone Appelman.

FINANCIEEL BELEID

Financieel verslag

Financiële resultaten

Verantwoording doelbesteding

(x € 1.000)	Baten			Lasten			Exploitatieresultaat	
Baten								
Geworven eigen baten								
Baten uit contributies	6.253							
Baten uit nalatenschappen	25.967							
Baten uit giften	4.127							
Baten uit collecte	1.264							
Overige baten eigen fondsen	16							
Overige opbrengsten	1.134							
(Verbreding) Fondsenwerving				4.641				
		38.761			**4.641**		**34.120**	
Geworven baten derden								
Baten loterij organisaties	2.515							
Baten uit subsidies overheden	34							
Externe vermogensfondsen	642							
(Verbreding) Fondsenwerving				0				
		3.190			**0**		**3.190**	
			41.951			**4.641**		**37.310**
Doelstellingen								
1. Diervriendelijk leven		**0**			**1.106**		**-1.106**	
2. Diervriendelijk ondernemen		**176**			**528**		**-352**	
3. Diervriendelijk besturen		**3.142**			**4.733**		**-1.591**	
4. Diervriendelijk omgaan met de openbare ruimte		**0**			**528**		**-528**	
5. Hoogwaardige Dierenhulp								
Baten als tegenprestatie ..								
.. Vergoeding gemeenten	7.763							
.. Opbrengst ambulance	207							
.. Opbrengst opvang/pension	1.641							
Lasten				**41.766**				
		9.611			**41.766**		**-32.155**	
6. Impactvolle beïnvloeding en voorlichting		**0**			**5.351**		**-5.351**	
			12.928			**54.011**		**-41.083**
Kosten beheer en administratie (krachtige organisatie)			**0**			**2.249**		**-2.249**
Financiële baten en lasten			**510**			**149**		**361**
Totaal			**55.389**			**61.050**		**-5.661**

In 2025 realiseerde de Dierenbescherming €55.389.000 aan baten (2024: €47.996.000). De lasten waren totaal €61.050.000 (2024: €52.441.000). Hierdoor is het exploitatieresultaat negatief uitgekomen op -€5.661.000.

Van de totale baten is €54.011.000 (98%) rechtstreeks aan de doelstellingen besteed (2024: 97,1%). Doordat de financiële reserves ruim boven de vastgestelde norm liggen, blijft het mogelijk om verder te gaan met het realiseren van de vastgoedstrategie passend bij onze strategische pijler hoogwaardige dierenhulp. In Groningen is in 2025 het dierenopvangcentrum geopend en op verschillende plekken in Nederland zijn de bestaande asielen verbouwd. Daarnaast gaan we in de komende jaren verder met het uitwerken van concrete opties om bij te dragen aan dierenwelzijn.

Fondsenwerving
Dit betreft fondsen waar de organisatie direct invloed op heeft, genaamd geworven eigen baten, en waar de organisatie niet direct invloed op heeft, geworven baten derden. De fondsen hebben in 2025 in totaal €41.951.000 aan baten opgeleverd. Hiervan is 92% afkomstig uit eigen fondsen; 8% is aangedragen uit overige fondsen. De eigen fondsen zijn voor het grootste deel afkomstig van particulieren, waaronder nalatenschappen, contributies van leden, giften en de jaarlijkse collecte. Tegenover de opbrengsten van de eigen fondsen staat €4.641.000 aan wervingskosten, waardoor de fondsen per saldo €34.120.000 opleverden. Overige fondsen droegen in totaal €3.190.000 bij.

Geen kosten zijn gemaakt voor het verwerven van de overige fondsen. Per saldo, na verrekening van wervingskosten, kwam uit de fondsen in het verslagjaar €37.310.000 beschikbaar. Om de fondsen te werven zet de Dierenbescherming verschillende activiteiten in. Een groot deel van onze inkomsten is afkomstig van leden en donateurs. Daarom is het belangrijk om leden en donateurs te blijven werven en een actief programma toe te passen om leden en donateurs te behouden. Daarnaast organiseert de Dierenbescherming jaarlijks haar collecteweek rondom dierendag. Ook wordt geïnvesteerd in relatiebeheer met vermogensfondsen en de Postcode Loterij. Tot slot zijn we actief in het werven van nalatenschappen door mensen te wijzen op de mogelijkheden om de Dierenbescherming als goed doel op te nemen in hun testament. Dit alles doet de Dierenbescherming zowel op landelijk als regionaal niveau en via on- en offline kanalen.

Doelstellingen
In de strategische koers van de Dierenbescherming beschrijven we vier externe doelstellingen, twee interne doelstellingen en twee randvoorwaarden, welke de organisatie wilde bereiken in deze strategische periode. De lasten van de organisatie worden voor zover mogelijk met een kostenverdeelstaat toegerekend aan de vier externe doelstellingen en twee interne doelstellingen. In 2025 is er in totaal €54.011.000 besteed aan de doelstellingen. Hiervan is 77% (2024: 73%) besteed aan de doelstelling Dierenhulp (€41.766.000). Dit gaat vooral om de kosten van de opvang van dieren in de asielen en het vervoer van dieren met de dierenambulance. Hier stond €9.611.000 aan opbrengsten tegenover vanuit de gemeentelijke bijdragen voor de opvang van (zwerf)dieren, de ontvangsten voor afstand en adoptie van dieren in de asielen en de opbrengsten van ambulanceritten. Per saldo draagt de Dierenbescherming uit andere middelen €32.155.000 bij aan de uitgevoerde dierenhulp in 2025. De overige 23% van de bestedingen aan de doelstellingen is bestemd voor diervriendelijk leven, - ondernemen, - besturen, - omgaan met de openbare ruimte, impactvolle beïnvloeding en voorlichting. De baten van diervriendelijk besturen bestaan uit de subsidieopbrengsten van het ministerie van LVVN voor de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn.

De Dierenbescherming bekostigt uit andere middelen de overige bestedingen aan deze doelstellingen, in totaal €8.928.000. Per saldo, na verrekening van baten die verbonden zijn aan de uitvoering van onze doelstellingen, werd er in 2025 een bedrag van €41.083.000 besteed uit fondsen die bijgedragen hebben aan de vier externe en twee interne doelstellingen. Ter ondersteuning van de activiteiten van de Dierenbescherming worden er kosten gemaakt voor beheer en administratie. Dat valt in de strategie onder de randvoorwaarde krachtige organisatie. Omdat de Dierenbescherming naast fondsenwerving ook een brede, uitvoerende taak heeft, is er behoefte aan professionele ondersteuning op het gebied van HRM, vastgoed en facilitaire zaken, ICT en financiën.

Vergelijking met begroting 2025 en realisatie 2024
In onderstaande tabel worden de baten en lasten vergeleken met de begroting voor 2025 en de realisatie in 2024. Een verschil met een positief teken betekent hogere baten of lagere kosten in vergelijking met de begroting of vorig jaar; een negatief bedrag duidt op lagere baten of hogere kosten.

Vergelijking met begroting 2025 en realisatie 2024

(x € 1.000)	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Verschil begroting 2025	Werkelijk 2024	Verschil werkelijk 2024
BATEN					
Baten van Particulieren	37.627	29.991	7.637	30.478	7.149
Baten van Bedrijven	297	231	66	220	76
Bijdrage van Loterijorganisaties	2.515	1.813	702	2.513	2
Baten van Subsidies van Overheden	3.176	3.162	14	3.112	64
Baten van andere organisaties zonder winststreven	642	572	70	665	-23
Baten als tegenprestatie	9.839	9.091	748	9.588	252
Overige Baten	784	1.047	-262	680	105
SOM VAN DE BATEN	**54.879**	**45.906**	**8.974**	**47.255**	**7.624**
LASTEN					
Besteed aan doelstellingen					
Diervriendelijk leven	1.106	1.197	91	1.144	38
Diervriendelijk ondernemen	528	617	89	577	49
Diervriendelijk besturen	4.733	4.659	-74	4.616	-117
Diervriendelijk omgaan openbare ruimte	528	617	89	577	49
Hoogwaardige dierenhulp	41.766	28.990	-12.776	33.456	-8.310
Impactvolle beinvloeding & voorlichting	5.351	5.782	431	5.321	-30
	54.011	**41.862**	**-12.149**	**45.690**	**-8.321**
(Verbreding) Fondsenwerving	4.641	5.043	402	4.333	-308
Krachtige organisatie	2.249	2.103	-146	2.281	32
SOM VAN DE LASTEN	**60.901**	**49.008**	**-11.893**	**52.304**	**-8.597**
Saldo van Financiële Baten en Lasten	361	42	319	603	-242
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	**-5.661**	**-3.061**	**-2.600**	**-4.446**	**-1.215**

Toelichting verschil realisatie 2025 met begroting
Het gerealiseerde resultaat over 2025 is €2,6 miljoen ongunstiger uitgevallen dan begroot. De hoofdoorzaak van het negatieve resultaat is de herwaardering van de materiele vaste activa. Er waren aanwijzingen dat bepaalde activa onderhevig waren aan een bijzondere waardevermindering. Voor zover de realiseerbare waarde lager was dan de boekwaarde, is een bijzondere waardevermindering verwerkt.

De baten zijn met €9 miljoen boven begroting uitgekomen, voornamelijk door betere resultaten op nalatenschappen en giften van in totaal €7,6 miljoen.

Daarnaast heeft de Dierenbescherming als organisatie een goede grip op de uitgaven. Over het algemeen zijn deze binnen begroting gebleven, behalve de uitgaven aan huisvestingslasten, dierenhulp en de afschrijvingskosten.

Binnen de huisvestingskosten was er overbesteding op de energiekosten wegens huur van een (tijdelijk) noodaggregaat voor de stroomvoorziening voor het pand in Groningen. Ten tweede was er overbesteding op de onderhoudskosten door onvoorziene reparaties. Tenslotte was er overbesteding op de schoonmaakkosten (nieuwe contracten en tariefswijzigingen) en kosten voor groenonderhoud op verschillende locaties die niet was begroot.
De kosten van dierenhulp zijn hoger dan begroot. Oorzaken van de overbesteding zijn meer gedeclareerde en uitgekeerde vergoedingen aan vrijwilligers, hogere dierenartskosten, hogere kosten voor onze TNRC activiteiten (trap - neuter – return - care)

en tenslotte hogere kosten voor diensten van andere dierennoodhulp organisaties met wie we samenwerken.

De afschrijvingskosten, onderdeel van de indirecte kosten, zijn significant hoger uitgekomen dan begroot wegens de hierboven beschreven herwaardering van het pand in Groningen.

Tot slot komt het gedurende het jaar voor dat posten opnieuw gealloceerd zijn binnen de kaders van het totale budget waardoor er minder geld is uitgegeven op de ene kostenpost en meer op de andere, bijvoorbeeld door vacatureruimte in te zetten voor tijdelijke inhuur of extern advies.

Over het boekjaar 2025 zijn de volgende kengetallen van toepassing:

Kengetallen

(x € 1.000)	2025	2024
% kosten beheer en administratie ten opzichte van totale lasten	3,8%	4,0%
% besteed aan de doelstellingen ten opzichte van de totale baten	97,5%	97,1%
% besteed aan de doelstellingen ten opzichte van de totale lasten	88,5%	87,7%
% wervingskosten ten opzichte van baten eigen fondsenwerving	12,0%	13,7%

Toelichting op de financiële positie

In onderstaande tabel is de verkorte, geconsolideerde balans (na resultaatbestemming) van de Dierenbescherming per 31 december 2025 opgenomen. De Dierenbescherming beschikt over een solide financiële positie. Dat stelt ons in staat om financiële tegenvallers op te vangen. In lijn met de afspraken met de Raad van Toezicht wordt in de komende jaren op een verantwoorde manier een deel van de reserves ingezet voor het realiseren van de doelstellingen uit het strategische meerjarenbeleid. Onder andere de investeringen in regionale dierenbeschermingscentra (DBC) zullen een groot beslag leggen op de beschikbare middelen.

Na resultaatbestemming

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024	Mutatie
ACTIVA			
Immateriële Vaste Activa	85	200	-115
Materiële Vaste Activa	19.018	32.344	-13.326
Financiële Vaste Activa	27	27	0
Beleggingen	28.849	15.482	13.367
Voorraden	223	299	-76
Vorderingen en overlopende activa	13.046	11.661	1.385
Liquide middelen	16.052	20.861	-4.809
TOTAAL ACTIVA	**77.300**	**80.875**	**-3.575**
PASSIVA			
Continuiteitsreserve	21.837	21.837	-1
Bestemmingsreserves	35.756	43.995	-8.239
Bestemmingsfondsen	8.432	5.856	2.576
Voorzieningen	309	300	9
Langlopende Schulden	1.396	1.495	-98
Kortlopende Schulden en overlopende passiva	9.570	7.393	2.177
TOTAAL PASSIVA	**77.300**	**80.875**	**-3.575**

Toelichting op de activa

De materiële vaste activa zijn per saldo afgenomen met € 13,3 miljoen. De hoofdoorzaak van de afname is de herwaardering van de materiele vaste activa. Hier tegenover stonden investeringen in onderhoud en aanpassingen op verschillende dierenopvangcentra.

Toelichting op de passiva

Het negatieve exploitatieresultaat leidt tot een afname van de reserves en fondsen van € 5,7 miljoen. In totaal beschikt de Dierenbescherming over een vermogen van € 66 miljoen. Hiervan heeft € 35,8 miljoen een specifieke bestemming, vooral gerelateerd aan vastgoed. In de komende jaren zal een groot deel van de reserves op een verantwoorde wijze worden gebruikt voor de realisatie van de vastgoedstrategie, waarbij wordt toegewerkt naar regionale dierenopvangcentra van goede kwaliteit.

De voorzieningen op de balans bestaan uit de voorziening voor jubilea. De langlopende schulden betreffen leningen die zijn opgenomen voor de bouw of verbouwing van enkele dierenopvangcentra. De kortlopende schulden betreffen voornamelijk de schulden aan leveranciers en de reservering voor verlof en vakantiegeld voor de medewerkers van de Dierenbescherming. De overlopende passiva zijn gestegen door een vooruit ontvangen bate van de Postcode Loterij voor de nieuwbouw van de locatie in gemeente Tuitjenhorn.

Financieel beleid

De Dierenbescherming staat voor een solide financieel beleid. Het financiële beleid richt zich op (1) het realiseren van een gezonde (financiële) bedrijfsvoering, waarbij op termijn de (begrote) inkomsten en uitgaven van de Dierenbescherming met elkaar in evenwicht zijn, (2) het behoud van een solide financiële basis waarmee de Dierenbescherming in staat is financiële risico’s op te vangen en (3) het realiseren van de doelen in het nieuwe strategische meerjarenbeleidsplan.

Er wordt uitgegaan van een risicogeoriënteerde benadering voor het bepalen van de reserves en de liquiditeit. Het gaat om de vraag welke (financiële) risico’s de Dierenbescherming loopt (het risicoprofiel) en of er voldoende buffers zijn om die risico’s op te vangen (beschikbare weerstandscapaciteit). De Dierenbescherming is een goededoelenorganisatie en is voor een groot deel afhankelijk van fondsen (giften, donaties en nalatenschappen). Daarnaast spelen de inkomsten uit gemeentelijke contracten voor de opvang en het vervoer van zwerfdieren een grote rol. De risico’s aan de inkomstenkant ontstaan bijvoorbeeld doordat deze inkomsten voor een kortere of langere periode wegvallen. Te denken valt aan het inzakken van de inkomsten uit nalatenschappen, het aflopen van gemeentelijke contracten of een tegenvallende opbrengst van de jaarlijkse collecte. Door een risicoanalyse (kans, impact) kan bepaald worden wat de omvang is van het financiële risico en welke gewenste omvang van het weerstandsvermogen daarbij past. Hetzelfde is toepasbaar op de omvang van de liquiditeit. Voor alle inkomstencategorieën wordt jaarlijks een (subjectieve) inschatting gemaakt van de kans op een bepaalde daling van die inkomsten in een bepaald jaar. De kansen lopen van 50% (redelijk waarschijnlijk) tot 5% (zeer kleine kans). Door de kansen te vermenigvuldigen met de verwachte daling van de inkomsten kunnen we de totale impact berekenen. In de tabel op de volgende pagina van dit jaarverslag is het risicoprofiel van de Dierenbescherming weergegeven.

Normering continuïteitsreserve aan beleid DB

(x € 1.000)	Opbrengsten 2025	Gewogen risico	Impact
Risicoprofiel van de baten			
Nalatenschappen	25.967	-19%	-4.934
Contributies, giften particulieren en zakelijke markt	10.852	-19%	-2.089
Gemeentelijke contracten	7.763	-16%	-1.261
Nationale Postcodeloterij	2.500	-9%	-225
Collecte	1.264	-31%	-395
Subsidie LID	3.142	-3%	-79
Overige baten	3.391	-8%	-280
Totaal risicoprofiel			**-9.263**
Continuïteitsreserve			**21.823**
Verhouding tussen continuïteitsreserve en risicoprofiel			**-2,4**
Vrij beschikbare ruimte in de continuïteitsreserve (boven norm van 2,0)			**3.296**

Bij elkaar opgeteld is de totale financiële impact op het resultaat berekend op € 9,3 miljoen (het risicoprofiel). Dat is een conservatieve inschatting omdat in de praktijk de kans kleiner is dat op de genoemde inkomstencategorieën zich tegelijkertijd een daling van deze omvang voordoet. Daarnaast is de Dierenbescherming in staat om bij wegvallende inkomsten voor een deel ook de uitgaven te verlagen.

Jaarlijks wordt de verhouding vastgesteld tussen het risicoprofiel en de omvang van de continuïteitsreserve. Op basis van de gegevens in de jaarrekening 2025 is deze verhouding 2,4. Dat betekent dat de Dierenbescherming in staat is om ruim twee jaar achter elkaar de impact op te vangen van de genoemde risico's in de bedrijfsvoering. Voor de hoogte van de continuïteitsreserve worden de volgende normen gehanteerd:

- ***Ratio lager dan 1:*** het weerstandsvermogen (continuïteitsreserve) is onvoldoende; er is een herstelplan nodig om het vermogen op niveau te brengen en/of de risico's te verminderen.
- ***Ratio tussen 1 en 2:*** het weerstandvermogen is voldoende om de financiële risico's op te vangen.
- ***Ratio boven 2:*** het weerstandsvermogen is meer dan voldoende. Er is ruimte om gericht investeringen te doen voor de doelen van de Dierenbescherming.

De huidige omvang van de continuïteitsreserve maakt het mogelijk om in de komende jaren gericht middelen vrij te maken die een krachtige impuls geven aan het realiseren van de doelstellingen van de Dierenbescherming. Derhalve is de vrij beschikbare ruimte € 3,3 miljoen.

Ook voor de liquiditeit zijn normen opgesteld. Er wordt jaarlijks bepaald wat de totale kosten minus de afschrijvingen zijn. Hieruit zijn de gemiddelde uitgaven per maand te bepalen.

De Dierenbescherming wil in staat zijn om een periode van zes maanden te overbruggen waarin er (om welke reden dan ook) geen inkomsten zijn, maar de uitgaven wel doorlopen.

In de volgende tabel is deze berekening gemaakt.

Normering liquiditeitssaldo

(x € 1.000)	
Totale kosten op jaarbasis	60.901
Af: afschrijvingen	-2.176
Af: bijzondere waardeverminderingen	-12.722
Totale uitgaven	46.003
Gemiddelde uitgaven per maand	3.834
Aantal maanden zonder inkomsten kunnen overbruggen	6
Minimale liquiditeit	**23.002**
Liquiditeitssaldo per 31.12.2025	16.052

Op basis van de cijfers in de jaarrekening 2025 is de minimum liquiditeit gesteld op € 23 miljoen.
Aan het einde van 2025 was het liquiditeitssaldo € 16,1 miljoen en inclusief de kortlopende staatsobligatie (lossingsdatum 26-02-2026) van € 13 miljoen bedroeg het saldo € 29,1 miljoen. Om rentebaten te genereren worden kortlopende staatsobligaties gekocht via de vermogensbeheerder.

Jaarlijks wordt in de begroting een liquiditeitsprognose opgesteld met een horizon van twee jaar en wordt de ontwikkeling van de liquiditeit getoetst aan de minimale norm. Wanneer de verwachte liquiditeit structureel onder de minimale norm zakt zijn aanvullende maatregelen nodig.
Bij een situatie waarin de liquiditeit langdurig boven de norm ligt is er ruimte om dat te beleggen.

In het treasury-statuut zijn de bepalingen vastgelegd ten aanzien van het beheer van de liquiditeit en het vermogens- en beleggingsbeleid. Het treasury-statuut sluit aan bij de uitgangspunten 'reserves en beleggingsbeleid' die zijn ontleend aan de 'handreiking verantwoord financieel beheer van Goede Doelen Nederland'. Deze richtlijn is opgenomen in de eisen van het CBF-keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving. Een deel van het vermogen wordt belegd. De omvang wordt bepaald door de normering voor de (minimum) liquiditeit. Uitgangspunt is de instandhouding van de hoofdsom en bescherming tegen inflatie. De beleidskeuze is om risicomijdend te beleggen. De Dierenbescherming gebruikt geen derivaten of andere vormen van actieve hedging om financiële risico's af te dekken.

De opgenomen lening is een hypothecaire lening waarvan de rente voor langere tijd is vastgelegd. De Dierenbescherming loopt met de lening geen renterisico. Het renterisico is hier het risico dat de waarde van de lening fluctueert als gevolg van een verandering van de marktrente. Ook is er geen sprake van een kasstroomrisico. Dit is het risico dat de toekomstige rentebetalingen op de lening fluctueren in omvang. Tot slot is er door de solide liquiditeitspositie van de Dierenbescherming een zeer klein liquiditeitsrisico. Dit is het risico dat de organisatie over onvoldoende financiële middelen beschikt die nodig zijn om aan de verplichtingen te voldoen.

Risicomanagement en beleggingsbeleid

Visie en inrichting risicomanagement

De Dierenbescherming hanteert een gestructureerd, integraal risicomanagementsysteem dat is gericht op het tijdig identificeren, analyseren en beheersen van risico's die het realiseren van de strategische doelstellingen, continuïteit van de organisatie en maatschappelijk vertrouwen kunnen beïnvloeden. Daarbij wordt erkend dat risico's inherent zijn aan het werken in een dynamische maatschappelijke en politieke context. Het doel van risicomanagement is dan ook niet het volledig uitsluiten van risico's, maar het maken van weloverwogen keuzes over risicoacceptatie en -beheersing.

Het risicomanagement is verankerd in de planning-en-controlcyclus en vormt een vast onderdeel van de (meerjaren)-strategie, jaarplannen en managementrapportages. Managers zijn verantwoordelijk voor het signaleren van risico's binnen hun aandachtsgebied en voor het formuleren en uitvoeren van passende beheersmaatregelen. De belangrijkste risico's en effectiviteit van de maatregelen worden periodiek besproken in het overleg tussen de Bestuurder en het Managementteam en met de Raad van Toezicht.

De coördinatie van het risicomanagement is belegd bij de Manager Bedrijfsvoering en de Bestuurssecretaris. Zij adviseren de Bestuurder over actuele en opkomende risico's, mede in het licht van externe ontwikkelingen en voorgenomen besluiten. De Bestuurder is eindverantwoordelijk voor het functioneren van het risicomanagementsysteem. In 2025 is het risico-management vijf keer besproken in de vergadering tussen Managementteam en Bestuurder.

Risicoanalyse en -beheersing

De Dierenbescherming brengt haar risico's systematisch in kaart vanuit drie samenhangende perspectieven:

- **Dierenwelzijnsrisico's:** risico's die voortkomen uit ontwikkelingen in beleid, wet- en regelgeving en maatschappelijke trends, nationaal en internationaal, die een negatieve invloed kunnen hebben op het dierenwelzijn.
- **Financiële, administratieve en frauderisico's:** risico's die samenhangen met het beheer van financiële middelen, administratieve organisatie en interne beheersing.
- **Operationele risico's:** risico's die direct verband houden met de uitvoering van de activiteiten, met name in dieren-opvangcentra en dierenambulances, en die kunnen leiden tot veiligheidsincidenten of reputatieschade.

Hieronder worden de belangrijkste risico's toegelicht die in het verslagjaar bijzondere aandacht hebben gekregen. De selectie betreft risico's met de hoogste combinatie van kans en impact, en risico's die in het verslagjaar expliciet bestuurlijke aan-dacht vroegen. Per risico worden de ingezette beheersmaatregelen en de belangrijkste ontwikkelingen beschreven.

1. Afnemende aandacht voor dierenwelzijn in beleid en regelgeving
Ontwikkelingen in nationaal en Europees beleid kunnen ertoe leiden dat dierenwelzijn onvoldoende wordt meegewogen in besluitvorming, onder meer door politieke prioriteitenverschuivingen of vertraging in wet- en regelgeving.
Beheersmaatregelen: de Dierenbescherming zet in op actieve belangenbehartiging en samenwerking met andere maatschap-pelijke organisaties, kennisinstellingen en sectorpartijen. Op Europees niveau vindt lobby plaats via Eurogroup for Animals. Daarnaast worden goede praktijkvoorbeelden ontwikkeld en ingebracht in beleidsprocessen en worden meerjarige afspraken met sectoren nagestreefd.

2. Spanningen tussen klimaatbeleid en dierenwelzijn
Het risico bestaat dat klimaat- en stikstofmaatregelen onbedoeld ten koste gaan van dierenwelzijn, bijvoorbeeld door een eenzijdige focus op emissiereductie.
Beheersmaatregelen: de Dierenbescherming werkt samen met groene en agrarische partners aan integrale oplossingen, onder meer via het Convenant Dierwaardige Veehouderij en innovatieprogramma's voor veehouderijsystemen. In de communicatie wordt nadrukkelijk gestuurd op systeem- en bedrijfsniveau in plaats van op individuele dieren. Ondanks deze inzet is dit risico een blijvend aandachtspunt, mede door externe beleidsontwikkelingen.

3. Concurrentie op dierenhulp en fondsenwerving
Het verbeteren van dierenwelzijn staat altijd voorop en vanuit deze invalshoek bestaat er geen concurrentie, maar enkel samenwerking. Echter, de aanwezigheid van andere dierenhulporganisaties kan leiden tot druk op fondsenwerving, zichtbaarheid en draagvlak.
Beheersmaatregelen: de organisatie investeert in professionalisering van fondsenwerving (waaronder de implementatie van *Great Fundraising*), vergroot de regionale zichtbaarheid via crowdfundingacties en zet in op structurele 'always on' campagnes. Daarnaast wordt gewerkt aan versterking van het merk en aan (toekomstige) allianties.

4. Veiligheidsincidenten en welzijn van medewerkers en vrijwilligers
Incidenten met grote impact op individuen kunnen leiden tot uitval van medewerkers, verstoring van de dienstverlening en tot reputatieschade.
Beheersmaatregelen: er wordt structureel gewerkt aan sociale en fysieke veiligheid, onder meer via trainingen op het gebied van integriteit en veiligheid, het actualiseren van de RI&E, technische veiligheidsmaatregelen in opvanglocaties en dierenambulances, en gerichte aandacht voor leiderschap en verzuimbeheersing. Hoewel hiermee stappen zijn gezet, vraagt dit risico voortdurende monitoring en bijsturing.

5. Krapte op de arbeidsmarkt
Het niet tijdig kunnen aantrekken of behouden van gekwalificeerde medewerkers en vrijwilligers vormt een risico voor de continuïteit en kwaliteit van de werkzaamheden.
Beheersmaatregelen: het behouden van zorgvuldig geselecteerd personeel heeft de voorkeur; derhalve wordt er actief gestuurd op duurzame inzetbaarheid en terugdringen van ziekteverzuim. Daarnaast investeert de Dierenbescherming in gerichte wervingscampagnes, moderne arbeidsvoorwaarden en ondersteuning van leidinggevenden bij werving en selectie.

6. Kwetsbaarheid van IT-systemen en persoonsgegevens
Digitale dreigingen, zoals cyberaanvallen en datalekken, kunnen leiden tot verstoring van processen en reputatieschade.
Beheersmaatregelen: de organisatie werkt aan versterking van identity & access management, business continuity manage-ment en informatiebeveiliging. Periodiek worden IT-audits, penetratietests en phishing-simulaties uitgevoerd. Daarnaast ondersteunt een externe Privacy Officer bij de naleving van de AVG.

Deze risico's worden periodiek herijkt en besproken, waarbij ook wordt gekeken naar trends en onderlinge samenhang. Op deze wijze blijft het risicomanagement actueel en gericht op continue verbetering.

Methodiek van risicobeoordeling

Bij de beoordeling van risico's wordt gekeken naar zowel de waarschijnlijkheid van optreden als de mogelijke impact op de organisatie. De impact kan zich uiten in reputatieschade, het belemmeren van het realiseren van dierenwelzijnsdoelstellingen of in financiële gevolgen, zoals lagere inkomsten of hogere kosten.
Op basis van de combinatie van kans en impact worden risico's ingedeeld in de categorieën zeer gering, gering, groot en zeer groot. Deze indeling vormt de basis voor prioritering en voor het bepalen van de aard en intensiteit van de beheers-maatregelen. De risico's zijn weergegeven in een risicomatrix, die inzicht geeft in de relatieve positie van de belangrijkste risico's en als hulpmiddel dient bij de bestuurlijke dialoog.

Risicomatrix

↑ **Kans (%)**

Zeer groot	**(1)**		**(6)**	**(5)**
Groot			**(3)**	
Klein		**(4)**	**(2)**	
Zeer klein				
	Zeer gering	Gering	Groot	Zeer groot

→ **Gevolg**

Risicobereidheid

De risicobereidheid van de Dierenbescherming wordt vastgesteld door de Bestuurder en periodiek besproken met de Raad van Toezicht. Als fondsenwervende organisatie is de Dierenbescherming in hoge mate afhankelijk van het vertrouwen van donateurs, vrijwilligers en samenwerkingspartners. De risicobereidheid ten aanzien van risico's die de reputatie van de organisatie kunnen schaden is daarom laag.

Tegelijkertijd is de Dierenbescherming, in het licht van haar maatschappelijke opdracht, bereid om binnen duidelijke kaders weloverwogen risico's te nemen om structurele verbeteringen in dierenwelzijn te realiseren. Voor financiële risico's en risico's in de bedrijfsvoering wordt een terughoudende houding gehanteerd, gericht op het waarborgen van continuïteit, stabiliteit en een gezonde vermogenspositie. Ter opvang van mogelijke financiële tegenvallers worden toereikende reserves aangehouden.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van de Dierenbescherming is gericht op het behoud van vermogen op de lange termijn en het maatschappelijk verantwoord inzetten van financiële middelen. Primaire doelstelling is het waardevast behouden van de reële waarde van het belegde vermogen, met een beleggingshorizon van circa tien jaar.

Bij de samenstelling van de beleggingsportefeuille worden naast financiële criteria strikte duurzaamheids- en uitsluitingscriteria gehanteerd. Beleggingen die niet verenigbaar zijn met de doelstellingen en kernwaarden van de Dierenbescherming, zoals activiteiten die verband houden met bontproductie of dierproeven, zijn uitgesloten. De naleving van deze criteria is vastgelegd in het beleggingsstatuut en wordt periodiek getoetst door een onafhankelijke externe partij en besproken in het auditcomité.

De uitvoering van het vermogensbeheer is uitbesteed aan een externe vermogensbeheerder op basis van een individueel vermogensbeheercontract. De Dierenbescherming hanteert een defensief risicoprofiel en een conservatieve beleggingsstrategie. Ultimo verslagjaar was het belegde vermogen volledig ondergebracht in kredietwaardige obligaties en depositorekeningen.

De externe vermogensbeheerder rapporteert per kwartaal aan de Manager Bedrijfsvoering en Business Controller over de samenstelling van de portefeuille, het gerealiseerde rendement, risico's en kosten. Op basis van deze rapportages wordt toezicht gehouden op de uitvoering van het beleggingsbeleid en vindt periodieke evaluatie plaats.

Beleggingsresultaten 2025

In het boekjaar 2025 werd een netto rendement op onze portefeuille behaald van 1,55%.

Vooruitblik financiële cijfers

Ook in 2026 zetten we ons weer in om onze droom te verwezenlijken: 'we gaan voor een samenleving waarin elk dier telt en met respect wordt behandeld!'. Om deze droom te verwezenlijken en een zo groot mogelijke impact te maken, zijn vier strategische pijlers met KPI's benoemd. Het jaar 2026 wordt het eerste jaar van onze nieuwe strategische periode: *Samen voor een diervriendelijke samenleving*.

De begroting voor 2026 laat een verwacht geconsolideerd exploitatieverlies zien van afgerond €273.000. Naast de begroting zijn meerjarenbegrotingen opgesteld t/m 2030. Uit het realistische scenario volgt tevens een negatief exploitatieresultaat in 2027 en vervolgens een positief exploitatieresultaat vanaf 2028.

Aan de inkomstenkant verwachten we ten opzichte van 2025 een stijging van de inkomsten van particulieren, waarbij nalatenschappen opnieuw de grootste bron vormen. Naast particuliere baten zien we een belangrijke structurele opgave in de publieke financiering van onze wettelijke taken. Voor de uitvoering van de gemeentelijke wettelijke taak is het essentieel dat gemeenten in de komende jaren toewerken naar een meer kostendekkend tarief. De huidige vergoedingen sluiten onvoldoende aan bij de werkelijke kosten die gepaard gaan met professionele opvang, verzorging en beschikbaarheid van asielen, zeven dagen per week. In 2026 blijven wij hierover actief in gesprek met gemeenten.

Ten aanzien van de wettelijke taak van de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID) verwachten wij dat deze volledig door de rijksoverheid vergoed zal gaan worden. Dit is een belangrijke stap richting een transparante en structureel houdbare financiering van deze taak, die bijdraagt aan het borgen van onafhankelijkheid en continuïteit van toezicht en handhaving.

Aan de kostenkant blijven de personeelskosten de grootste uitgave. Lonen stijgen door indexatie en periodieken. Hiertegenover staat dat de formatie licht krimpt. Extra middelen zijn nodig voor vervanging, inhuur en opleidingen. Een punt van toenemende zorg vormt de structurele stijging van dierenartskosten. Hogere tarieven en complexere zorgvragen leggen druk op onze exploitatie en zijn slechts beperkt beïnvloedbaar. Deze ontwikkeling vormt een financieel risico voor de komende jaren en vraagt om blijvende aandacht.

De huisvestingslasten dalen dankzij eerdere afwaarderingen. Schoonmaak- en energiekosten nemen echter toe. Binnen beheer en administratie blijven automatisering- en advieskosten de grootste posten. Onze dierenhulp wordt duurder door hogere tarieven bij onderaannemers en stijgende verzekeringskosten voor onze dierenhulpwagens. Tot slot investeren we extra in leden- en giftenwerving, zodat de particuliere baten in de komende jaren verder kunnen groeien.

Daarnaast verwachten wij in 2026, in overleg met een aantal gemeenten, stappen te zetten richting de nieuwbouw van twee asielen. Deze investeringen zijn noodzakelijk om toekomstbestendige opvangcapaciteit te realiseren, te voldoen aan veranderende eisen en de kwaliteit van dierenwelzijn verder te verbeteren. Eventuele financiële consequenties hiervan worden zorgvuldig afgewogen en meerjarig ingepast.

Wij realiseren ons dat de financiële ruimte begrensd is en dat keuzes noodzakelijk zijn. Tegelijkertijd is deze vooruitblik een bevestiging dat de ingezette koers – met tijdelijke tekorten en structurele investeringen – leidt naar een financieel gezondere organisatie vanaf 2028. Vanuit die basis blijven wij doen waar wij voor staan: opkomen voor dieren en hen beschermen. Dat doen we samen met onze medewerkers, vrijwilligers, leden en donateurs en andere (dierenwelzijns) organisaties. We blijven de verbinding zoeken, want samen bereik je meer. We beseffen dat we keuzes moeten maken en niet alle leed tegelijk kunnen aanpakken, maar we gaan voor zoveel mogelijk impact voor de dieren, omdat we van dieren houden, voor ze opkomen en ze willen beschermen. Daarom zijn wij de Dierenbescherming.

Vooruitblik financiële cijfers

(x € 1.000)	Begroting 2026
BATEN	
Baten van Particulieren	33.301
Baten van Bedrijven	238
Bijdrage van Loterijorganisaties	2.516
Baten van Subsidies van Overheden	4.534
Baten van andere organisaties zonder winststreven	425
Baten als tegenprestatie voor levering van producten/diensten	9.542
Overige Baten	703
SOM VAN DE BATEN	**51.259**
LASTEN	
Besteed aan doelstellingen	
Huis- en hobby dieren	2.576
Dieren in de veehouderij en BLK	2.537
In het wild levende dieren	1.373
Dierennoodhulp en sociale dierenhulp	35.958
SOM VAN DE LASTEN	**42.445**
Fondsenwervende campagne organisatie	7.482
Kosten beheer en administratie (krachtige organisatie)	1.605
SOM VAN DE LASTEN	**51.532**
SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	**-273**
Saldo financiële baten en lasten	196
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	**-77**

‘Mijn vader heeft elf jaar voor de dierenambulance gewerkt. Ik hoorde dan verhalen van hem en zijn collega’s over wat ze hadden meegemaakt. Dus ik wist wel een beetje wat het inhield. Toen ik een paar jaar geleden ergens las dat de Dierenbescherming op zoek was naar nieuwe vrijwilligers heb ik me direct aangemeld.’

Kevin Cordewener is fotograaf en rijdt wekelijks een nachtdienst op de dierenambulance

Jaarrekening 2025

Inhoud

1.1	**Geconsolideerde jaarrekening 2025**	**114**
1.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2025	114
1.1.2	Geconsolideerde staat van baten en lasten over januari tot en met december 2025	115
1.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht	116
1.1.4	Toelichting op de Geconsolideerde jaarrekening	117
1.1.5	Toelichting op de Geconsolideerde balans	123
1.1.6	Toelichting op de Geconsolideerde staat van baten en lasten	132
2.1	**Enkelvoudige jaarrekening 2025**	**138**
2.1.1	Enkelvoudige balans per 31 december 2025	138
2.1.2	Enkelvoudige staat van baten en lasten over januari tot en met december 2025	139
2.1.3	Toelichting op de Enkelvoudige jaarrekening	140
2.1.4	Toelichting op de Enkelvoudige balans	140
2.1.5	Toelichting op de Enkelvoudige staat van baten en lasten	147
3	**Overige gegevens**	**156**
3.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	156

1.1 Geconsolideerde jaarrekening 2025

1.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

Na resultaatbestemming

(x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
ACTIVA				
Vaste Activa				
Immateriële Vaste Activa	85		200	
Materiële Vaste Activa	19.018		32.344	
Financiële Vaste Activa	27		27	
Beleggingen	28.849		15.482	
Totaal		**47.979**		**48.053**
Vlottende Activa				
Voorraden	223		299	
Vorderingen en overlopende activa	13.046		11.661	
Liquide middelen	16.052		20.861	
Totaal Vlottende Activa		**29.321**		**32.822**
ACTIVA		**77.300**		**80.875**
PASSIVA				
Fondsen & Reserves				
Reserves				
Continuiteitsreserve	21.837		21.837	
Bestemmingsreserves	35.756		43.995	
Fondsen				
Bestemmingsfondsen	8.432		5.856	
Totaal Fondsen & Reserves		**66.025**		**71.688**
Voorzieningen		309		300
Langlopende Schulden		1.396		1.495
Kortlopende schulden en overlopende passiva		9.570		7.393
PASSIVA		**77.300**		**80.875**

1.1.2 GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER JANUARI TOT EN MET DECEMBER 2025

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Baten			
Baten van Particulieren	37.627	29.991	30.478
Baten van Bedrijven	297	231	220
Bijdrage van Loterijorganisaties	2.515	1.813	2.513
Baten van Subsidies van Overheden	3.176	3.162	3.112
Baten van andere organisaties zonder winststreven	642	572	665
	44.255	**35.769**	**36.988**
Baten als tegenprestatie	9.839	9.091	9.588
Overige Baten	784	1.047	680
Som van de baten	**54.879**	**45.906**	**47.255**
Lasten			
Diervriendelijk leven	1.106	1.197	1.144
Diervriendelijk ondernemen	528	617	577
Diervriendelijk besturen	4.733	4.659	4.616
Diervriendelijk omgaan openbare ruimte	528	617	577
Hoogwaardige dierenhulp	41.766	28.990	33.456
Impactvolle beinvloeding & voorlichting	5.351	5.782	5.321
	54.011	**41.862**	**45.690**
Wervingskosten - (Verbreding) Fondsenwerving	4.641	5.043	4.333
Kosten beheer en administratie - Krachtige Organisatie	2.249	2.103	2.281
Som van de lasten	**60.901**	**49.008**	**52.304**
Saldo voor financiële baten en lasten	**-6.022**	**-3.102**	**-5.049**
Saldo van Financiële Baten en Lasten	**361**	**42**	**603**
Saldo van baten en lasten	**-5.661**	**-3.060**	**-4.445**
Bestemming saldo van baten en lasten			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuiteitsreserve	0		-347
Bestemmingsreserves	-8.237		-5.307
Bestemmingsfondsen	2.576		1.208
Totaal	**-5.661**		**-4.445**

1.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Exploitatieresultaat voor financiële baten en lasten en belastingen		**-6.022**		**-5.049**
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	2.176		1.948	
Bijzondere waardeverminderingen	12.722		6.407	
Mutatie voorzieningen	9		19	
Mutatie voorraad	76		-115	
Mutatie vorderingen	-1.436		-533	
Mutatie kortlopende schulden	2.259		-517	
Overig	0		74	
Totaal		**15.806**		**7.283**
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
Ontvangen interest	339		557	
Ontvangen dividend	7		21	
Bank- en beleggingskosten	-142		-114	
Betaalde interest	-51		-52	
Aankoop van beleggingen	-28.526		-1.751	
Verkoop van beleggingen/gerealiseerd koersresultaat	15.366		2.247	
Totaal		**-13.006**		**908**
Kasstroom uit operationele activiteiten		**-3.223**		**3.142**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in (im)materiële vaste activa	-1.470		-10.828	
Desinvesteringen (im)materiële vaste activa	13		131	
Totaal		**-1.457**		**-10.696**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossingen langlopende schulden	-128		-128	
Totaal		**-128**		**-128**
Toename / afname geldmiddelen		**-4.809**		**-7.682**
Mutatie liquide middelen				
Beginsaldo 1 januari		20.861		28.543
Eindsaldo 31 december		16.052		20.861
Mutatie boekjaar		-4.809		-7.682

1.1.4 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Algemeen
De jaarrekening van de Dierenbescherming bestaat uit de Geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (hierna: 'NVBD', KVK-nummer 40407319). De jaarrekening is opgesteld op basis van "Richtlijn 650 – Fondsenwervende Organisaties (hierna: RJ650). Een groot aantal stichtingen is bestuurlijk verbonden aan de Dierenbescherming: bij de meeste stichtingen wordt het bestuur van deze stichtingen per 31 december 2025 gevormd door de vereniging of één of meer werknemers van de NVBD.

Verslaggevingsperiode
Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2025, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2025.

Toegepaste standaarden
De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Continuïteit
Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie
De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van NVBD en andere stichtingen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend en een economische verbinding bestaat. Consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd.

Met bovengenoemde ontliëring zijn in deze jaarrekening de volgende entiteiten opgenomen. Tussen haakjes staan de KVK-nummers:

Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (40407319)
Stg. De Dierenbescherming Beheer Onroerende Zaken van Dierenbescherming (50151193)
Stg. Steunfonds van de Dierenbescherming (41089819)
Stg. Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (41193523)
Stg. Dierenambulance "De Meren" van de Dierenbescherming (01080735)
Stg. Dierenambulance OverGelder van de Dierenbescherming (08178692)
Stg. Dierenambulance Twente van de Dierenbescherming (08218211)
Stg. Dierenasiel De Kuipershoek van de Dierenbescherming (41042590)
Stg. Dierenasiel De Swinge van de Dierenbescherming (01134344)
Stg. Dierenbeschermingscentrum Noord van de Dierenbescherming (05068776)
Stg. Dierenopvangcentrum Enschede van de Dierenbescherming (41028317)
Stg. Dierentehuis De Hof van Ede van de Dierenbescherming (09152530)
Stg. Dierenopvang Regio Almelo van de Dierenbescherming (41031584)
Stg. Steunfonds Edo Hammers Kampen van Dierenbescherming (41023819)
Stg. tot Exploitatie van het Dierenbeschermingscentrum Amersfoort van de Dierenbescherming (31023984)
Stg. Dierenambulance Noord-Holland Zuid van de Dierenbescherming (55263607)
Stg. Dierentehuis Alkmaar e.o. van de Dierenbescherming (41238303)
Stg. Dieren Opvang Haarlemmermeer van de Dierenbescherming (34105007)
Stg. tot Exploitatie van het Dierenopvangcentrum Kerbertasyl van de Dierenbescherming (41224625)
Stg. Knaagdierencentrum van de Dierenbescherming (37109686)
Stg. Beheer Dierentehuizen in Kennemerland van de Dierenbescherming (41222022)
Stg. Dierenambulance Noord-Kennemerland van de Dierenbescherming (41241365)
Stg. Dierenambulance de Heuvelrug van de Dierenbescherming (41265945)
Stg. Wildopvang Krommenie van de Dierenbescherming en Vogelopvangcentrum Zaanstreek (41231354)
Stg. Dierenambulance Midden Nederland van de Dierenbescherming (41246694)
Stg. Dierenbescherming Limburg van de Dierenbescherming (14131945)
Stg. Dierenhulp Nijmegen Den Bosch van de Dierenbescherming (09128866)
Stg. Dierenopvangcentrum De Doornakker van de Dierenbescherming (41088869)
Stg. Dierenambulance Zuid-Holland Zuid van de Dierenbescherming (41136097)
Stg. Dierenopvang Rijnmond van de Dierenbescherming (52149455)
Stg. Dierentehuis Nieuwe Waterweg van de Dierenbescherming (41141192)
Stg. Dierentehuis Midden Holland van de Dierenbescherming (41172289)
Stg. DierenOpvang DierenAmbulance Schagen Hollands Kroon van de Dierenbescherming (41239415)

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen
De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij hierna anders vermeld. Alle genoemde bedragen luiden in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie zullen toevloeien en dat de waarde ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en dat de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle - of nagenoeg alle - risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de transactie zijn overgedragen aan de gebruiker van de dienst.

Het gebruik van schattingen
Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de bestuurder oordelen en schattingen, die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Bijzondere waardeverminderingen
Voor de vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld op basis van de hoogste van de opbrengstwaarde (taxatiewaarde) en de bedrijfswaarde die wordt bepaald op basis van de in gebruik zijnde capaciteit, waarmee kasstromen gegenereerd kunnen worden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Ook financiële instrumenten worden op iedere balansdatum beoordeeld of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen wordt de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen bepaald, en wordt dit direct verwerkt in de winst en verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument.
Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking.

De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst en verliesrekening verwerkt.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen
Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De eerste waardering is tegen reële waarde.
De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Grondslagen voor de balans

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De uitgaven na eerste verwerking van een gekocht of zelf vervaardigd immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de staat van baten en lasten. Aan het einde van ieder boekjaar wordt de realiseerbare waarde bepaald van de immateriële vaste activa die 'nog niet in gebruik zijn genomen en/of worden afgeschreven over een levensduur van meer dan twintig jaar', ook als er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering. Op software wordt 20 procent per jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.
De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.
Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven worden als kosten in de winst en verliesrekening verwerkt, voor zover deze betrekking hebben op het in stand houden van het actief en geen vervanging van een afzonderlijk geïdentificeerd bestanddeel betreffen.

Periodiek groot onderhoud wordt verwerkt volgens de componentenbenadering. Hierbij worden belangrijke onderhoudscomponenten van materiële vaste activa afzonderlijk geïdentificeerd en afgeschreven over de periode tot het moment van het volgende geplande onderhoud.
Bij uitvoering van het groot onderhoud wordt de boekwaarde van de vervangen component, indien aanwezig, verantwoord als desinvestering en worden de gemaakte kosten geactiveerd als een nieuwe component, welke vervolgens wordt afgeschreven over de verwachte gebruiksduur tot het volgende onderhoudsmoment.

De materiële vaste activa welke nog niet in gebruik zijn genomen per ultimo boekjaar, maar nog in uitvoering zijn, worden gepresenteerd onder de categorie "Nog in gebruik te nemen". Na gereed melding/oplevering worden deze posten geactiveerd.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Gebouwen	2,5%
Verbouwing	10%
Installaties, machines en projecten	10%
Onderhoud met een levensduur van 10 jaar	10%
Inventaris	20%
Vervoersmiddelen	20%
Onderhoud met een levensduur van 5 jaar	20%
Automatisering	33%

Financiële vaste activa

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten (activa en verplichtingen) die worden aangehouden voor handelsdoeleinden worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de staat van baten en lasten. In de eerste periode van waardering worden toerekenbare transactiekosten als last in de staat van baten en lasten verwerkt. Voor de waardering van overige financiële vaste activa, vorderingen en schulden wordt verwezen naar de desbetreffende toelichtingen hiernavolgend.

Beleggingen

De effecten worden gewaardeerd op reële waarde (beurskoers) per balansdatum. De gerealiseerde en ongerealiseerde koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder ‘Resultaat aan- en verkoop beleggingen.’ Effecten die worden aangehouden tot einde looptijd worden eveneens gewaardeerd tegen beurskoers per ultimo boekjaar.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, zo nodig onder aftrek van een voorziening voor incourante voorraden. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, inclusief de transactiekosten.
De reële waarde op het moment van de transactie is gelijk aan de kostprijs.
Na eerste verwerking worden de vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zo nodig onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid. De hoogte van de voorziening wordt door middel van individuele beoordeling bepaald.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico’s op korte termijn en om zeker te stellen dat de Dierenbescherming ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. In lijn met de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland wordt de hoogte van de continuïteitsreserve bepaald op basis van een risicoanalyse, inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico’s.

Bestemmingsreserves

Aan deze van het vermogen afgezonderde reserves is door de bestuurder van de vereniging onder goedkeuring van de Ledenraad een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de vereniging.

Bestemmingsfondsen

Indien door derden aan een deel van de gedoneerde gelden een specifieke besteding is gegeven, wordt het nog niet bestede deel daarvan aangemerkt als ‘bestemmingsfonds’. Bestemmingsfondsen onderscheiden zich van bestemmingsreserves doordat niet het bestuur, maar een derde een bestemming aan de middelen heeft gegeven.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:
- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van tijdswaarde van geld materieel is, wordt de voorziening gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgave die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Schulden en verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De geamortiseerde kostprijs is nagenoeg gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio. Bij de eerste verwerking worden de schulden en verplichtingen opgenomen tegen reële waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Voor een deel van de baten is een specifieke bestemming aangewezen door de geldgever. In die situaties wordt een bestemmingsfonds gecreëerd om aan deze wens tegemoet te kunnen komen. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Nalatenschappen en legaten

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het verslagjaar waarin de akte van verdeling, dan wel als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen. Voor een nalatenschap met verplichting tot specifieke doelbestemming, wordt een bestemmingsfonds gemaakt.

Contributies

Baten uit contributies worden als baten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Giften

Baten uit giften worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn ontvangen.

Collecten

Baten uit collecte worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn ontvangen.

Overige baten van particulieren

Overige baten van particulieren worden als baten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Giften in natura

Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt conform de richtlijn niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Bijdrage van Loterijorganisaties

Bijdragen van Loterijorganisaties worden als baten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Voor een bijdrage met een verplichting tot specifieke bestemming, wordt een bestemmingsfonds gemaakt.

Baten van subsidies van Overheden

Subsidies die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van projectkosten worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar dat de gesubsidieerde bestedingen hebben plaatsgevonden, dan wel contractueel zijn vastgelegd. De overige subsidies worden verwerkt als bate in het jaar waarvoor de subsidiegever deze bestemd heeft.

Baten als tegenprestatie voor levering van producten diensten

Opbrengst dienstverlening gemeenten

De opbrengst dienstverlening gemeenten betreffen de vergoedingen voor de uitvoering voor de wettelijke taken waarvoor de gemeenten verantwoordelijk zijn, zoals opvang en vervoer van gevonden dieren met een vermoedelijke eigenaar.
De Dierenbescherming verricht deze activiteiten voor de gemeenten op grond van dienstverleningsovereenkomsten.

Baten asiel- en pensionactiviteiten

De baten asielactiviteiten bestaan uit opbrengsten vanwege de adoptie, afstand en tijdelijke opvang van dieren. Tevens is hierin begrepen de opbrengst Rijksafstandhonden (RVO). De baten pensionactiviteiten betreft de baten voor de tijdelijk opvang van dieren in de asielen.

Baten Stichting Beter Leven keurmerk
De bijdragen van deelnemers en logogebruik worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Baten ambulanceactiviteiten
De ambulanceactiviteiten genereren opbrengsten door het uitvoeren van ambulanceritten op verzoek van particulieren en bedrijven.

Opbrengst verkoop artikelen
Uit hoofde van haar doelstelling worden artikelen verkocht waarbij personen die tot de doelgroep behoren slechts een geringe eigen bijdrage betalen waardoor de activiteiten niet kostendekkend zijn, hiervoor wordt het brutoresultaat opgenomen.

Veterinaire diensten en medicatie
Dit betreft de opbrengsten van gefactureerde medische handelingen en medicijnen.

Lasten
De lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Lonen en salarissen
De lonen en salarissen worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vereniging

Pensioenen
Nederlandse Pensioenregelingen
Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op de balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers.
De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op de balansdatum af te wikkelen.

Voor een op de balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de organisatie de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien, en als de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De per balansdatum van toepassing zijnde dekkingsgraad van pensioenuitvoerder PFZW betreft 126%.

Kostentoerekening
Zoals voorgeschreven in Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties worden kosten toegerekend aan de doelstelling, werving baten en beheer en administratie. Toerekening vindt plaats op basis van de volgende grondslagen:
• direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend
• niet direct toerekenbare kosten worden toegerekend op basis van een toerekening methodiek

Financiële baten en lasten
De gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten worden in het desbetreffende boekjaar opgenomen in de staat van baten en lasten. Dividenden worden verantwoord in het boekjaar waarin zij betaalbaar worden gesteld. De rentebaten en -lasten en de met beleggingen gemoeide kosten worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen
De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele resultaten uit voorgaande boekjaren na bijtelling van niet-aftrekbare kosten.

Kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld conform de indirecte methode. Voor een toelichting op de mutaties in het kasstroomoverzicht wordt verwezen naar de toelichting bij de staat van baten en lasten of de toelichting in de balans.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

1. Immateriële vaste activa — **Per 1-1**

(x € 1.000)	Immateriële activa	Nog in gebruik te nemen	2025	2024
Aanschafwaarde	1.651	0	1.651	1.651
Cumulatieve afschrijving	-1.451	0	-1.451	-1.126
Totaal	**200**	**0**	**200**	**525**
Mutaties boekjaar				
Investeringen boekjaar	0	0	0	0
Overige mutaties boekjaar	0	0	0	0
Afschrijvingen boekjaar	-115	0	-115	-325
Bijzondere waardeverminderingen boekjaar	0	0	0	0
Desinvesteringen aanschafwaarde	0	0	0	0
Desinvesteringen afschrijving	0	0	0	0
Totaal	**-115**	**0**	**-115**	**-325**
Per 31-12				
Aanschafwaarde	1.651	0	1.651	1.651
Cumulatieve afschrijving	-1.566	0	-1.566	-1.451
Totaal	**85**	**0**	**85**	**200**

De immateriële vaste activa betreft de software benodigd voor de ondersteuning van de dagelijkse bedrijfsvoering. In 2025 hebben geen investeringen plaatsgevonden.

2. Materiële vaste activa

Per 1-1

(x € 1.000)	Gebouwen en grond	Nog in gebruik te nemen	Inventaris	Vervoers-middelen	Totaal 2025	Totaal 2024
Aanschafwaarde	39.724	12.897	2.459	5	55.086	45.024
Cumulatieve afschrijving	-20.916		-1.820	-5	-22.742	-15.348
Totaal	**18.809**	**12.897**	**639**	**0**	**32.344**	**29.677**
Mutaties boekjaar						
Overige mutaties boekjaar	13.785	-14.300	515	0	0	0
Investeringen boekjaar	0	1.470	0	0	1.470	10.828
Afschrijvingen boekjaar	-1.725	0	-336	0	-2.061	-1.622
Bijzondere waardeverminderingen boekjaar	-12.722	0	0	0	-12.722	-6.407
Desinvesteringen aanschafwaarde	-1	0	-20	0	-21	-766
Desinvesteringen afschrijving	0	0	8	0	8	635
Totaal	**-663**	**-12.830**	**167**	**0**	**-13.326**	**2.667**
Per 31-12						
Aanschafwaarde	53.508	67	2.954	5	56.535	55.086
Cumulatieve afschrijving	-35.363	0	-2.149	-5	-37.517	-22.742
Totaal	**18.145**	**67**	**805**	**0**	**19.018**	**32.344**

In 2025 waren er aanwijzingen dat bepaalde activa onderhevig waren aan een bijzondere waardevermindering. Voor zover de realiseerbare waarde lager was dan de boekwaarde, is een bijzondere waardevermindering verwerkt.

3. Financiële vaste activa

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Waarborgsommen	27	27
Totaal	**27**	**27**

4. Beleggingen

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Obligaties	28.797	15.437
Aandelen	52	46
Langlopende deposito's	0	0
Totaal	**28.849**	**15.482**

Overzicht van de effectenportefeuille

(x € 1.000)	Obligaties	Aandelen	Deposito's	Totaal 2025	Totaal 2024
Beurswaarde 1/1 beleggingen	15.437	46	0	15.482	15.860
Aankopen beleggingen	28.526	0	0	28.526	1.751
Verkopen / Aflossingen beleggingen	-15.366	0	0	-15.366	-2.291
Koersresultaten beleggingen	200	7	0	207	162
Saldo mutaties beleggingen	0	0	0	0	0
Totaal per 31-12	**28.797**	**52**	**0**	**28.849**	**15.482**

De beleggingen vinden plaats conform het beleggingsstatuut van de Dierenbescherming. De portefeuille van de Dierenbescherming (alleen nog obligaties) is ondergebracht bij de Rabobank waarbij afspraken zijn gemaakt over fondsen die expliciet zijn uitgesloten, zoals beleggingen in producten die gerelateerd zijn aan bont.

Het rendement op de portefeuille in 2025 komt netto uit op een 1,55% (het koersresultaat in december 2025 gerelateerd aan de waarde per 1 januari 2025 van de portefeuille van de Dierenbescherming). In 2025 is er € 13 miljoen (2024: € 0 miljoen) ingelegd op de beleggingsrekening.

5. Vorderingen en overlopende activa

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Te vorderen nalatenschappen	5.609	5.608
Bijdrage Postcode Loterij	2.500	2.500
Debiteuren	1.140	557
Vooruitbetaalde bedragen	1.188	1.039
Overige vorderingen en overlopende activa	2.488	1.905
Belastingen	121	52
Totaal	**13.046**	**11.661**

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan 1 jaar, met uitzondering van vorderingen uit nalatenschappen die, afhankelijk van de afwikkeling, langer dan 12 maanden kunnen blijven staan. De vorderingen zijn beoordeeld op volwaardigheid en indien van toepassing is een voorziening voor oninbaarheid getroffen.

Te vorderen uit hoofde van nalatenschappen
Aan het einde van 2025 bedroeg de post te vorderen uit hoofde van nalatenschappen € 5.608.543.

Vordering Postcode Loterij (PL)
De Dierenbescherming ontvangt de jaarlijkse bijdrage van de Postcode Loterij achteraf.

Debiteuren
De vordering op debiteuren is in totaal €1.193.108. Hierin is rekening gehouden met een voorziening voor mogelijke oninbaarheid van €53.343. De vordering betreft facturen aan gemeenten en particulieren voor onder andere afgenomen dierenambulancediensten.

Overige vorderingen en overlopende activa
De post overige vorderingen en overlopende activa omvat het resterende nog te ontvangen deel van de subsidie voor de LID over 2022/2023/2024, de nog te factureren bijdragen van de gemeenten over de laatste maanden van 2025 voor de opvang van dieren en nog te ontvangen bijdragen van vermogensfondsen.

6. Liquide middelen

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Tegoeden bij banken	16.035	20.850
Kasgeld	15	15
Gelden Onderweg	2	-3
Totaal	**16.052**	**20.861**

De tegoeden bij banken omvatten de saldi op de betaalrekeningen, spaarrekeningen en de beleggingsrekening. Het kasgeld wordt aangehouden voor de bedrijfsvoering in de dierenopvangcentra. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

7. Reserves

(x € 1.000)	Continuïteits-reserve	Bestemmings-reserves	Totaal 2025	Totaal 2024
stand 1/1 F&R	21.837	43.995	65.832	71.485
Dotaties F&R	12.938	5.361	18.299	26.663
Onttrekkingen F&R	-12.938	-13.600	-26.538	-32.316
Totaal per 31-12	**21.837**	**35.756**	**57.593**	**65.832**

Continuïteitsreserve
De toevoeging aan de continuïteitsreserve wordt bepaald op basis van een risico-analyse. Deze reserve is bedoeld om financiële risico's op te vangen in de bedrijfsvoering. Het financiële beleid is gericht op (1) het realiseren van een gezonde (financiële) bedrijfsvoering, waarbij op termijn de (begrote) inkomsten en uitgaven van de Dierenbescherming met elkaar in evenwicht zijn, (2) het behoud van een solide financiële basis waarmee de Dierenbescherming in staat is financiële risico's op te vangen en (3) het realiseren van de doelen in het nieuwe strategische meerjarenbeleidsplan. Er is gekozen voor een risico-georiënteerde benadering voor het bepalen van de reserves en de liquiditeit. Het gaat om de vraag welke (financiële) risico's de Dierenbescherming loopt (het risicoprofiel) en of er voldoende buffers zijn om die risico's op te vangen (beschikbare weerstandscapaciteit). De Dierenbescherming is een goede doelen organisatie en is voor een groot deel afhankelijk van fondsen (giften, donaties en nalatenschappen). Daarnaast spelen de inkomsten uit gemeentelijke contracten voor de opvang en het vervoer van zwerfdieren een grote rol. De risico's aan de inkomstenkant ontstaan bijvoorbeeld doordat deze inkomsten voor een kortere of langere periode wegvallen. Te denken valt aan het inzakken van de inkomsten uit nalatenschappen, het aflopen van gemeentelijke contracten of een tegenvallende opbrengst van de jaarlijkse collecte. Door een risicoanalyse (kans, impact) kan bepaald worden wat de omvang is van het financiële risico en welke gewenste omvang van het weerstandsvermogen daarbij past. Het risicoprofiel voor 2025 is berekend op €9,3 miljoen (2024: €7,8 miljoen). De verhouding tussen de continuïteitsreserve en het risicoprofiel is 2,4 (2024: 2,8) waarmee de gestelde norm van 2,0 ruimschoots wordt behaald. Hierdoor ontstaat ruimte om in de komende jaren extra te investeren in de doelstellingen van de Dierenbescherming. De berekeningen worden toegelicht in de risicoparagraaf.

Bestemmingsreserves
In onderstaand overzicht zijn de bestemmingsreserves nader toegelicht.

Bestemmingsreserve

(x € 1.000)	Stand per 1 jan. 2025	Dotaties (+)	Onttrekkingen (-)	Stand per 31 dec. 2025
Reserve financiering vaste activa tbv DS	30.506	305	-13.371	17.440
Reserve financiering vaste activa tbv BV	415	8	-228	195
Reserve realisatie vastgoed DB	12.505	5.047	0	17.553
Overige Bestemmingsreserves	569	0	0	569
Totaal	**43.995**	**5.360**	**-13.599**	**35.756**

Reservering financiering vaste activa ten behoeve van doelstelling en bedrijfsvoering
De reserve financiering vaste activa ten behoeve van doelstelling en reserve financiering vaste activa ten behoeve van bedrijfsvoering zijn conform de 'Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties' onder de bestemmingsreserves verantwoord. De hoogte van de reserves financiering vaste activa zijn gelijk aan de vaste activa voor de doelstelling of bedrijfsvoering, verminderd met de leningen die opgenomen zijn in het kader van de doelstelling of de bedrijfsvoering. Indien en voor zover eigen middelen zijn aangewend ten behoeve van vaste activa benodigd voor de bedrijfsvoering of activa ter realisering van de doelstelling, wordt er een reserve financiering activa ten behoeve van doelstelling en bedrijfsvoering aangehouden.

Realisatie toekomstschets vastgoed Dierenbescherming
In 2020 heeft de Dierenbescherming een toekomstschets voor het vastgoed vastgesteld. In de komende jaren wordt toegewerkt naar verschillende hoogwaardige regionale dierenopvangcentra in Nederland. Dat betekent dat op verschillende locaties nieuwbouw zal plaatsvinden of een bestaand pand zal worden aangepast aan de nieuwe standaard uit het programma van eisen. Dat zal tot grote investeringen leiden. In 2025 is er €5.047.463 (2024: €1.255.666) toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

De nieuwbouw in Groningen was een onderdeel van deze toekomstschets vastgoed. Uit hoofde daarvan zijn de investering van 2025 ter waarde van €2.450.000, ten laste gebracht van de bestemmingreserve.

Overige bestemmingsreserves
De overige bestemmingsreserves bestaan uit een dekking van toekomstige exploitatieverliezen van de LID en een bestemmingsreserve voor het realiseren van de doelstellingen uit het strategische beleidsplan 2020-2025. In 2025 hebben geen toevoegingen dan wel onttrekkingen plaatsgevonden.

8. Bestemmingsfondsen

(x € 1.000)	Stand per 1 jan. 2025	Dotaties (+)	Onttrekkingen (-)	Stand per 31 dec. 2025
Bestemmingsfonds Dierenambulance	104	100	-127	77
Bestemmingsfonds Dierenhulp	1.431	153	-38	1.546
Bestemmingsfonds Dierenwelzijn	288	0	0	288
Bestemmingsfonds Landelijke Inspectiedienst	222	164	-386	0
Bestemmingsfonds Medische hulp	486	0	-52	434
Bestemmingsfonds Overig	1.057	0	0	1.057
Bestemmingsfonds Vastgoed	2.269	2.865	-104	5.030
Totaal	**5.856**	**3.282**	**-706**	**8.432**
waarvan verkregen/gevormd:				
Bestemmingsfondsen overig	1.629	417	-406	1.639
Bestemmingsfondsen nalatenschappen	4.227	2865	-300	6.793

Onder de bestemmingsfondsen wordt dat deel van de reserves opgenomen, dat een beperkte bestedingsmogelijkheid heeft. Deze beperkte bestedingsmogelijkheid wordt veroorzaakt doordat een derde (de gever) deze beperking heeft aangegeven of doordat het geld werd ingezameld voor een specifiek doel. In deze jaarrekening zijn de bestemmingsfondsen opnieuw gerubriceerd op basis van de bestemming.

Fondsen voor dierenhulp
Dit betreft fondsen die besteed moeten worden aan de opvang van zwerfdieren.

Fondsen voor dierenambulance
Dit betreft fondsen waarbij een bestemming is gegeven voor het diervervoer en de dierenambulances.

Fondsen voor dierenwelzijn
Dit betreft fondsen voor het bevorderen van het dierenwelzijn in het algemeen. Het gaat om een nalatenschap die wordt besteed aan de bestrijding van de bio-industrie en het toezicht op het vervoer van slachtdieren. Tevens betreft het een nalatenschap die besteed wordt aan projecten ter bestrijding van dierproeven.

Fondsen voor medische hulp
Onder het fonds voor medische (nood)hulp valt onder andere het Fonds Yvonne Uitenbosch. Dit fonds komt uit een nalatenschap dat wordt besteed aan dierenartskosten voor dieren van mensen met een beperkt inkomen. Het gaat om de financiering van buitengewone medische kosten en/of operaties van hun huisdieren (in de breedste zin van het woord).

Fondsen voor vastgoed
De fondsen waarin het geld is bestemd voor nieuwbouw of het verbouwen van een bestaand dierenopvangcentrum, worden opgenomen onder fondsen voor vastgoed.

Fondsen voor de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn
Er zijn fondsen waarbij het geld expliciet is bestemd voor het werk van de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn.

In onderstaande tabel is de aansluiting gegeven tussen de reserves en fondsen in de geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening. Daarbij worden de reserves en fondsen uitgesplitst in het deel van de NVBD (enkelvoudige jaarrekening), de stichtingen waarbij het bestuur wordt gevormd door één of meerdere medewerkers van de NVBD en de stichtingen die op andere wijze zijn verbonden.

Aansluiting reserves en fondsen

(x € 1.000)	Stand per 1 jan. 2025	Dotaties (+)	Onttrekkingen (-)	Stand per 31 dec. 2025
Reserves				
Continuiteitsreserve				
- w.v. NVBD	24.111	11.402	0	35.514
- w.v. Entiteiten onder bestuur NVBD	-2.273	1.535	-12.938	-13.676
Bestemmingsreserves				
- w.v. NVBD	3.998	0	-260	3.738
- w.v. Entiteiten onder bestuur NVBD	39.997	5.361	-13.339	32.019
Totaal	**65.832**	**18.298**	**-26.537**	**57.593**
Fondsen				
Bestemmingsfondsen				
- w.v. NVBD	5.325	3.282	-666	7.941
- w.v. Entiteiten onder bestuur NVBD	531	0	-40	491
Totaal	**5.856**	**3.282**	**-706**	**8.432**
Totaal	**71.688**	**21.580**	**-27.243**	**66.025**

9. Voorzieningen

(x € 1.000)	Stand per 1 jan 2025	Dotaties (+)	Onttrekkingen (-)	Stand per 31 dec 2025
Jubilea	300	17	-8	309
Totaal	**300**	**17**	**-8**	**309**

Voorziening jubilea
Voor de verwachte toekomstige uitkeringen voor jubilea is een voorziening gevormd voor de NVBD en de LID. Conform de geharmoniseerde arbeidsvoorwaarden wordt bij 10 en 20 jaar dienstverband een bedrag uitgekeerd. Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening is rekening gehouden met een blijfkans.

10. Langlopende schulden

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Achtergestelde lening gemeente Gouda	43	43
Hypothecaire lening BNG Bank	1.256	1.340
Hypothecaire lening Stichting Het Waardige Dier	90	102
Lening gemeente Vlaardingen	0	0
Lening Stichting Het Waardige Dier aan Noordbroek	8	10
Totaal	**1.396**	**1.495**

Het verloop van de langlopende schulden

(x € 1.000)	Obligatie leningen	Schulden aan banken	Financiële lease verplichting	Overige langlopende schulden	Totaal
Boekwaarde per 1-1	0	1.424	0	199	1.623
Nieuwe financiering	0	0	0	0	0
Aflossingen	0	-84	0	-45	-128
Oprenting/amortisatie	0	0	0	0	0
Bij overname verkregen schulden	0	0	0	0	0
Bij afstoting vervreemde schulden	0	0	0	0	0
Verschillen uit omrekening vreemde valuta	0	0	0	0	0
Overige waardeveranderingen	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31-12	**0**	**1.340**	**0**	**155**	**1.495**
Waarvan:					
looptijd < 1 jaar	0	84	0	15	98
looptijd > 1 en < 5 jaar	0	251	0	44	295
looptijd > 5 jaar	0	1.005	0	97	1.102

In bovenstaand mutatieoverzicht zijn de in het eerstkomende jaar vervallende aflossingen in de boekwaarde per 1 januari 2025 en in de boekwaarde per 31 december 2025 begrepen.

Hypothecaire lening BNG Bank
Dit betreft een lening die verstrekt is ter financiering van het dierenbeschermingscentrum in Haarlemmermeer met een looptijd t/m 1 november 2041. Met ingang van 2018 is er een aflossingsverplichting van € 21.000 per kwartaal. De rente was tot en met oktober vast 4,6% per jaar en vanaf 1 november 2023 bedraagt de rente 3,5% per jaar. Ter zekerheid van de aflossingsverplichting en rentebetalingen heeft de gemeente Haarlemmermeer zich borg gesteld

Hypothecaire lening Stichting Het Waardige Dier
Het betreft een lening met een looptijd t/m januari 2034. Het bedrag hoeft echter niet terugbetaald te worden, maar wordt als gift van Stichting Het Waardige Dier verantwoord in de staat van baten en lasten. De rente bedraagt 0,5% per jaar. Ter zekerheid van de verstrekte lening is een hypotheekstelling op de onroerende zaak te Born verstrekt

Lening Stichting Het Waardige Dier aan Noordbroek
Dit betreft een lening die door stichting Het Waardige Dier aan het dierentehuis in Almelo is verstrekt. De lening heeft een looptijd t/m september 2028. De rente bedraagt 0,5% per jaar. Het bedrag hoeft echter niet terugbetaald te worden, maar wordt als gift van Stichting Het Waardige Dier verantwoord in de staat van baten en lasten.

Achtergestelde lening gemeente Gouda
Dit betreft een achtergestelde lening die de gemeente Gouda heeft verstrekt aan het dierentehuis Midden-Holland. Er hoeft niet afgelost te worden en er zijn geen zekerheden verstrekt. Over het uitstaand saldo hoeft geen rente betaald te worden.

Lening gemeente Vlaardingen
Dit is een langlopende lening van de gemeente Vlaardingen voor het dierentehuis Nieuwe-Waterweg. De vaste rente bedraagt 4,5% per jaar. Deze lening per 31 december 2025 volledig afgelost.

11. Kortlopende schulden en overlopende passiva

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Schulden aan leveranciers	1.318	3.052
Reservering verlof/vakantiegeld	2.072	2.008
Pensioen	786	606
Vooruitontvangen bedragen	3.995	215
Belastingen en premies sociale verzekeringen	939	1.009
Kortlopend deel langlopende schulden	98	128
Overige schulden en overlopende passiva	363	376
Totaal	**9.570**	**7.393**

Vooruit ontvangen bedragen
De vooruit ontvangen bedragen betreffen grotendeels een vooruitontvangen bijdrage van de Postcode Loterij en de contributies voor 2026 die in het 4e kwartaal van 2025 zijn geïnd bij leden.

Overige schulden en overlopende passiva
Deze post bestaat vooral uit inkoopfacturen die betrekking hebben op 2025 en in 2026 zijn ontvangen.

Gebeurtenissen na balansdatum
Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die in dit kader genoemd kunnen worden.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
Huurverplichtingen
De Dierenbescherming heeft meerdere panden gehuurd voor het gebruik van kantoorlocaties en Dierenbeschermingscentra. De grootste huurverplichtingen betreft de huur van het kantoorpand aan de Regulusweg in Den Haag en dierenopvang locatie Rotterdam aan de Abraham van Stolkweg. In totaal zijn er 16 locaties waar de vereniging huurverplichtingen heeft. Deze totale huurverplichting per 31 december 2025 voor het jaar 2026 bedraagt € 854.000. De einddatum van de huurcontracten zijn variërend, met opties tot verlenging. De huurverplichtingen na deze periode (>1 jaar) bedragen in totaal € 2,8 miljoen.

Leaseverplichtingen
De leaseverplichtingen betreffen de lease van dierenambulances en overige voertuigen voor het vervoer van dieren bij DLM. De leaseovereenkomst met DLM staat op naam van NVBD. Daarnaast worden er 25 personenauto's geleased voor de buitendienstinspecteurs van de Landelijke Inspectiedienst en 11 voor medewerkers van de Dierenbescherming. Deze contracten hebben een einddatum variërend van 2025 tot en met 2029. De jaarlijkse leaseverplichting (exclusief voorschot voor brandstofkosten) bedraagt:

Leaseverplichtingen

(x € 1.000)	
Binnen 1 jaar	1.770
1 tot 5 jaar	2.342
Langer dan 5 jaar	0
Totaal	**4.112**

Bankgaranties
De Dierenbescherming heeft de volgende bankgarantie afgegeven bij de Rabobank:
Stichting Dierenhulp Nijmegen-Den Bosch € 1.500 (Orseleindstraat 34C te Oss)

1.1.6 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

12. Baten van Particulieren

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Nalatenschappen en legaten	25.967	20.000	19.470
Contributies	6.253	5.900	5.892
Giften	4.127	2.984	4.059
Collecten	1.264	1.100	1.043
Overige baten van particulieren	16	7	14
Totaal	**37.627**	**29.991**	**30.478**

Het aantal leden en donateurs bedroeg in 2025 177.625 (2024: 156.490).

Nalatenschappen en legaten
De baten uit nalatenschappen en legaten worden conservatief begroot. De opbrengsten in 2025 uit nalatenschappen zijn hoger dan 2024.

Contributies
De stijging in de contributies en giften komt voor een deel door de toename van in het aantal leden en donateurs in 2025 (21.135 meer dan in 2024).

Collecten
In de week van Dierendag (4 oktober) heeft onze jaarlijkse collecte plaats gevonden. Door de inzet van onze collectanten liggen de baten uit collecten boven begroting. Ook is er een stijging te zien ten opzichte van voorgaand jaar. Er is sprake van een geleidelijke verschuiving van contante donaties naar online- en QR-inkomsten.

Giften en Overige baten van particulieren
De realisatie van deze baten komen hoger uit dan de begroting en liggen in lijn met het boekjaar 2024. In deze post zijn onder meer begrepen particuliere opbrengsten uit crowdfunding acties, inzamelacties en het sponsoren van een dierenhok.

13. Baten van Bedrijven

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Zakelijke giften	276	218	200
Sponsoring	11	13	13
Opbrengst aandeel in acties van derden	10	0	7
Overige baten van bedrijven	0	0	0
Totaal	**297**	**231**	**220**

14. Bijdrage van Loterijorganisaties

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Bijdrage Postcode Loterij	2.500	1.800	2.500
Overige bijdragen van loterijorganisaties	15	13	13
Totaal	2.515	1.813	2.513

Bijdrage Postcode Loterij
De Dierenbescherming ontvangt de jaarlijkse bijdrage van de Postcode Loterij achteraf. In 2025 is een opnieuw een meerjarige overeenkomst (2026-2030) getekend waarbij de totale jaarbijdrage op €2.500.000 is vastgesteld.

Overige bijdragen van loterijorganisaties
Dit betreft bijdragen van de VriendenLoterij.

15. Baten van Subsidies van Overheden

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit	3.142	3.142	3.077
Projectbijdragen	34	20	35
Totaal	**3.176**	**3.162**	**3.112**

Subsidie ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
De Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID) ontvangt jaarlijks een bijdrage van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor het inspectiewerk. Deze subsidie wordt verstrekt op basis van het Convenant Samenwerking Dierhandhaving. Het jaar 2025 was het laatste subsidiejaar van de meerjarensubsidie.
Projectbijdragen betreffen ontvangen subsidies van gemeentes voor het uitvoeren van werkzaamheden, zoals dierenambulancediensten.

16. Baten van verbonden organisaties
Er zijn geen baten van verbonden organisaties in 2025.

17. Baten van andere organisaties zonder winststreven

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Opbrengst externe vermogensfondsen	642	572	665
Totaal	**642**	**572**	**665**

Jaarlijks worden via projectaanvragen gelden ontvangen van o.a. Stichting Het Waardige Dier en een stichting die anoniem wenst te blijven. Met deze gelden wordt het dierenwelzijn vergroot. Daarbij valt te denken aan apparatuur (bijvoorbeeld medische apparatuur of camera bewakingssystemen) en inrichting van dierenopvangcentra ten behoeve van de verbetering van de kwaliteit van de dierverblijven.

18. Baten als tegenprestatie

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Opbrengst dienstverlening gemeenten	7.763	7.117	7.408
Baten asielactiviteiten	1.438	1.494	1.522
Baten Beter Leven keurmerk	176	0	178
Baten ambulanceactiviteiten	207	278	195
Baten pensionactiviteiten	25	0	84
Veterinaire diensten en medicatie	177	121	150
Opbrengst verkoop artikelen	53	62	51
Overig	0	19	0
Totaal	**9.839**	**9.091**	**9.588**

Opbrengst dienstverlening gemeenten
De opbrengst dienstverlening gemeenten betreffen de vergoedingen voor de uitvoering voor de wettelijke taken waarvoor de gemeenten verantwoordelijk zijn, zoals opvang en vervoer van gevonden dieren met een vermoedelijke eigenaar.
De Dierenbescherming verricht deze activiteiten voor de gemeenten op grond van dienstverleningsovereenkomsten.
De kostprijs kan niet eenduidig worden bepaald en is derhalve niet toegelicht.

Baten asielactiviteiten
De baten asielactiviteiten bestaan uit opbrengsten vanwege de adoptie, afstand en tijdelijke opvang van dieren. Tevens is hierin begrepen de opbrengst Rijksafstandhonden (RVO).

Baten ambulanceactiviteiten
De ambulanceactiviteiten genereren opbrengsten door het uitvoeren van ambulanceritten op verzoek van particulieren en bedrijven.

Baten pensionactiviteiten
Dit betreft de baten voor de tijdelijk opvang van dieren in de asielen.

Veterinaire diensten en medicatie
Dit betreft de opbrengsten van gefactureerde medische handelingen en medicijnen.

19. Overige baten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Verkoop resultaat activa	0	309	556
Cursusopbrengsten	14	25	16
Overige opbrengsten	770	713	108
Totaal	**784**	**1.047**	**680**

Cursussen
De opbrengsten cursussen betreffen de opbrengsten van hondentrainingen op diverse locaties in het land.

Overige opbrengsten
In deze post zijn in 2025 onder andere huuropbrengsten begrepen van €76.941.

20. Lastenverdeling

(x € 1.000)	Diervriendelijk leven	Diervriendelijk ondernemen	Diervriendelijk besturen	Diervriendelijk omgaan met de openbare ruimte	Hoogwaardige dierenhulp	Impactvolle beïnvloeding en voorlichting	(Verbreding) Fondsenwerving	Krachtige organisatie	Totaal realisatie 2025	Totaal begroting 2025	Totaal realisatie 2024
Directe kosten											
- Beleidsbeïnvloeding	66	66	66	66	0	72	0	0	335	345	368
- Dierenhulp/ Toezicht Dierenwelzijn	0	0	7	0	6.367	0	0	0	6.373	5.598	6.001
- Overige lasten Beheer & Administratie	1	1	79	1	372	6	208	942	1.611	1.724	1.685
- Voorlichting	181	0	6	0	4	1.776	29	0	1.996	2.371	2.129
- Werving baten	0	0	0	0	0	0	2.201	0	2.201	2.452	1.716
Indirecte kosten											
- Autokosten	2	2	365	2	56	7	30	4	469	435	440
- Huisvestingskosten	0	0	2	0	3.200	51	48	142	3.444	2.955	2.567
- Overige indirecte kosten Afschrijvingen	14	14	15	14	14.740	28	28	44	14.898	2.558	8.354
- Overige indirecte kosten Automatiseringskosten	88	88	174	88	1.073	186	182	195	2.076	1.930	2.134
- Personeelskosten	753	356	4.019	356	15.954	3.225	1.914	921	27.499	28.642	26.909
Totaal	**1.106**	**528**	**4.733**	**528**	**41.766**	**5.351**	**4.641**	**2.249**	**60.902**	**49.008**	**52.304**

Kostentoerekening
Alle kosten worden middels de kostenverdeelstaat toegerekend aan 4 externe doelen (diervriendelijk leven, diervriendelijk ondernemen, diervriendelijk besturen en diervriendelijk omgaan met de openbare ruimte), 2 interne doelen (hoogwaardige dierenhulp en impactvolle beïnvloeding & voorlichting) en 2 randvoorwaarden (wervingskosten en krachtige organisatie).

Op basis van de combinatie kostenplaats en categorie kosten (autokosten, personeelskosten, afschrijvingskosten, automatiseringskosten, beheer en administratie, beleidsbeïnvloeding, dierenhulp/ toezicht dierenwelzijn, voorlichtingskosten, werving baten of huisvestingskosten) zijnde de verdeelsleutels, vindt een verdeling per stichting plaats naar een van de doelen en/of randvoorwaarden. De percentages en de verdeelsleutel zijn gebaseerd op een inschatting van de tijdbesteding aan de verschillende activiteiten. Sommige kostenplaatsen raken meerdere externe/interne doelen en/of randvoorwaarden. Per combinatie kostenplaats en categorie is vervolgens zo goed mogelijk nagegaan hoe de kosten verdeeld moeten worden naar doelstelling.

Kengetallen

(x € 1.000)	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
% kosten beheer & administratie ten opzichte van totale lasten	3,8%	4,0%
% besteed aan de doelstellingen ten opzichte van de totale baten	97,5%	97,1%
% besteed aan de doelstellingen ten opzichte van de totale lasten	88,5%	87,7%
% wervingskosten t.o.v. baten eigen fondsenwerving	12,0%	13,7%

Personeelskosten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Salarissen	18.711	19.942	18.492
Sociale lasten	3.421	3.411	3.245
Pensioenpremies	1.506	1.614	1.427
Onkostenvergoedingen personeel	642	592	654
Wervingskosten personeel	58	100	94
Overige Personeelskosten	3.162	2.983	2.996
Totaal	**27.499**	**28.642**	**26.909**
Bezetting per jaareinde in FTE (NVBD)	191	190	190
Bezetting per jaareinde in FTE (Dierenhulp)	132	135	136

Overige personeelskosten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Uitzendkrachten en interim-management	1.196	1.269	1.409
Dotatie voorziening	0	0	0
Kosten vrijwilligers	320	156	260
Kosten salarisadministratie	215	75	68
Ziekteverzuimverzekering	0	0	0
Deskundigheidsbevordering	472	678	517
Overige personeelskosten	959	805	743
Totaal	**3.162**	**2.983**	**2.996**

Uitzendkrachten en interim-management
In het zomerseizoen worden elk jaar extra uitzendkrachten ingehuurd om de piekbelasting op de vestigingen (door kittens en afstandsdieren) op te vangen. Daarnaast is gestuurd op het terugdringen van interim kosten, wat heeft geresulteerd in lagere lasten dan begroot en lagere lasten dan vorig jaar. Door krapte op de arbeidsmarkt konden vacatures niet tijdig ingevuld worden en moest er tegen hogere lasten worden ingehuurd. Dit betreft diverse vacatures op alle afdelingen.

Kosten vrijwilligers
Dit betreft verstrekte vergoedingen aan vrijwilligers, die voor het overgrote deel bestaan uit reiskosten- en telefoon-vergoedingen.

Huisvestingskosten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Huurkosten	795	865	557
Energie	651	580	603
Onderhoudskosten	503	178	413
Zakelijke lasten	300	339	252
Schoonmaakkosten	501	328	383
Overige huisvestingskosten	692	665	358
Totaal	**3.444**	**2.955**	**2.567**

Ten opzichte van de realisatie 2024 zijn de energiekosten in 2025 gestegen door hogere gas- en energieprijzen. De onderhoudskosten zijn gestegen, zowel ten opzichte van de realisatie 2024 als ten opzichte van de begroting 2025. Door onvoorziene reparaties zijn aanmerkelijk meer kosten gemaakt aan het onderhoud van onze gebouwen.

Overige indirecte kosten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Afschrijvingskosten	2.176	2.558	1.948
Bijzondere waardeverminderingen	12.722	0	6.407
Automatiseringskosten	2.076	1.930	2.134
Totaal	**16.974**	**4.487**	**10.489**

In 2024 heeft er herwaardering op de opvanglocaties Ede, Spijkenisse, Born en Amersfoort plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in significante afschrijvingen op de boekwaarden van deze locaties. De automatiseringskosten zijn hoger dan de begroting 2025 en lager dan de realisatie 2024. Reden hiervoor is inhuur met betrekking tot doorontwikkeling CRM systeem, ontwikkelen van dashboard fondsenwerving en prijsverhogingen ICT leveranciers.

Honorarium accountant

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Onderzoek van de jaarrekening	96	114
Andere controleopdrachten	20	73
Adviesdensten op fiscaal terrein	0	0
Andere niet-controledienstен	0	0
Totaal	**117**	**187**

21. Saldo financiële baten en lasten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Bank			
Bankkosten	-98	-99	-84
Rente opbrengsten	57	0	14
Leningen			
Betaalde rente ontvangen gelden	-51	-48	-52
Ontvangen rente uitgeleende gelden	0	0	0
Beleggingen			
Overige kosten effecten en beleggingen	-44	-60	-30
Resultaat aan- en verkoop beleggingen	0	0	-44
Mutatie ongerealiseerd koersresultaat beleggingen	207	0	215
Ontvangen dividend	7	0	21
Ontvangen couponrente	159	0	160
Ontvangen rente langlopende deposito's	124	250	404
Totaal	**361**	**42**	**603**

Voor de toelichting op het resultaat uit beleggingen wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

2.1 Enkelvoudige jaarrekening 2025

2.1. ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

Na resultaatbestemming

(x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
ACTIVA				
Vaste Activa				
Immateriële Vaste Activa	85		200	
Materiële Vaste Activa	2.738		2.900	
Financiële Vaste Activa	16		16	
Beleggingen	28.849		15.482	
Totaal		**31.688**		**18.598**
Vlottende Activa				
Voorraden	4		40	
Vorderingen en overlopende activa	8.901		9.197	
Liquide middelen	16.045		20.811	
Totaal Vlottende Activa		**24.950**		**30.048**
ACTIVA		**56.639**		**48.646**
PASSIVA				
Fondsen & Reserves				
Reserves				
Continuiteitsreserve	35.513		24.110	
Bestemmingsreserves	3.738		3.998	
Fondsen				
Bestemmingsfondsen	7.941		5.325	
Totaal Fondsen & Reserves		**47.192**		**33.434**
Voorzieningen		181		76
Langlopende Schulden				
Kortlopende schulden en overlopende passiva		9.266		15.037
PASSIVA		**56.639**		**48.646**

2.1.2 ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER JANUARI TOT EN MET DECEMBER 2025

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Baten			
Baten van Particulieren	34.020	29.569	28.619
Baten van Bedrijven	232	208	173
Bijdrage van Loterijorganisaties	2.507	1.813	2.506
Baten van Subsidies van Overheden	11	19	20
Baten van andere organisaties zonder winststreven	353	495	188
	37.123	**32.103**	**31.506**
Baten als tegenprestatie	3.396	470	1.804
Overige Baten	59	70	11
Som van de baten	**40.578**	**32.644**	**33.322**
Lasten			
Diervriendelijk leven	1.106	1.197	1.144
Diervriendelijk ondernemen	528	617	577
Diervriendelijk besturen	765	867	815
Diervriendelijk omgaan openbare ruimte	528	617	577
Hoogwaardige dierenhulp	12.298	12.350	12.496
Impactvolle beinvloeding & voorlichting	5.345	5.776	5.312
	20.570	**21.424**	**20.920**
Wervingskosten - (Verbreding) Fondsenwerving	4.635	5.037	4.326
Kosten beheer en administratie - Krachtige Organisatie	2.046	1.899	2.102
Som van de lasten	**27.251**	**28.359**	**27.348**
Saldo voor financiële baten en lasten	**13.327**	**4.284**	**5.974**
Saldo van Financiële Baten en Lasten	**431**	**114**	**672**
Saldo van baten en lasten	**13.758**	**4.398**	**6.646**
Bestemming saldo van baten en lasten			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuiteitsreserve	11.402		6.138
Bestemmingsreserves	-260		-465
Bestemmingsfondsen	2.616		973
Totaal	**13.758**		**6.646**

2.1.3 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Toegepaste standaarden
De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de ‘Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties’.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepalingen
Voor de grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling wordt verwezen naar de toelichtingen behorende bij de geconsolideerde jaarrekening.

2.1.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

1. Immateriële vaste activa

Per 1/1

(x € 1.000)	Immateriële activa	Nog in gebruik te nemen	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Aanschafwaarde	1.651	0	1.651	1.651
Cumulatieve afschrijving	-1.451	0	-1.451	-1.126
Totaal	**200**	**0**	**200**	**525**
Mutaties boekjaar				
Ontliëring afschrijving	0	0	0	0
Investeringen boekjaar	0	0	0	0
Overige mutaties boekjaar	0	0	0	0
Afschrijvingen boekjaar	-115	0	-115	-325
Bijzondere waardeverminderingen boekjaar	0	0	0	0
Desinvesteringen aanschafwaarde	0	0	0	0
Desinvesteringen afschrijving	0	0	0	0
Totaal	**-115**	**0**	**-115**	**-325**
Per 31-12				
Aanschafwaarde	1.651	0	1.651	1.651
Cumulatieve afschrijving	-1.566	0	-1.566	-1.451
Totaal	**85**	**0**	**85**	**200**

2. Materiële vaste activa

Per 1/1

(x € 1.000)	Gebouwen en grond	Nog in gebruik te nemen	Inventaris	Vervoers-middelen	Totaal 2025	Totaal 2024
Aanschafwaarde	4.900	13	1.502	0	6.416	6.199
Cumulatieve afschrijving	-2.296	0	-1.220	0	-3.516	-3.159
Totaal	**2.605**	**13**	**282**	**0**	**2.900**	**3.039**
Mutaties boekjaar						
Ontliëring aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
Ontliëring afschrijving	0	0	0	0	0	0
Overige mutaties boekjaar	68	-228	160	0	0	0
Investeringen boekjaar	0	205	0	0	205	217
Afschrijvingen boekjaar	-164	0	-202	0	-366	-357
Bijzondere waardeverminderingen boekjaar	0	0	0	0	0	0
Desinvesteringen aanschafwaarde	-1	0	0	0	-1	0
Desinvesteringen afschrijving	0	0	0	0	0	0
Totaal	**-96**	**-23**	**-42**	**0**	**-162**	**-140**
Per 31-12						
Aanschafwaarde	4.967	-10	1.662	0	6.620	6.416
Cumulatieve afschrijving	-2.460	0	-1.422	0	-3.882	-3.516
Totaal	**2.507**	**-10**	**240**	**0**	**2.738**	**2.900**

De NVBD heeft enkele panden in eigendom. Deze zijn verantwoord onder post gebouwen en grond.

3. Financiële vaste activa

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Leningen u/g DS niet gelieerd		
Waarborgsommen	16	16
Totaal	**16**	**16**

4. Beleggingen

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Obligaties	28.797	15.437
Aandelen	52	46
Langlopende deposito's	0	0
Totaal	**28.849**	**15.482**

Overzicht van de effectenportefeuille

(x € 1.000)	Obligaties	Aandelen	Deposito's	Totaal 2025	Totaal 2024
Beurswaarde 1/1 beleggingen	15.437	46	0	15.482	15.860
Aankopen beleggingen	28.526	0	0	28.526	1.751
Verkopen / Aflossingen beleggingen	-15.366	0	0	-15.366	-2.291
Koersresultaten beleggingen	200	7	0	207	162
Saldo mutaties beleggingen	0	0	0	0	0
Totaal per 31-12	**28.797**	**52**	**0**	**28.849**	**15.482**

5. Vorderingen en overlopende activa

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Te vorderen nalatenschappen	4.779	5.486
Bijdrage Postcode Loterij	2.500	2.500
Debiteuren	564	226
Vooruitbetaalde bedragen	842	900
Overige vorderingen en overlopende activa	90	32
Belastingen	127	52
Totaal	**8.901**	**9.197**

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan 1 jaar, met uitzondering van vorderingen uit nalatenschappen die, afhankelijk van afwikkeling, langer dan 12 maanden kunnen blijven staan. De vorderingen zijn beoordeeld op volwaardigheid en indien van toepassing is een voorziening voor oninbaarheid getroffen.

Te vorderen uit hoofde van nalatenschappen
De vordering uit hoofde van nalatenschappen ontstaat op het moment dat een nalatenschap de status erfbelasting of rekening en verantwoording heeft gekregen. Daarna vindt doorgaans binnen een jaar de uitbetaling plaats van de nalatenschappen. Aan het einde van 2025 bedroeg de post te vorderen uit hoofde van nalatenschappen € 4.779.165.

Vordering Postcode Loterij
De Dierenbescherming ontvangt de jaarlijkse bijdrage van de Postcode Loterij achteraf.

Debiteuren
De vordering op debiteuren is in totaal € 617.283. Hierin in rekening gehouden met een voorziening voor mogelijke oninbaarheid van € 53.343.

6. Liquide middelen

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Tegoeden bij banken	16.035	20.808
Kasgeld	15	4
Gelden Onderweg	-5	-1
Totaal	**16.045**	**20.811**

De tegoeden bij banken omvatten de saldi op de betaalrekeningen, spaarrekeningen en de beleggingsrekening. Het kasgeld wordt aangehouden voor de bedrijfsvoering in de dierenopvangcentra. Er zijn geen bankgaranties verstrekt.

7. Reserves

(x € 1.000)	Continuïteits-reserve	Bestemmings-reserves	Totaal 2025	Totaal 2024
Stand 1/1 F&R	24.110	3.998	28.109	22.436
Dotaties F&R	11.402	0	11.402	6.138
Onttrekkingen F&R	0	-260	-260	-465
Totaal per 31-12	**35.513**	**3.738**	**39.251**	**28.109**

In de geconsolideerde jaarrekening wordt een aansluiting gegeven tussen de reserves van de NVBD en de reserves van alle entiteiten in de geconsolideerde jaarrekening.

Bestemmingsreserves
In onderstaand overzicht zijn de bestemmingsreserves nader toegelicht.

Bestemmingsreserve

(x € 1.000)	Stand per 1 jan	Dotaties (+)	Onttrekkingen (-)	Stand per 31 dec
Reserve financiering vaste activa tbv DS	2.684	0	-32	2.653
Reserve financiering vaste activa tbv BV	415	0	-228	187
Reserve realisatie vastgoed DB	475	0	0	475
Overige Bestemmingsreserves	424	0	0	424
Totaal	**3.998**	**0**	**-260**	**3.738**

Reservering financiering vaste activa ten behoeve van doelstelling en bedrijfsvoering
De reserve financiering vaste activa ten behoeve van doelstelling en reserve financiering vaste activa ten behoeve van bedrijfsvoering zijn conform de 'Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties' onder de bestemmingsreserves verantwoord. De hoogte van de reserves financiering vaste activa zijn gelijk aan de vaste activa voor de doelstelling of bedrijfsvoering, verminderd met de leningen die opgenomen zijn in het kader van de doelstelling of de bedrijfsvoering. Indien en voor zover eigen middelen zijn aangewend ten behoeve van vaste activa benodigd voor de bedrijfsvoering of activa ter realisering van de doelstelling, wordt er een reserve financiering activa ten behoeve van doelstelling en bedrijfsvoering aangehouden.

Overige bestemmingsreserves
De overige bestemmingsreserves betreft een bestemmingsreserve voor het realiseren van de doelstellingen uit het strategische beleidsplan 2020-2025.

8. Bestemmingsfondsen

(x € 1.000)	Stand per 1 jan. 2025	Dotaties (+)	Onttrekkingen (-)	Stand per 31 dec. 2025
Bestemmingsfonds Dierenambulance	104	100	-127	77
Bestemmingsfonds Dierenhulp	1.194	153	-38	1.309
Bestemmingsfonds Dierenwelzijn	288	0	0	288
Bestemmingsfonds Landelijke Inspectiedienst	222	164	-386	0
Bestemmingsfonds Medische hulp	486	0	-52	434
Bestemmingsfonds Overig	1.037	0	0	1.037
Bestemmingsfonds Vastgoed	1.995	2.865	-64	4.796
Totaal	**5.325**	**3.282**	**-666**	**7.941**
waarvan verkregen/gevormd:				
Bestemmingsfondsen overig	1.201	417	-366	1.251
Bestemmingsfondsen nalatenschappen	4.124	2.865	-300	6.690

Onder de bestemmingsfondsen wordt dat deel van de reserves opgenomen, dat een beperkte bestedingsmogelijkheid heeft. Deze beperkte bestedingsmogelijkheid wordt veroorzaakt doordat een derde (de gever) deze beperking heeft aangegeven of doordat het geld werd ingezameld voor een specifiek doel. In deze jaarrekening zijn de bestemmingsfondsen opnieuw gerubriceerd op basis van de bestemming.

Fondsen voor dierenhulp
Dit betreft fondsen die besteed moeten worden aan de opvang van zwerfdieren.

Fondsen voor dierenambulance
Dit betreft fondsen waarbij een bestemming is gegeven voor het diervervoer en de dierenambulances.

Fondsen voor dierenwelzijn
Dit betreft fondsen voor het bevorderen van het dierenwelzijn in het algemeen. Het gaat om een nalatenschap die wordt besteed aan de bestrijding van de bio-industrie en het toezicht op het vervoer van slachtdieren.

Fondsen voor medische hulp
Onder het fonds voor medische (nood)hulp valt onder andere het Fonds Yvonne Uitenbosch. Dit fonds komt uit een nalatenschap dat wordt besteed aan dierenartskosten voor dieren van mensen met een beperkt inkomen. Het gaat om de financiering van buitengewone medische kosten en/of operaties van hun huisdieren (in de breedste zin van het woord).

Fondsen voor vastgoed
De fondsen waarin het geld is bestemd voor nieuwbouw of het verbouwen van een bestaand dierenopvangcentrum, worden opgenomen onder fondsen voor vastgoed.

Fondsen voor de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn
Er zijn fondsen waarbij het geld expliciet is bestemd voor het werk van de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn.

9. Voorzieningen

(x € 1.000)	Stand per 1 jan. 2025	Dotaties (+)	Onttrekkingen (-)	Stand per 31 dec. 2025
Jubilea	179	6	-4	181
Totaal	**179**	**6**	**-4**	**181**

Voorziening jubilea
Voor de verwachte toekomstige uitkeringen voor jubilea is een voorziening gevormd voor de NVBD en de LID. Conform de geharmoniseerde arbeidsvoorwaarden wordt bij 10 en 20 jaar dienstverband een bedrag uitgekeerd. Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening is rekening gehouden met een blijfkans.

10. Langlopende schulden
Er zijn geen langlopende schulden binnen de NVBD.

11. Kortlopende schulden en overlopende passiva

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Schulden aan leveranciers	680	1.611
Vooruitontvangen contributies	1.479	213
Reservering verlof/vakantiegeld	1.074	1.044
Vooruitontvangen bedragen	3.489	735
Pensioen	520	507
Belastingen en premies sociale verzekeringen	549	670
Rekening courant gelieerde instellingen	2.097	10.621
Overige schulden en overlopende passiva	-623	-364
Kortlopend deel langlopende schulden	0	0
Totaal	**9.266**	**15.037**

Rekening Courant
De rekening-courantpositie bestaat uit de volgende saldi:

Rekening-courant gelieerde instellingen

(x € 1.000)	31 dec. 2025	31 dec. 2024
Rekening courant overige stichtingen	-9.133	-5.217
Rekening courant St. Beheer Onroerende Zaken	-2.847	-2.024
Rekening courant St. De Doornakker	527	645
Rekening courant St. Dierenopvang Rijnmond	-4.035	-1.285
Rekening courant St. Landelijke Inspectiedienst	-2.144	-1.228
Rekening courant St. Steunfonds Dierenbescherming	19.730	19.730
Totaal	**2.097**	**10.621**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten uit nalatenschappen

Met ingang van het boekjaar 2018 is de wijze waarop de baten uit nalatenschappen worden verantwoord, veranderd. Dat betekent dat de Dierenbescherming rechten heeft op nalatenschappen die voor een deel nog niet zijn verantwoord in de jaarrekening. Het gaat dan om de nalatenschappen die nog niet de status erfbelasting of rekening en verantwoording hebben bereikt maar al wel door de Dierenbescherming (beneficiair) zijn aanvaard.

Huurverplichtingen

NVBD heeft meerdere panden gehuurd voor het gebruik van kantoorlocaties en Dierenbeschermingscentra. De grootste huurverplichtingen betreft de huur van het kantoorpand aan de Regulusweg in Den Haag en dierenopvang locatie Rotterdam aan de Abraham van Stolkweg. De totale huurverplichting per 31 december 2025 van de NVBD voor het jaar 2026 bedraagt € 691.000. De huurverplichtingen na deze periode (>1 jaar) bedragen in totaal € 2,4 miljoen.

Leaseverplichtingen

De leaseverplichtingen betreffen de lease van dierenambulances en overige voertuigen voor het vervoer van dieren bij DLM. De leaseovereenkomst met DLM staat op naam van NVBD. Daarnaast worden er 11 personenauto's geleased voor medewerkers. Deze contracten hebben een einddatum variërend van 2025 tot en met 2029. De jaarlijkse leaseverplichting (exclusief voorschot voor brandstofkosten) bedraagt:

Leaseverplichtingen

(x € 1.000)	
Binnen 1 jaar	1.576
1 tot 5 jaar	2.000
Langer dan 5 jaar	0
Totaal	**3.576**

2.1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

12. Baten van Particulieren

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Nalatenschappen en legaten	22.925	20.000	18.294
Contributies	6.253	5.900	5.892
Giften	3.578	2.959	3.389
Collecten	1.264	1.100	1.043
Overige baten van particulieren	1	0	1
Totaal	**34.020**	**29.569**	**28.619**

Het aantal leden en donateurs bedroeg in 2025 177.625 (2024: 156.490).

Nalatenschappen en legaten

De baten uit nalatenschappen en legaten worden conservatief begroot. De opbrengsten in 2025 uit nalatenschappen zijn hoger dan 2024.

Contributies

De stijging in de contributies en giften komt voor een deel door de toename van in het aantal leden en donateurs in 2025 (21.135 meer dan in 2024).

Collecten

In de week van Dierendag (4 oktober) heeft onze jaarlijkse collecte plaats gevonden. Door de inzet van onze collectanten liggen de baten uit collecten boven begroting. Ook is er een stijging te zien ten opzichte van voorgaand jaar. Er is sprake van een geleidelijke verschuiving van contante donaties naar online- en QR-inkomsten.

13. Baten van Bedrijven

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Zakelijke giften	216	195	159
Sponsoring	11	13	13
Opbrengst aandeel in acties van derden	4	0	1
Overige baten van bedrijven	0	0	0
Totaal	**232**	**208**	**173**

14. Bijdrage van Loterijorganisaties

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Bijdrage Postcode Loterij	2.500	1.800	2.500
Overige bijdragen van loterijorganisaties	7	13	6
Totaal	**2.507**	**1.813**	**2.506**

Bijdrage Postcode Loterij
De Dierenbescherming ontvangt de jaarlijkse bijdrage van de Postcode Loterij achteraf. In 2025 is een nieuwe meerjarige overeenkomst (2026-2030) getekend waarbij de totale jaarbijdrage is vastgesteld op € 2.500.000.

Overige bijdragen van loterijorganisaties
Dit betreft bijdragen van de VriendenLoterij.

15. Baten van Subsidies van Overheden

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit			
Projectbijdragen	11	19	20
Totaal	**11**	**19**	**20**

16. Baten van verbonden organisaties
Er zijn geen baten van verbonden organisaties in 2025.

17. Baten van andere organisaties zonder winststreven

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Opbrengst externe vermogensfondsen	353	495	188
Totaal	**353**	**495**	**188**

18. Baten als tegenprestatie

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Opbrengst dienstverlening gemeenten	3.140	321	1.549
Baten asielactiviteiten	45	17	24
Baten Beter Leven keurmerk	176	0	178
Baten ambulanceactiviteiten	29	110	34
Baten pensionactiviteiten	2	0	5
Veterinaire diensten en medicatie	4	3	13
Opbrengst verkoop artikelen	1	1	2
Overig	0	19	0
Totaal	**3.396**	**470**	**1.804**

Opbrengst dienstverlening gemeenten
De opbrengst dienstverlening gemeenten betreffen de vergoedingen voor de uitvoering voor de wettelijke taken waarvoor de gemeenten verantwoordelijk zijn, zoals opvang en vervoer van gevonden dieren met een vermoedelijke eigenaar. De Dierenbescherming verricht deze activiteiten voor de gemeenten op grond van dienstverleningsovereenkomsten.

Baten asielactiviteiten
De baten asielactiviteiten bestaan uit opbrengsten vanwege de adoptie, afstand en tijdelijke opvang van dieren. Tevens is hierin begrepen de opbrengst Rijksafstandhonden (RVO).

Baten ambulanceactiviteiten
De ambulanceactiviteiten genereren opbrengsten door het uitvoeren van ambulanceritten op verzoek van particulieren en bedrijven.

Veterinaire diensten en medicatie
Dit betreft de opbrengsten van gefactureerde medische handelingen en medicijnen.

19. Overige baten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Verkoop resultaat activa	0	0	0
Cursusopbrengsten	14	25	16
Overige opbrengsten	44	45	-5
Totaal	**59**	**70**	**11**

20. Lastenverdeling

(x € 1.000)	Dier-vriendelijk leven	Dier-vriendelijk onder-nemen	Dier-vriendelijk besturen	Dier-vriendelijk omgaan met de openbare ruimte	Hoog-waardige dierenhulp	Impact-volle beïn-vloeding en voor-lichting	(Ver-breding) Fondsen-werving	Krachtige organisatie	Totaal realisatie 2025	Totaal begroting 2025	Totaal realisatie 2024
Directe kosten											
- Beleidsbeïnvloeding	66	66	66	66	0	72	0	0	335	345	368
- Dierenhulp/ Toezicht Dierenwelzijn	0	0	0	0	2.064	0	0	0	2.064	1.427	2.093
- Overige lasten	1	1	1	1	204	6	208	757	1.180	1.192	1.081
Beheer & Aadministratie											
- Voorlichting	181	0	0	0	4	1.776	29	0	1.990	2.351	2.127
- Werving baten	0	0	0	0	0	0	2.201	0	2.201	2.452	1.715
Indirecte kosten											
- Autokosten	2	2	2	2	56	7	30	4	107	98	107
- Huisvestingskosten					317	45	42	124	527	313	764
- Overige indirecte kosten	14	14	14	14	250	28	28	44	407	607	668
Afschrijvingen											
- Overige indirecte kosten	88	88	88	88	1.016	186	182	195	1.933	1.863	2.017
Automatiseringskosten											
- Personeelskosten	753	356	593	356	8.389	3.225	1.914	921	16.507	17.712	16.407
Totaal	**1.106**	**528**	**765**	**528**	**12.298**	**5.345**	**4.635**	**2.046**	**27.251**	**28.359**	**27.348**

Kostentoerekening
Voor de uitgangspunten van de lastenverdeling verwijzen we naar de grondslagen voor de bepaling van het resultaat.

Personeelskosten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Salarissen	10.844	12.273	10.773
Sociale lasten	1.968	2.107	1.860
Pensioenpremies	1.037	1.127	985
Onkostenvergoedingen personeel	320	319	343
Wervingskosten personeel	58	100	73
Overige Personeelskosten	2.281	1.786	2.374
Totaal	**16.507**	**17.712**	**16.407**
Bezetting per jaareinde in FTE (NVBD Hoofdkantoor)	109	110	109
Bezetting per jaareinde in FTE (NVBD Dierenhulp)	81	81	80

Overige personeelskosten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Uitzendkrachten en interim-management	1.159	567	1.298
Dotatie voorziening	0	0	0
Kosten vrijwilligers	106	40	71
Kosten salarisadministratie	70	75	68
Ziekteverzuimverzekering	0	0	0
Deskundigheidsbevordering	380	470	428
Overige personeelskosten	566	635	509
Totaal	**2.281**	**1.786**	**2.374**

Bezoldiging bestuurder

In onderstaande tabel is de bezoldiging van de bestuurder weergegeven. De pensioenlast betreft het werkgeversdeel van de aan de collectieve pensioenregeling verschuldigde premie. Voor E.A. Bien betrof het bedrag werkgeversbijdrage van 2025 €17.256 (2024: €16.041).

Naam	**E.A. Bien**	
Functie	Bestuurder	
	2025	**2024**
Dienstverband		
Aard (looptijd)	Onbepaalde tijd	Onbepaalde tijd
uren	38	38
part-time percentage	100%	100%
periode	1-01-2025 t/m 31-12-2025	1-01-2024 t/m 31-12-2024

Bezoldiging	**2025**	**2024**
Jaarinkomen (€ x 1.000)		
bruto loon/salaris	138	136
vakantietoeslag	11	11
eindejaarsuitkering, 13e maand	0	10
variabel jaarinkomen	0	0
Totaal	**149**	**157**
Belastbare vergoedingen/bijtellingen	0	1
Pensioenlasten (wg deel)	16	16
Overige beloningen op termijn	0	0
Uitkeringen beëindiging dienstverband	0	0
Totaal bezoldiging	**165**	**174**

Nevenfuncties van E.A. Bien zijn:
• Lid Raad van Toezicht van Amare (sinds 1 januari 2021), onbezoldigd

Informatie over bezoldiging directie in het jaarverslag
De Raad van Toezicht stelt met inachtneming van het advies van de remuneratiecommissie het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vast. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De bespreking over het bezoldigingsbeleid en de directiebeloning over het jaar 2025 vond plaats op 24 april 2026.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Dierenbescherming de Regeling beloning directe uren van goede doelen organisaties (zie www.goededoelennederland.nl). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen die is gekoppeld aan de Wet Normering Topinkomens. De weging van de situatie bij de Dierenbescherming vond plaats door de manager HRM en de manager Bedrijfsvoering. Na advies van de remuneratiecommissie en de auditcommissie heeft de Raad van Toezicht de weging van de BSD-punten formeel in haar vergadering op 24 april 2026 vastgesteld. Dit leidde tot een BSD-score van 565 punten voor 2025. Bij 565 BSD punten is er sprake van indeling in Functiegroep J. Bij Functiegroep J geldt per 1 januari 2025 een maximum jaarinkomen van €187.861 (1 FTE/12 mnd). Naast de maximering van het bruto jaarinkomen geldt ook een maximum voor de beloning inclusief belaste vergoedingen/bijtellingen, werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn. Dit maximum bedraagt per 1 januari 2025 €244.219.

Het voor de toetsing relevante werkelijke jaarinkomen van de bestuurder E.A. Bien bedroeg in 2025 €164.631. De werkgeversbijdrage pensioen stond in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen en het jaarinkomen en de werkgeversbijdrage pensioen tezamen vallen ook ruim binnen het toegestane bedrag van €244.219 gebleven (dit bedrag bestaat uit de maximering van het jaarinkomen en werkgeversbijdrage pensioen). Er was geen sprake van belaste

vergoedingen en eventuele overige beloningen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

II Vermelding bezoldiging directie in de toelichting op de staat van baten en lasten in de jaarrekening
Het jaarinkomen van de individuele directieleden (in loondienst) blijft binnen het maximum van €187.861 (1 FTE/12 mnd.) volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. Ook het jaarinkomen, de belastbare vergoedingen/bijtellingen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van €244.219 per jaar.

Autokosten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Leasekosten	80	79	64
Brandstofkosten	27	19	4
Overige autokosten	0	0	39
Totaal	**107**	**98**	**107**

Huisvestingskosten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Huurkosten	193	285	352
Energie	84	24	137
Onderhoudskosten	7	1	41
Zakelijke lasten	19	6	42
Schoonmaakkosten	51	62	63
Overige huisvestingskosten	172	-64	128
Totaal	**527**	**313**	**764**

Overige indirecte kosten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Afschrijvingskosten	407	607	668
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Automatiseringskosten	1.933	1.863	2.017
Totaal	**2.340**	**2.470**	**2.685**

21. Saldo financiële baten en lasten

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Bank			
Bankkosten	-79	-77	-72
Rente opbrengsten	57	0	14
Leningen			
Betaalde rente ontvangen gelden	0	0	4
Ontvangen rente uitgeleende gelden	0	0	0
Beleggingen			
Overige kosten effecten en beleggingen	-44	-60	-30
Resultaat aan- en verkoop beleggingen	0	0	-44
Mutatie ongerealiseerd koersresultaat beleggingen	207	0	215
Ontvangen dividend	7	0	21
Ontvangen couponrente	159	0	160
Ontvangen rente langlopende deposito's	124	250	404
Totaal	**431**	**114**	**672**

Den Haag, x xxx 2026

Mevrouw K. Broekhuizen
Voorzitter _____

De heer F.L.B. Meijboom
Vice-voorzitter _____

Mevrouw N.H. van den Biggelaar
Lid _____

De heer M. Braakenburg
Lid _____

De heer R.P.J. van Disseldorp
Lid _____

De heer D. van Rappard
Lid _____

De bestuurder,
Mevrouw E.A. Bien
Bestuurder _____

3. Overige gegevens

3.1 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Delflandlaan 1
Postbus 7266
1007 JG Amsterdam
T: 088 277 11 83
forvismazars.com/nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het Bestuur en de Raad van Toezicht van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2025;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag, bestaande uit de hoofdstukken:
  - Van de Bestuurder
  - Organisatieprofiel
  - Onze impact
  - Organisatie & Bestuur
  - Financieel verslag; en
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 7 augustus 2026

Forvis Mazars N.V.

Origineel was getekend door: drs. M. van Dijk RA

DE DIERENBESCHERMING
VOOR EEN DIERVRIENDELIJKE SAMENLEVING.

DIEREN
BESCHERMING